

B Á T A S Z É K V Á R O S

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA

VÉLEMÉNYEZÉSI SZAKASZ

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

2020.04.

TARTALOMJEGYZÉK

I. Előzmények	4
II. Környezetalakítás terve	
1. Településrendezési javaslatok	
1.1. Megalapozó vizsgálat kiegészítése	7
1.2. Településszerkezet és területfelhasználási rendszer	22
2. A változással érintett területek összefoglalója és összefüggései	
2.1. Településszerkezeti változások	34
2.2. A településszerkezeti változások és a területrendezési tervek összefüggései	46
2.3. A változások és a településfejlesztési koncepció összhangjának bemutatása	57
III. Szakági javaslatok	
1. Tájrendezési javaslatok	
1.1. A táji és természeti adottságok vizsgálata	61
1.2. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata	77
1.3. Természetvédelmi javaslatok	79
1.4. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok	80
1.5. Biológiai aktivitásérték változása	81
2. Zöldfelületi rendszer fejlesztése	
2.1. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	83
2.2. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslata	85
2.3. Zöldfelületi ellátottság alakulása	87
2.4. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok	87
3. Közlekedési javaslatok	
3.1. Közúti hálózati kapcsolatok	89
3.2. Főbb közlekedési csomópontok	91
3.3. Belső úthálózat	91
3.4. Közösségi közlekedés	92
3.5. Kerékpáros közlekedés	94
3.6. Főbb gyalogos közlekedés	94
3.7. Gépjármű elhelyezés, parkolás	94
4. Közművesítési javaslatok	
4.1. Vízellátás	95
4.2. Szennyvíz elvezetés	99
4.3. Csapadékvíz elvezetés	102
4.4. Gázellátás	103
4.5. Villamos energiaellátás	103
4.6. Hírközlés	107
5. Környezeti hatások és feltételek	
5.1. Megalapozó vizsgálat kiegészítése	109
5.2. Környezeti vizsgálat, környezeti hatások és feltételek	121
IV. Hatályos településszerkezeti tervvel való összhang bemutatása	122
V. Szabályozási koncepció	123
1. melléklet: Az önkormányzati főépítész tartalmat meghatározó feljegyzése	125

KÉSZÍTETTÉK**Bátaszék Város Önkormányzata**

Béres István önkormányzati főépítész

**Épített környezet, településtervezés,
generáltervezés**

Pap Zsuzsa, Kokas és Társa Kft.

A munkában részt vevő szaktervezők és szakértők:**Táji és természeti adottságok, zöldfelületi
rendszer**

Böszörményi Krisztina, Böszörméter Bt.

Közlekedés

Lovas Attila

Víziközművek

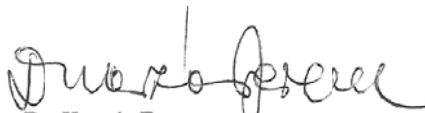
Keresztes László tervező-vállalkozó

Villamos energia

Dlusztus Alajos tervező-vállalkozó

**Környezetvédelem, vízrajzi
veszélyeztetettség**

Lovasi Katalin, Productus Bt.

Építésföldtan

Dr. Kaszás Ferenc, földtani szakértő

I. ELŐZMÉNYEK

Bátaszék Város Önkormányzata megbízásából 2003-2004-ben irodánk készítette el a város településszerkezeti tervét, helyi építési szabályzatát és szabályozási tervét. A településszerkezeti tervet a képviselő-testület 99/2004.(VI.1.) KTH. számú határozatával, a helyi építési szabályzatot 10/2004.(VII.1.) KTR. számú rendeletével elfogadta. A hatályos rendezési tervhez a törvényi előírásoknak megfelelő szakági alátámasztó munkarészek elkészültek, szakhatósági és lakossági egyeztetése megtörtént.

A hatályos terv 2006-ban, 2009-ben, 2011-ben, 2014-ben és 2016-ban a szükséges egyeztetések lefolytatását követően módosult.

2016-ban a képviselő-testület a jogszabályban előírt megalapozó vizsgálat elkészítését követően 1/2016.(I.14.) önkormányzati határozatával új településfejlesztési koncepciót fogadott el, amely javaslatokat fogalmazott meg a településszerkezeti tervben szükségesnek tartott változtatásokra (készítette a Kapos-Faktor Tanácsadó Nonprofit Kft. és a DDRFÜ Nonprofit Kft.).

A szintén 2016-ban, a 38/2016.(III.17.) önkormányzati határozattal elfogadott integrált településfejlesztési stratégiában (ITS) szereplő projektek egy része is a hatályos településrendezési eszközök módosítását igényelte (készítette a Kapos-Faktor Tanácsadó Nonprofit Kft. és a DDRFÜ Nonprofit Kft.).

2017-ben elkészült a város településképi arculati kézikönyve és településképi rendelete (21/2017.(XII.29.) önkormányzati rendelettel elfogadva). A településképi rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályukat veszítették a HÉSZ településképet érintő előírásai.

Az alaptervek hatályba lépése óta eltelt 15 év alatt az önkormányzat fejlesztési elképzeléseinek változásai mellett nagymértékben módosultak a településfejlesztést és a településrendezést érintő jogszabályok is.

Fentiek miatt Bátaszék Város Önkormányzat Képviselő-testülete 309/2018.(X.31.) önkormányzati határozatában úgy döntött, hogy a hatályos településfejlesztési koncepciót alapul véve elkészítteti a településrendezési eszközök felülvizsgálatát. Az önkormányzat a munka elkészítésével generáltervezőként cégünket bízta meg.

A 314/2012.(XI.8.) Korm.rendelet 3/A.§ (3) bekezdésben foglaltakat alapul véve a felülvizsgálat részben a településfejlesztési koncepcióhoz készült megalapozó vizsgálatot veszi alapul. Az önkormányzati főépítész tartalmat meghatározó feljegyzése az 1. mellékletben található.

A FELÜLVIZSGÁLAT ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZT VEVŐ TERVEZŐK ÉS SZAKÉRTŐK:

• Településtervezés	Pap Zsuzsa (Kokas és Társa Kft.)
• Táji és természeti adottságok, zöldfelületi rendszer	Böszörményi Krisztina (Böszörméter Bt.)
• Közlekedés	Lovas Attila (közlekedéstervező)
• Víziközművek	Keresztes László (tervező-vállalkozó)
• Villamos energiaellátás	Dlusztus Alajos (tervező-vállalkozó)
• Környezetvédelem, vízrajzi veszélyeztetettség	Lovasi Katalin (Productus Bt.)
• Építésföldtan	dr. Kaszás Ferenc (földtani szakértő)

A FELÜLVIZSGÁLAT SORÁN ALAPUL VETT TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JOGSZABÁLYI HÁTTER

- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.),
- Országos Területrendezési Terv (OTrT) – Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (MTrT) Második rész,
- a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019.(VI.14.) MvM rendelet,
- az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK),
- a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet,
- Tolna Megye Területrendezési Terve - 1/2005.(II.21.) Önkormányzati rendelet,

A TERVEZÉSI MUNKÁHOZ HASZNÁLT ALAPTÉRKÉP

A tervezési munkához használt alaptérkép az önkormányzat által megigényelt ingyenes digitális adatállomány felhasználásával készült.

AZ ELŐZETES TÁJÉKOZTATÁSI SZAKASZ ÉRTÉKELÉSE

A polgármester előzetes véleménykérő levelét a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 9. melléklete szerinti államigazgatási szerveknek, továbbá a megyei önkormányzatnak, a szomszédos települések polgármestereinek és a partnerségi rendelet szerinti partnereknek küldte meg.

Államigazgatási és önkormányzati egyeztetés:

A megkeresésre érkezett válaszok alapján a véleményezési eljárásban részt vevő államigazgatási és önkormányzati szervek a következők (zárójelben a 2020.03.01. előtti megnevezések):

1. Tolna Megyei Kormányhivatal Állami Főépítési Iroda (TMKh Kormány megbízotti Kabinet Állami Főépítész)
2. Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály (TMKh SzJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály)
3. Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
4. Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Tolna M. Szakasz mérnöksége
5. Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi és Járványügyi Osztály
6. Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
7. Tolna Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési és Járműforgalmi Osztály (TMKh SzJH Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési és Ütügyi Osztály)
8. Tolna Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztály (TMKh SzJH Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály)
9. Tolna Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály (TMKh Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály)

10. Tolna Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály *(TMKh SzJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Földhivatali Osztály)*
11. Baranya Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Erdészeti és Földművelésügyi Osztály *(BaMKh PJH Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály)*
12. Baranya Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály *(BaMKh Hatósági Főosztály Bányászati Osztály)*
13. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Hivatala
14. Országos Atomenergia Hivatal
15. Tolna Megyei Önkormányzat
16. Tolna Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály *(TMKh SzJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály) – hatásköre a környezeti értékelés véleményezésére terjed ki*
17. Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Örökségvédelmi Osztály – *hatásköre a környezeti értékelés véleményezésére terjed ki*

Levélben jelezte, hogy az eljárásban nem kíván részt venni:

1. Innovációs és Technológiai Minisztérium Vasúti Hatósági Főosztály
2. Honvédelmi Minisztérium Állami Légügyi Főosztály
3. Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály
4. Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság
5. Alsónyék Önkormányzata
6. Dunaszekcső Önkormányzata
7. Bátaapáti Önkormányzata
8. Alsónána Önkormányzata

A megkeresésre nem válaszolt, ezáltal az eljárásban nem vesz részt:

1. Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Területi Vízügyi Hatóság
2. Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
3. Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
4. Országos Vízügyi Főigazgatóság
5. Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Főosztály Útügyi Osztály
6. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Légiforgalmi és Repülőtéri Hatósági Főosztály
7. Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár
8. Budapest Főváros Kormányhivatala Kormány megbízott
9. Báta Önkormányzata
10. Véménd Önkormányzata
11. Mórág Önkormányzata

Partnerségi egyeztetés

A partnerek előzetes tájékoztatása a település honlapján, illetve a 2018. november 21-én megtartott lakossági fórum keretében megtörtént.

Írásban 4 db olyan lakossági kérelem érkezett, amely a hatályos terv módosítását igényelte. Ezek közül az önkormányzat két kérelmet (Bátmetáll telekalakítás és területfelhasználás változás és a 261/45 hrsz lakóterületbe sorolása) feltételek nélkül, egyet (Mattenheim autószerelő műhely) feltételek szabásával megvalósíthatónak tart, egy kérelmet (a Bonyhádi u. 7. alatti iparterületen az épületmagasság növelése) nem tart megvalósíthatónak.

II. A KÖRNYEZETALAKÍTÁS TERVE

1. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK

1.1 MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT KIEGÉSZÍTÉSE

1.1.1. Telekstruktúra vizsgálata – EljR. 1. melléklet 1.14.2., megalapozó vizsgálat 1.12.2.

1.1.1.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálata

A város történetileg kialakult telekstruktúrája változatos, nőtt településre utal. A legkorábbi településrészekben, így az alsóvárosi Szent György utca és Sóház utca, valamint a felsővárosi Ferenc utca környékén történetileg kialakult sajátosan kisméretű telkek találhatók. Az utcák vonalvezetése íves.

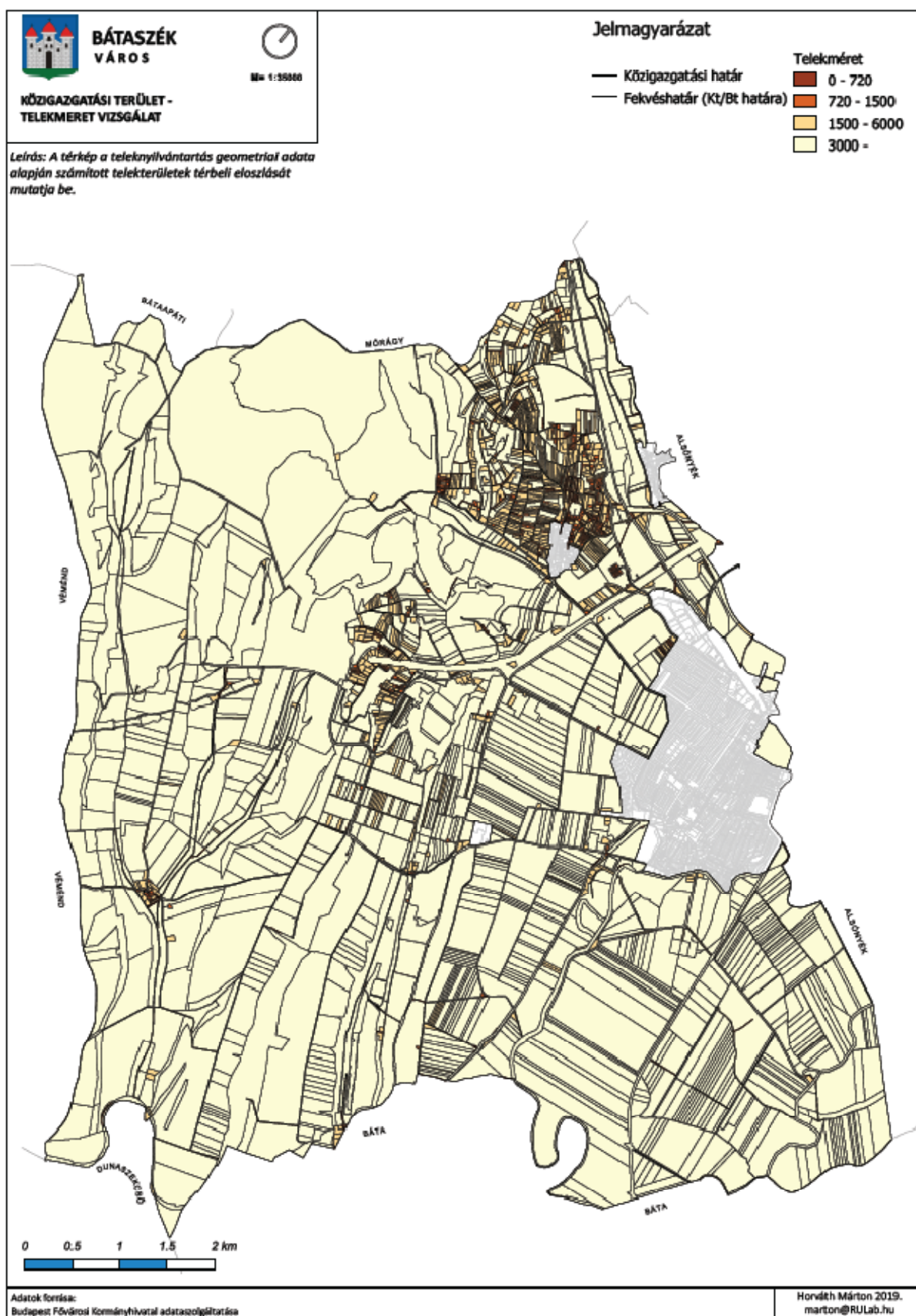
A betelepülő német lakosság által létrehozott településrészekben a hagyományos szalagtelkes forma a jellemző, a telekterületek nőnek, de a telekszélesség továbbra is keskeny. Ez a telekstruktúra jellemzi Kövesd és Lajvér lakóterületeit is. Az utcák vonalvezetése Bátaszéken szabályos, egyenes, Lajvér és Kövesd esetében a terepviszonyokhoz igazodik. A préházás területeken az apró, akár 100%-ban beépült telekstruktúra a jellemző.

Az újabb-kori, 20. századi településrészekben a telekszélesség nő, a telekmélység viszont csökken. A telkek területe általában 900 m² körüli, vagy ennél nagyobb. Az utcák vonalvezetése szabályos, egyenes, zömmel derékszögű rendszert alkot, a közterületek szélessége nő.

A külterületre a telekhasználatból is adódóan a nagyobb telekterület a jellemző. Az OTÉK-alapú bontást alapul véve a szántók, erdők, legelők esetében a telekterület 6000 m² feletti.

A Kövesdtől északra, illetve Szentá és Szentá-völgy térségében kialakult kiskert-művelésű területeken a telekterületek kisebbek, 720-1500 m², illetve 1500-6000 m² közöttiek. Ugyancsak a kisebb telekterület jellemzi Dolinapuszta térségét is.

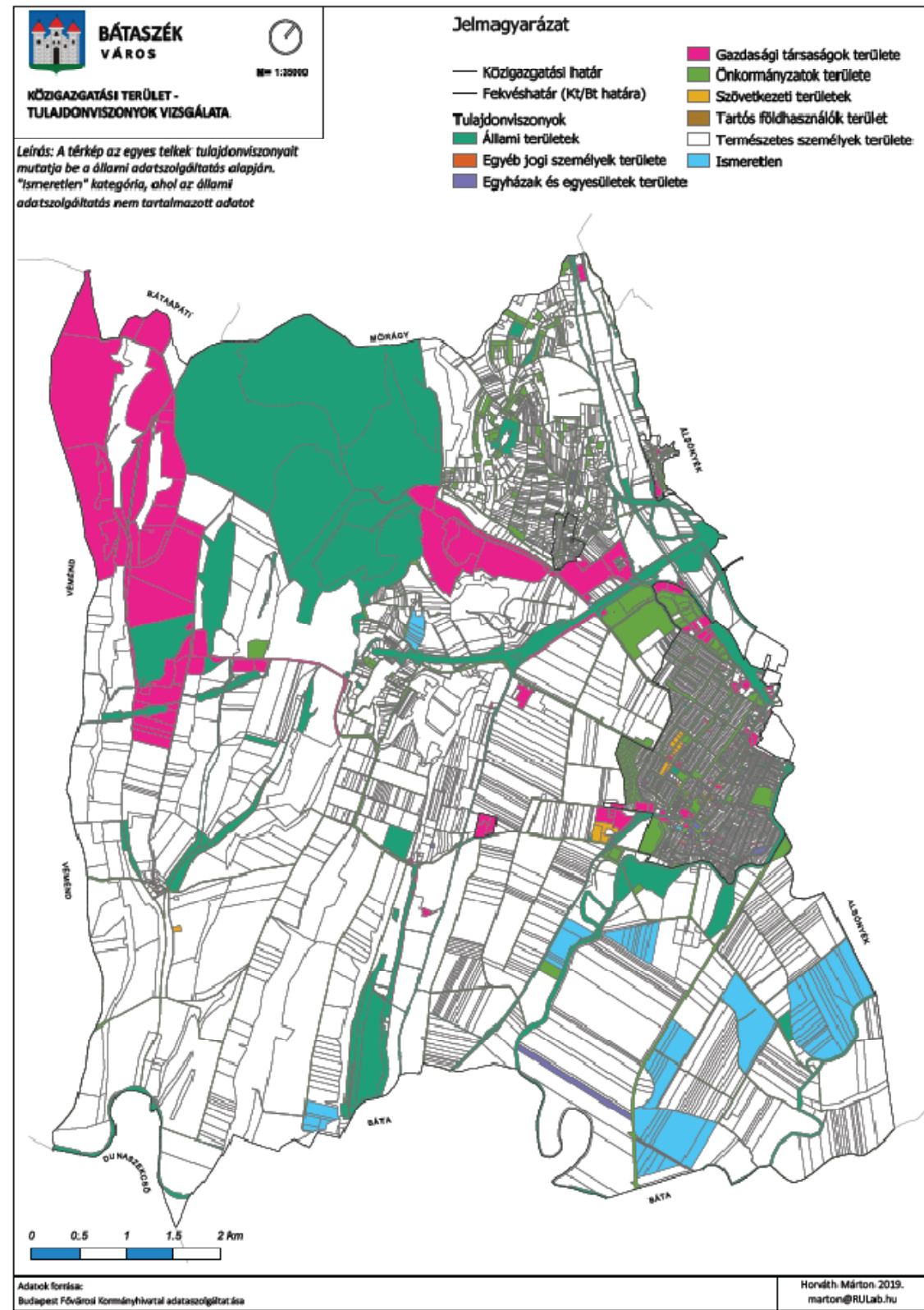

1.1.1.2. Tulajdonjogi vizsgálat

A belterületi és külterületi kiszolgáló utak, a kisebb árkok, a városi intézmények telke, a közparkok, illetve az ipari park és a délnyugati lakóterületi és kereskedelmi, szolgáltató fejlesztési területek eddig még nem értékesített telkei az önkormányzat tulajdonát képezik. Az országos úthálózat elemei, a nevesített vízfolyások és a jelentősebb erdők állami tulajdonban, az egyéb területek gazdasági társaságok, szervezetek illetve magánszemélyek tulajdonában vannak.

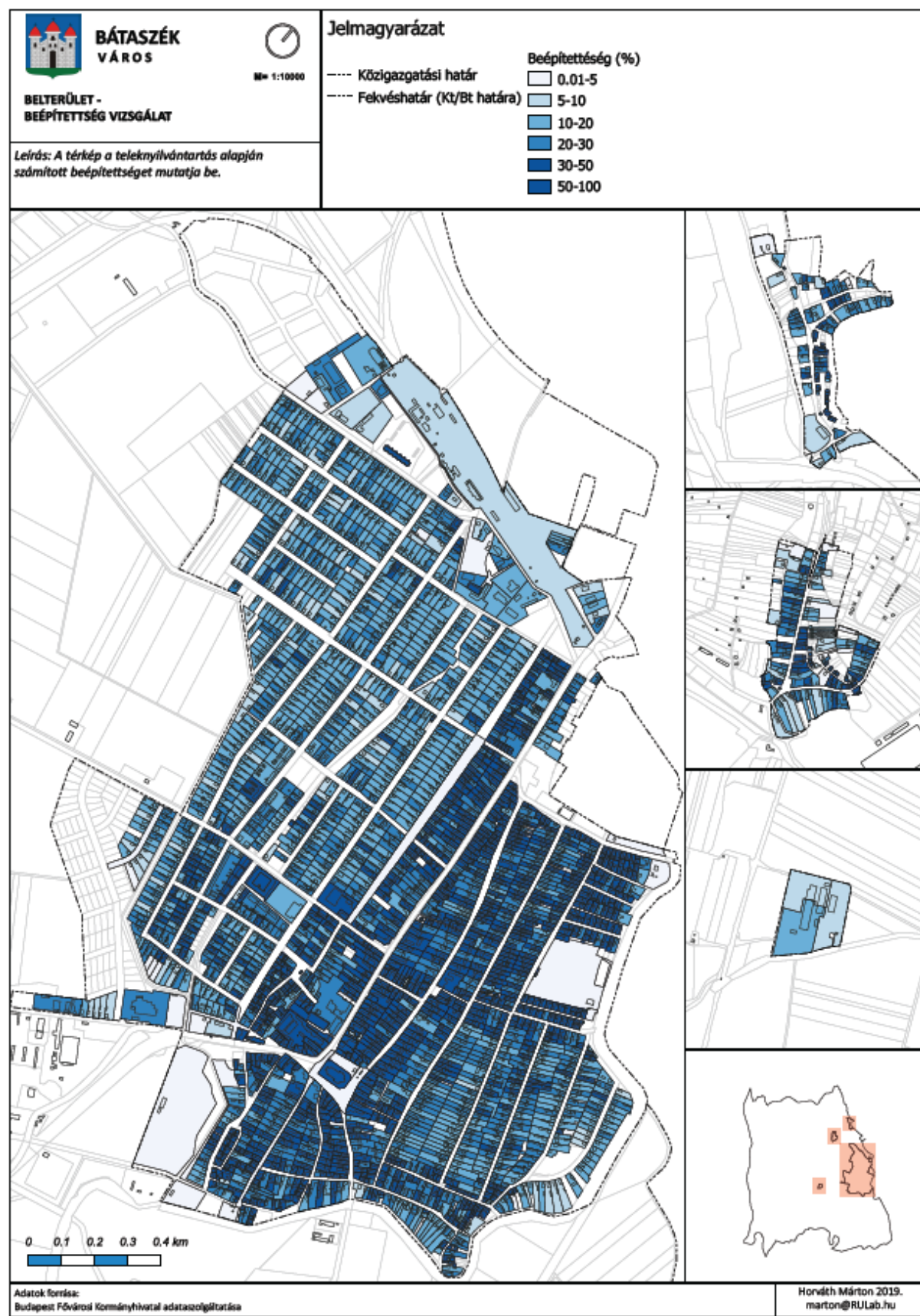
1.1.2. Építmények vizsgálata – EljR. 1. melléklet 1.14.5., megalapozó vizsgálat 1.12.5.

1.1.2.1. Funkcióvizsgálat (az épületek elsődleges rendeltetése)

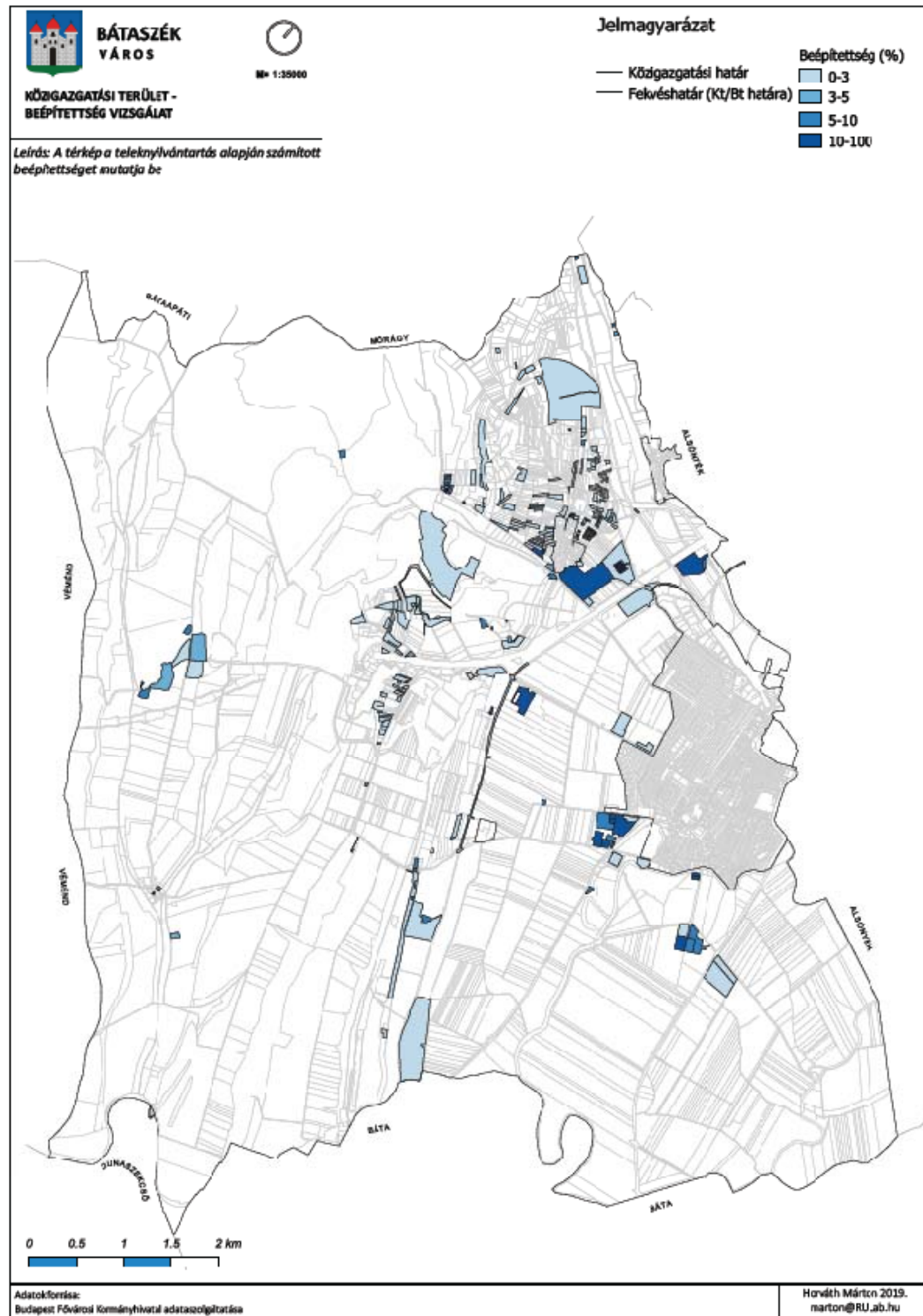

Az intézmények zöme (beleértve a kereskedelmi és szolgáltató funkciókat is) a városközpontban és a főútvonalak főútvonalai mentén (Szent István tér, Budai út, Kossuth Lajos utca, Bezerédj utca) helyezkedik el. A lakóterületeken a lakófunkció szinte homogénnek tekinthető. Az üzemi funkciók a Bátmetál telephelyétől eltekintve szerencsésen leválnak a lakóterületről, külön blokkokat alkotnak. Kövesd és Lajvér településeken a borvidéki jellegből adódóan pincés-présházás területek is lehatárolhatók.

1.1.2.2. Beépítési jellemzők

A beépítettség Bátaszék belterületén egy-két kivételtől eltekintve nem haladja meg az OTÉK szerinti maximumokat, sőt a nyugati városrész kertvárosias utcáiban messze alatta is marad annak. Kövesd és Lajvér történetileg kialakult utcáiban találunk olyan telekcsoportokat, ahol a beépítettség meghaladja az OTÉK szerinti maximumot. Ezeken a területeken a felülvizsgálat alapjául szolgáló HÉSZ-hoz hasonlóan az önkormányzat a felülvizsgálat során is kezdeményezi az OTÉK előírásainál megengedőbb paraméterek alkalmazását. A szőlőhegyen a telkek zömének beépítettsége nem haladja meg a 3%-ot, az 5%-ot meghaladó beépítettség elenyésző számban fordul csak elő. A külterület beépítettsége igazodik az OTÉK adta lehetőségekkel.

A település történetileg kialakult lakóterületein a fésűs, oldalhatáron álló beépítés dominál. A lakóépületek alapvetően az északi oldalhatárra vagy attól csurgótávolságra, előkert nélkül az utcafrontra települtek.

A gazdasági épületek, górék a lakóépület folytatásában épültek, sok helyen a lakóépülettel összeépülve. Megfigyelhető azonban a telkek egy részén a gazdasági épület befordulása, ami az 1700-as éveke elejétől betelepült németek építészetre jellemző. A gazdasági épület mögött a veteményeskert húzódik. Különösen a szélesebb telkekre jellemző, hogy a lakóépülettel szemben a telekhatár mellett még egy „kisház” épült, amiben pl. nyári konyha kapott helyet.

A város kisvárosias és kertvárosias lakóterületeinek döntő hányadán az oldalhatáron álló beépítés dominál. Néhány társasházakkal beépített utcaszakaszon jelenik csak meg a szabadon álló beépítési mód. Oldalhatáron álló a beépítési módja Kövesd és Lajvér falusias lakóterületeinek is.

A városközpont utcáira (Szent István tér, Hősök tere, Budai út, Kossuth Lajos utca déli szakasza) a zárt sorú, vagy zárt sorúsodó beépítés a jellemző.

Az intézmények zöme az adott utcaszakaszhoz illeszkedve oldalhatáron álló, vagy zárt sorú beépítési móddal épült.

A gazdasági területeken található üzemi épületek beépítési módja szabadon álló.

A szőlőhegy gazdasági épületeinek beépítése vegyes: oldalhatáron vagy szabadon álló, sőt elenyésző arányban ugyan, de zárt sorúan épült épület egyaránt megtalálható itt. A szabályozásban beépítési módként a paraméterek teljesülése esetén szabadonálló épület elhelyezését is lehetővé tévő oldalhatáron álló beépítési mód javasolható.

1.1.2.3. Magasság, szintszám, tetőidom

A városközpont polgári környezetében (Munkácsy utca, Erzsébet utca, Pécsi utca nyugati szakasza) az épületek magassága nő, 5,0 m – 5,50 m, helyenként 6,0 m. Az épületek magastetősek, legfeljebb kétszintesek. A zárt sorú vagy zárt sorúsodó beépítés következtében a fő tetőidom 40-43 fok hajlásszögű, az utcafronttal párhuzamos, amely általában az északi telekhatár mentén az udvar felé befordul.

A családi házas beépítésű utcákban földszintes, vagy tetőtér beépítéses épületek épültek, szinte kizárólag magastetővel fedve. Az épületek magassága 4,50 m körüli. A történetileg kialakult oldalhatáron álló lakóépületek az utcára merőleges, 40-43 fok hajlásszögű szimmetrikus nyeregtetővel fedettek. Oromfalas kialakítás esetén a tető túlnyúlása legfeljebb egy cserépnyi. A csonkakonty egyes településrészekben jellemző.

Az újabb-kori, 2-4 lakásos társasházak többnyire kétszintesek 6,0 m körüli épületmagassággal, a jellemző tetőidom itt is a magastető.

Lakótelepi jellegű, többszintes lakóépület a Bonyhádi út északi oldalán található, magassága 15 m körüli. Az épület lapostetős, földszint + 4 emeletes.

Az intézmények magassága általában a funkció adta igényekhez és a környező épületek magasságához igazodik, a földszintestől a 3 szintesig széles skálán mozog (5,0 m - 7,50 m magasság). A tetőidom változatos.

Az üzemi épületek magassága szintén a funkcióhoz igazodik. A darus csarnokok magassága eléri a 10,50 m-t is, a kisebb raktárépületek magassága 7-8 m. Az épületek általában egyszintesek, a tetőidom változó.

1.1.3. Az épített környezet értékei – EljR. 1. melléklet 1.14.6., megalapozó vizsgálat 1.12.6.
– Régészeti lelőhelyek, műemlékek és műemléki környezetük, helyi védelem aktualizált listái

1.1.3.1. Régészeti lelőhelyek

	Név	Azonosító	Védelem	Hrsz
1.	II.sz.iskola / Gimnázium	19959	nyilvántartott	1119, 1161, 1163, 1164, 1165, 1169, 1259, 1260
2.	Lajvér u.	19960	nyilvántartott	33, 227, 228, 229, 230/1, 230/2, 231, 434, 439, 440, 441, 442, 443/2, 444, 445, 446, 447, 472/157, 472/158, 472/190, 472/191
3.	Budai u. 36-40.	19974	nyilvántartott	573/4, 580, 583, 584, 585, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 993/2, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001
4.	Ráctemető	19962	nyilvántartott	1662/2, 1662/8, 1662/11—13, 1738, 1739, 1740, 1741, 1743, 1744, 1745, 1748
5.	R.k. templom / Templom / Cikádor / Cikádori apátság	19963	nyilvántartott	634/6, 647, 648, 649, 650/1, 651/1, 767/2, 768, 772, 838, 839, 840, 841, 843/4, 844, 845, 846/1, 846/2, 847, 848/1, 874, 875, 876, 948, 949, 950, 951, 955, 956, 957/1, 957/2, 958/1, 958/2, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 990, 991, 993/2, 1116, 1117, 1118, 1139/1, 1140, 1141/1, 1142/1
6.	Svábhegy	19964	nyilvántartott	0181/1, 0181/7-12, 0181/16-28, 0181/30-33, 0182/1-26, 0183/1, 0199/22, 0199/25, 0199/27-30, 0203/7, 0203/13, 0203/19-23, 0696, 0699/1-2, 0700, 0704, 0728, 0729
7.	Orbán u. 1-2.	19973	nyilvántartott	196/91-93, 196/95, 197 (UTCA), 198, 199, 201, 202, 434
8.	Dolinapuszta	19982	nyilvántartott	0337/4-7, 0337/9-11, 0337/13-18, 0337/20-21, 0337/25, 0337/28-37, 0337/40-45, 0348/2, 0348/6, 0966
9.	553-554.sz. vasúti szelvény	25011	nyilvántartott	0935/2, 0950
10.	Alsónyék-Bátaszék / Kanizsa-dűlő / Malomréti-dűlő / M6-M56 TO 10/B. lelőhely / M6-M56 TO 11. lelőhely	30724	nyilvántartott	0133/8, 0135/5, 0135/13, 0135/16, 0135/19, 0135/21, 0135/22, 0135/25, 0135/28, 0135/29, 0135/3842, 0135/48-49, 0135/52-54, 0135/56-58, 0135/66, 0136, 0139/4-6, 0139/8-12, 0147/12-22, 0641/2, 0643, 0644/1, 0644/2, 0647, 0652/1-2, 0653; 0661, 0663, 2538/3
11.	M6-M56 TO 12. lelőhely	30723	nyilvántartott	0120/92- 95, 0120/176, 0120/179-180, 0120/182-183, 0120/186, 0624/3
12.	Leperd-puszta / M6-M56 TO 013/A2 lelőhely	30725	nyilvántartott	0379/21, 0379/22, 0379/36-40, 0379/42-43
13.	25. lelőhely	32043	nyilvántartott	053/13-15, 053/17-22, 053/25, 053/32-35, 053/42, 053/50, 053/51, 053/60, 053/62, 053/66, 065/1-7, 065/9-20, 086/30, 0567, 0592/1, 2536/5
14.	Dolinai úttól délre	32045	nyilvántartott	0855, 0275, 065/14-18
15.	Kálvária / Szennyvíz-tisztító telep	55160	nyilvántartott	047/2, 047/12-15, 047/27-36, 058/4-6, 058/8-13, 058/33-40, 080/9-10, 080/14, 080/16, 080/19-24, 0408, 0409/1, 0409/3-4, 0409/6-7, 0410/1-2, 0566, 0592/2, 725/1, 739/1-2, 742/2, 767/4-5
16.	Kiskövesd	58176	nyilvántartott	0213/16, 0219/2-4, 0755
17.	Hunyadi János u. / Tanuszoda	58485	nyilvántartott	472/164, 512/1, 512/2, 580, 714/3, 716/3-4, 716/7, 716/11-15, 716/38, 716/39, 716/76,

				716/78-79, 716/90, 716/91, 716/106, 718/46
18.	M6 TO 43-44. lelőhely / Leperd- puszta M6 169 kmsz. / M6 169 kmsz. / Nagyorros I-II.	58969	nyilvántartott	0349/3, 0349/24-26, 0349/28-30, 0349/38, 0361/44, 0361/47, 0361/50-57, 0967/1, 0967/3, 0969/1-3
19.	Malomrét-dűlő	58970	nyilvántartott	0644/1, 0644/2, 0645, 0647, 2538/2, 61/15, 61/17-22, 61/24-26
20.	Kövesd	19958	nyilvántartott	0216/1-3, 0219/1, 0219/5, 0755
21.	Diós-völgy	63090	nyilvántartott	0165/5, 0165/11-14, 0682
22.	Gesztenyész-völgy	69631	nyilvántartott	0374/5
23.	Téglagyári lakótelep	74621	nyilvántartott	0128/17, 0128/18, 0128/29, 0648/5
24.	Nagyorrosi-völgy	74759	nyilvántartott	0361/34
25.	Diós-völgy I. (Kövesd)	74771	nyilvántartott	0204/29, 0204/48, 0204/49, 0213/1, 0749/2
26.	Diós-völgy II. (kövesd)	74773	nyilvántartott	0204/46, 0204/47
27.	Kiskövesd I.	74775	nyilvántartott	0213/15, 0213/16, 0749/2
28.	Kiskövesd II.	74777	nyilvántartott	0213/15, 0213/16
29.	Kiskövesd III.	74779	nyilvántartott	0372/29—32
30.	Ad Statuas 5 Burgus / István- dűlő	77679	nyilvántartott	082/10, 082/12-14
31.	Leperd-puszta, M6 TO 013/ABC lelőhely	78911	nyilvántartott	0379/33-35, 0379/31
32.	Alsó-Zsizsák	85289	nyilvántartott	051/3, 051/12, 051/14-17, 053/22, 053/61, 053/63, 0564, 0566
33.	Vasútállomás	19971	nyilvántartott	14/2
34.	Hosszú-dűlő	59171	nyilvántartott	0431
35.	Gubaczi-hegy / Lajvér-puszta	23415	nyilvántartott	2121, 2122/1-3, 2123, 2124, 2125, 2139/2, 2141, 2142, 2143
36.	Vasúti téglagyár	51621	nyilvántartott	18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27/5
37.	I.sz. általános iskola	92593	nyilvántartott	593/1-2, 594/2-3, 634/6, 644, 991, 993/2
38.	Alsó-Zsizsák II.	92587	nyilvántartott	051/12, 051/15-16, 053/57-58, 0566
39.	Alsó-Zsizsák III.	92589	nyilvántartott	053/57, 0566
40.	Diós-völgy II.	92583	nyilvántartott	0176/7-12
41.	Lajvéri-szőlők	92581	nyilvántartott	0186/15-17, 0682
42.	Szentai-völgy	92585	nyilvántartott	0120/101, 0120/133, 0120/140, 0120/142, 0120/144-145
43.	Leperdi-völgy I.	92311	nyilvántartott	0344/5, 0344/8, 0379/11-13
44.	Leperdi-völgy II.	92313	nyilvántartott	0344/9-10, 0344/12
45.	Leperdi-völgy III.	92315	nyilvántartott	0337/25, 0337/37-39, 0337/42, 0337/45, 0347/1-2
46.	Alsó-Dolina I.	92317	nyilvántartott	0341/3-4, 0341/6
47.	Alsó-Dolina II.	92319	nyilvántartott	0341/3-4
48.	Dolina	92321	nyilvántartott	0337/34, 0348/2, 0348/5, 0348/6, 0966, 0971
49.	Kis Orros	92323	nyilvántartott	0350, 0352/9, 0972
50.	Szállás-dűlő I.	92325	nyilvántartott	0332/5, 0332/12-13, 0334/2, 0944
51.	Szállás-dűlő II.	92327	nyilvántartott	0332/4, 0333/2, 0944
52.	Ellető-völgy	92329	nyilvántartott	01013, 0384/2, 0384/5, 0384/12, 0384/13
53.	Bátaszék- Lajvér / M6 TO 46. lelőhely	59096	kiemelten védett	2101, 0143/2, 0147/8, 0147/10, 0147/12-14, 0147/16, 0147/18, 0147/22, 0147/24-25, 0659/2, 0663/1 kiemelten védett hrsz.-ok: 0143/2, 0147/12,

				0147/25
	Bátaszék-Lajvér védőövezete	85277	kiemelten védett lelőhely védőövezet	0143/2, 0147/12, 0147/14, 0147/25

1.1.3.1. Műemlékek

sor-szám	név	törzsszám azonosító	védelem státusza	védelem fajtája	védés éve	bírság kat.	cím	hrszt.
1.	R.k. templom	10002 8550	műemléki védelem	műemlék	1987	II.	Szent- háromság tér	955
	R.k. templom ex- lege műemléki környezete	10002 23830	műemléki védelem	műemléki környezet				951, 957/2, 958/1, 958/2, 959, 960, 961, 993/2, 950, 948, 949, 843/4, 844, 875, 767/2, 768, 769, 649, 650/1, 650/2, 651/1, 652/1, 991, 1141/1, 1140, 1138, 1139/1, 1287, 845, 957/1
2.	Kőkereszt korpusszal	10002 15275	műemléki védelem	műemlék tartozék	1987	II.	Szent- háromság tér	955
3.	R.k. plébánia	11327 12346	műemléki védelem	műemlék	2009	II.	Szabadság u. 1.	845
	R.k. plébánia műemléki környezete	11327 13464	műemléki védelem	műemléki környezet				843/4, 841, 846/1, 844, 874, 950, 951, 767/2, 875, 955, 768
4.	Népi lakóház	11328 12347	műemléki védelem	műemlék	2009	II.	Szabadság u. 15.	852

	Népi lakóház műemléki környezete	11328 13465	műemléki védelem	műemléki környezet				851, 835, 844, 834, 833, 853
5.	Népi lakóház, tájház	11455 12522	műemléki védelem	műemlék	2011	I.	Szabadság u. 24.	831
	Népi lakóház, tájház műemléki környezete	11455 18391	műemléki védelem	műemléki környezet				844, 856, 855, 854, 832, 830, 796
6.	Szent Orbán kápolna	11329 12348	műemléki védelem	műemlék	2009	II.	Külterület	0852/1
	Szent Orbán kápolna műemléki környezete	11329 13466	műemléki védelem	műemléki környezet				0268/18, 0268/16, 0268/17, 0268/19, 0268/20, 0268/21, 0268/22, 0268/1, 0268/10, 0268/15, 0268/2, 0268/42, 0268/43, 0268/44, 0268/8, 0268/9, 0272/2
7.	Kálvária	4197 8549	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	56. sz. főút mellett	0409/1
	Kálvária ex-lege műemléki környezete	4197 21697	műemléki védelem	műemléki környezet				0408, 0409/3, 0409/4, 080/10
8.	Kálvária szobor-csoport: Mária, Szent János és Mária Magdolna szobrai	4197 14574	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	56. sz. főút mellett	0409/1
9.	Három kereszt: Krisztus és a két lator újabb szobrai	4197 14575	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	56. sz. főút mellett	0409/1
10.	Szűz Mária kápolna	4196 8545	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	Budai utca	1006
	Szűz Mária templom ex-lege műemléki környezete	4196 21633	műemléki védelem	műemléki környezet				1012, 1005, 1007, 993/2, 991,

								990, 568, 567, 1016/8, 1009, 1008, 1004
11.	Uradalmi épület (lakóház)	4195 8547	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	Budai u. 7.	647
	Uradalmi épület (lakóház) ex-lege műemléki környezete	4195 21695	műemléki védelem	műemléki környezet				634/6, 648, 961, 962, 990, 991, 993/2
12.	Szent- háromság oszlop	4199 8546	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	Szent István tér	768
	Szent- háromság oszlop ex-lege műemléki környezete	4199 23827	műemléki védelem	műemléki környezet				767/2, 843/4, 993/2, 951, 955, 650/1, 651/1, 769, 652/1, 650/2
13.	Nepomuki Szent János kápolna	6826 8548	műemléki védelem	műemlék	1958	II.	Dózsa György utca	726
	Nepomuki Szent János kápolna ex-lege műemléki környezete	6826 21696	műemléki védelem	műemléki környezet				725/1, 716/111, 716/113, 767/1, 767/4-5
14.	Uradalmi épület (iroda és lakóház)	9191 8551	nyilván- tartott műemléki érték	általános műemléki védelem	1980	III.	Szabadság u. 2.	843/4
15.	Melléképület	9191 15273	nyilván- tartott műemléki érték	általános műemléki védelem	1980	III.	Szabadság u. 2.	843/4
16.	Melléképület	9191 15274	nyilván- tartott műemléki érték	általános műemléki védelem	1980	III.	Szabadság u. 2.	843/4

1.1.3.3. Helyi védettségű területek és építmények (a településkép védelméről szóló önkormányzati rendelet alapján)

Területi védelem (HT)

- Védett telekstruktúra és beépítés
 - o A Ferenc utca térségének telekstruktúrája és beépítése

- o A Szent György utca térségének telekstruktúrája és beépítése
- Védett utcaszakasz
 - o *Bátaszék*
 - Deák Ferenc utca 23.-73. hrsz.: 1253-1264, 1266-1278
 - Deák Ferenc utca 42.-76. hrsz.: 1446-1449, 1452-1464
 - o *Kövesd*
 - Svábhegy utca 58.-82. hrsz.: 2490-2499, 2501/1-2509, 2535-2533
- Védett temetők
 - o Római katolikus temető Garay J. u. hrsz.: 1661, 1662/11-1662/13, 1662/8, 1662/2
 - o Református temető Kolozsvári u. hrsz.: 1912
 - o Izraelita temető Bonyhádi u. hrsz.: 25

Egyedi védelem (H)

H1 (az építmény, vagy együttes egészére vonatkozó) védettség

Bátaszék

1. Árpád u. 4.	hrsz.: 978	lakóépület
2. Baross u.	hrsz.: 781	Szerb ortodox emlékkereszt
3. Bonyhádi u.	hrsz.: 14/2	vasútállomás épülete
4. Bonyhádi u.	hrsz.: 0645	kőkereszt
5. Bonyhádi u.	hrsz.: 19	Trianon emlékmű
6. Budai u. vége	hrsz.: 16	kőkereszt
7. Budai u. 2.	hrsz.: 962	kisáruház
8. Budai u. 23.	hrsz.: 588/1	üzletház, volt kaszinó
9. Budai u. 49.	hrsz.: 567	lakóépület
10. Budai u. 61.	hrsz.: 561	bölcsőde
11. Budai u. 134.	hrsz.: 1057	söröző (volt vasutas klub)
12. Budai u. 138. és 140.	hrsz.: 1059, 1060	lakóépület
13. Budai u. 151.	hrsz.: 316	lakóépület (volt kocsmá)
14. Budai u. 157.	hrsz.: 313	lakóépület
15. Deák Ferenc u. 56.	hrsz.: 1454	lakó- és gazdasági épület
16. Flórián u. 3.	hrsz.: 246	lakóépület, volt óvoda
17. Flórián u. 5.	hrsz.: 245	lakóépület, kerítés
18. Flórián u. 23.	hrsz.: 211	lakóépület
19. Garay János u. 6.	hrsz.: 1628	lakó- és gazdasági épület, kerítés
20. Garay János u. 147.	hrsz.: 1539	lakóépületek, gazd. épület, kerítés
21. Hősök tere 1.	hrsz.: 961	könyvtár
22. Hősök tere, romkert	hrsz.: 957/1	1848-as emlékmű
23. Hősök tere, romkert	hrsz.: 957/1	I. világháborús emlékmű
24. Hősök tere, templomkert	hrsz.: 955	Szűz Mária-szobor
25. Hősök tere, templomkert	hrsz.: 955	Szent Vendel-szobor
26. Kossuth Lajos u. 3.	hrsz.: 1117	óvoda
27. Kossuth Lajos u. 13.	hrsz.: 1112	lakóépület
28. Kossuth Lajos u. 44.	hrsz.: 1169	lakóépület, gazdasági épület, kerítés
29. Kossuth Lajos u. 47.	hrsz.: 1095	lakóépület, gazdasági épület, kerítés
30. Kossuth Lajos u.	hrsz.: 1120	Flórián szobor
31. Lajvér u. 38.	hrsz.: 199	lakóépület
32. Magyar u. 29.	hrsz.: 1374	lakóépület, kerítés
33. Malom u. 1.	hrsz.: 753	lakóépület, gazdasági épületek, kerítés
34. Őz u. 61.	hrsz.: 1785	lakóépület és „kisház”

35.	Hunyadi u. 44/a.	hrsz.: 537	volt óvoda
36.	Perczel Mór u. 63.	hrsz.: 285	lakóépület
37.	Perczel Mór u. 69.	hrsz.: 282	lakóépület
38.	Szabadság u. 4.	hrsz.: 841	Városháza épületei és az utcai kerítés
39.	Szentháromság tér 2.	hrsz.: 769	lakóépület
40.	Szent István tér	hrsz.: 951	II. Géza király szobra
41.	Szent István tér 3.	hrsz.: 1141/1	lakóépület
42.	Szent István tér 4.	hrsz.: 1140	lakóépület
43.	Szent István tér 6.	hrsz.: 1138	Református Imaház és Lelkeszi Hivatal
44.	Szent István tér	hrsz.: 955	kőkereszt

Kövesd

1.	Svábhegy u.	hrsz.: 2488	kápolna
2.	Svábhegy u. 3. (40.)	hrsz.: 2471/1	lakó- és gazdasági épület, kerítés
3.	Svábhegy u. 23. (48.)	hrsz.: 2444	présház
4.	Svábhegy u. 38. (68.)	hrsz.: 2504	lakóház
5.	Svábhegy u. 46. (64.)	hrsz.: 2508	lakó- és gazdasági épület, kerítés
6.	Alsó Kövesd am.	hrsz.: 0192/39	szobor fülke

Lajvér

1.	Hegyalja utca	hrsz.: 2153	kápolna
2.	Hegyalja utca	hrsz.: 2125	présház
3.	Hegyalja utca	hrsz.: 2213	kőkereszt

Külterület

1.	Bezerédj u. folytatása	hrsz.: 0613/1 út	szobor fülke
2.	Előhegy	hrsz.: 0592/1	kőkereszt
3.	Előhegy	hrsz.: 0256/46	pincészet
4.	Kültelek 25.	hrsz.: 0290/4	volt szőlőfeldolgozó
5.	Leperd pusztára vezető út	hrsz.: 0268/1	présház
6.	Leperd pusztára vezető út	hrsz.: 0256/85	kőkereszt
7.	Leperd pusztára vezető út 0592/1 út mellett	hrsz.: 0275	szobor fülke
8.	Leperd pusztára vezető út és a 0888 út sarok	hrsz.: 0854	szobor fülke
9.	Mohácsi út	hrsz.: 726	kőkereszt
10.	A várostól délre gyermek síremléke	hrsz.: 043/11	II. világháborúban elhunyt

H2 (az építmény egyes részleteire vonatkozó) védettség

1.	Budai u. 48.	hrsz.: 1003	volt lakó- és gazdasági épület tornác
----	--------------	-------------	---------------------------------------

1.2. TELEPÜLÉSSZERKEZET ÉS TERÜLETFELHASZNÁLÁSI RENDSZER

A közigazgatási terület szerkezetét az elsősorban a domborzati viszonyokból fakadó tájhasználatok és a vonalas szerkezeti elemek határozzák meg.

A táj jelenlegi szerkezetének és további fejlődésének fontosabb vonalas elemei:

Közlekedési útvonalak

- M6 autópálya
- 55 és 56 sz. II. rendű főutak

- 5513, 5603 és 5604 sz. országos mellékutak
- Sárbogárd – Szekszárd – Bátaszék, Dombóvár – Bátaszék és Bátaszék – Baja – Kiskunhalas vasútvonalak

Vízfolyások

- Lajvér-patak (Sárvíz)
- Kövesdi-víz
- Zsizsáki-árok
- Cigány-árok
- Zentai-árok
- Szekszárd-bátai főcsatorna
- Kányafoki-csatorna

A településen két, markánsan elütő domborzati adottságú terület találkozik. A valamikori Bátaszék-Pécs vasútvonaltól keletre a táj síkvidéki jellegű, nyugatra a Szekszárd-Geresdi dombság szelíd lankái jelennek meg.

A történetileg kialakult tájhasználat a természeti adottságokat követi. Az igazgatási terület egyenletesen sík keleti harmadán a szántóföldi növénytermesztés dominál, amit csak néhány kisebb erdőtömb, illetve a vízfolyásokat követő keskeny gyepsáv szakít meg. Itt, a városhoz közel alakultak ki a nagyobb mezőgazdasági jellegű üzemek, állattartó telepek is. A vasúttól nyugatra húzódó változatosabb felszínű, dombvidéki területen a tájhasználat is változatosabb. A jó fekvésű, lankás domboldalakat szőlő- és gyümölcsültetvények borítják, az észak-déli irányú dombhátakon kisebb kiterjedésű szántóföldek terülnek el. A dombhátak közötti völgyekben természeti értéket képviselő gyepfelületek és keskenyebb erdősávok húzódnak. Az igazgatási terület Mórággyal határos részét nagyterjedésű erdő borítja. Markáns művi elem a Kövesdtől délre található agyagbánya, aminek kitermelése lezárult, a letermelt területek rekultivációja megtörtént. Az itt található bányató és térsége távlati, rekultivációs célú beruházás helyszíne.

A központi belterület az egyenletes felszínű valamikori ártér kissé kiemelkedő szigetén alakult ki. A bronzkor óta lakott hely fejlődését a területén áthaladó kontinentális szárazföldi és vízi kereskedelmi útvonalaknak köszönhetette. A város ősi magját a cisztercita rend által a mai katolikus templom mellett épített templom, rendház és gazdasági épületek alkották. Az apátságához tartozó település a törökdúlás előtt a mai Vörösmarty, Petőfi, Zrínyi, Sóház és Szabadság utcák területét foglalta el. A török kiűzését követően rácok telepedtek meg a településen, és a korábbi szerkezethez kapcsolódva a mai Magyar, Szabadság, Baross, Ságvári és Kálvária utcák területén építkeztek. A XVII. században néhány szerb család betelepítésével alakult ki a Széchenyi, Erzsébet, és Ferenc utca. A településszerkezetre ekkor még a védelemre berendezkedett, keskeny, zezugos utcákra felfűzött aprótelkes beépítés a jellemző. A településszerkezet a XVIII. században, a német betelepítés következtében szabályos elrendezésű és beépítésű, nagytelkes, egymásra merőleges vezetésű utcákkal bővült. Először a főutak mentén (Budai út, Bajai út) nőtt a település, majd kialakult a teljes keleti városrész. A XIX. század végén, a vasút megépítését követően hozták létre a vasúthoz kapcsolódó utcákat (Orbán, Flórián és Ady Endre utcák), majd a századforduló után folyamatosan épült össze a városközpont és a vasút környéki településrész (Perczel utca és Hunyadi utca). A nyugati városrész kertvárosias jellegű, családiházas és sorházas beépítésű utcái, illetve a keleti városrész és a Sárvíz közti Patak utca a XX. század második felében épültek be.

A településközpont jól lehatárolhatóan a katolikus templom körül alakult ki. Itt található a város legfontosabb intézményeinek zöme. A beépítés zárt sorú, vagy hézagosan zárt sorú, az épületek magasabbak.

A gazdasági területek a vasúthoz kapcsolódóan a Bonyhádi út északi és déli oldalán, illetve az 56 sz. út déli, Mohács felőli bevezető szakasza mentén alakultak ki.

Az egyetlen működő rekreációs terület a város déli szélén található sportpálya. Bátaszék zöldterületei elsősorban az újabbkori beépítésű városrészben, pontszerűen helyezkednek el, nem alkotnak zöldfelületi rendszert.

Lajvér és Kövesd a domboldalhoz simulva, illetve a dombhajlatokra felkúszva az igazgatási terület nyugati, dombvidéki jellegű részén fekszik. Egyutcás települések hagyományos, szalagtelkes telekstruktúrával, a löszfalak tetején pincesorokkal.

1.2.1. BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

1.2.1.1 LAKÓTERÜLETEK

A település jelenlegi lakóterületei az OTÉK szerinti „kisvárosias lakóterület”, „kertvárosias lakóterület” és „falusias lakóterület” területfelhasználási kategóriába sorolhatók.

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség

- kisvárosias lakóterületen 0,6.
- kertvárosias lakóterületen 0,6.
- falusias lakóterületen 0,5.

Tervezett fejlesztés

KISVÁROSIAK LAKÓTERÜLET

Többlet területigénnyel jelentkező fejlesztés helyett minőségi átalakulás várható.

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,6.

KERTVÁROSIAK LAKÓTERÜLET

Az újonnan beépíthető területek a következők:

rövid- és középtávon

- A Dr. Hermann Egyed utca környékén – kb. 70 építési telek
- A Toldi utcában – kb. 5 lakótelek

hosszútávon

- A Lajvér utca nyugati lezárásában – kb. 23 építési telek
- A tervezett strandtól nyugatra – kb. 11 építési telek

nagytávon

- A tervezett strand és a Lajvér utca közti területen – kb. 50-60 építési telek

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,6.

A település területén kertvárosias lakóterületen elhelyezhető lakóépületek száma rövid- és középtávon kb. 75 db, hosszútávon kb. 34 db, ezen felül nagytávon kb. 50-60 db.

FALUSIAK LAKÓTERÜLET

Új területek kijelölését igénylő fejlesztés nem várható.

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,5.

1.2.1.2 VEGYES TERÜLETEK

A város vegyes területei az OTÉK szerinti „településközpont terület” és „intézmény terület” kategóriába sorolhatók.

TELEPÜLÉSKÖZPONT TERÜLET

Bátaszék városközpontja jól lehatárolható, igazi településközpont vegyes terület. Településközpont vegyes területbe sorolható a Szentháromság tér és a Szent István tér környéke, valamint a Budai út két oldala a Kápolna utcáig. Itt található a városi szintű közintézmények zöme jelentős lakófunkcióval kiegészülve.

Fejlesztési célok

A városközpont területén a zömmel már kialakult zárt sorú beépítés folytatását kell szorgalmazni. Az egységes utcakép kialakulása érdekében a Budai út nyugati oldalának a Szentháromság tér és a Bezerédj utca közötti szakaszán az épületek magasságának növelésével lehetővé kell tenni a földszint + emelet (+ tetőtér) beépítést.

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség

- a Budai út emelt magasságú szakaszán 2,0,
- a fennmaradó területen 1,2.

INTÉZMÉNY TERÜLET

Intézmény területbe a város településközponton kívüli, oktatási és szociális rendeltetésű épületei tartoznak a Bezerédj utcában (idősek otthona, tanuszoda, óvoda).

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 1,2.

Tervezett fejlesztés

Művelődési központ építése színházteremmel, könyvtárral a volt malom, és a mögötte lévő telek felhasználásával – kb. 1 ha területen

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 2,0.

1.2.1.3 GAZDASÁGI TERÜLETEK

A település gazdasági területei az OTÉK szerinti „kereskedelmi szolgáltató terület” és „ipari terület” területfelhasználási kategóriába sorolhatók.

KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ TERÜLET

- Az 56 sz. út szekszárdi kivezető szakasza mentén, a vasúttól északra található telephelyek
- A Budai út és a Lajvér utca északi sarkán található autószerelő műhely

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 1,0.

Fejlesztési területek

- A Kövesdi-árok délnyugati oldalán, a hulladékudvar térségében a lakó- és az ipari funkciók közti átmeneti sávban lakókörnyezet-barát funkciók számára – kb. 2,5 ha
- Az 56. sz. út régi és új nyomvonalának találkozásánál, a 0409 hrsz. északi részén – kb. 2000 m²

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,8.

EGYÉB IPARI TERÜLET

- A Bonyhádi út északi oldalán található ipari park és egyéb telephelyek
- A Bonyhádi út déli oldalán, az Ady Endre utca és a Perczel Mór utca közötti szakaszon található telephelyek
- 56 sz. út mohácsi bevezető szakasza nyugati oldalán található telephelyek
- A volt téglagyár területe

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 1,0.

Fejlesztési területek

- A Bonyhádi út ipari parkkal szemközti, déli oldalán a 0635 hrsz.-ú út és a felhagyott vasútvonal közti területen – kb. 15 ha – önkormányzati beruházásban
- A volt téglagyárral szemben, az 5604 sz. út északi oldalán, a 0139/17 és a 0140/2 hrsz.-ú földrészek felhasználásával – kb. 16,5 ha - magánberuházásban

A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 1,0.

1.2.1.4 KÜLÖNLEGES TERÜLETEK

A település különleges területeit a „T-1” településszerkezeti tervlap tünteti fel. A területek részben kialakultak, a terv távlatában megtartandók, esetenként bővíthetők.

TEMETŐK

- A temető területét megtartandó, a katolikus temető a Lajvér-patak töltéséig bővíthető.
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,2.

KÁLVÁRIA

- Országos védelem alatt áll, megtartandó.
A kialakult beépítési sűrűség nem változtatható.

PINCESOROK (KÖVESD ÉS LAJVÉR)

- A területen a kialakult telekstruktúra és beépítés megőrzésére kell törekedni.
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,5.

KÜLÖNLEGES TERÜLETEK KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ FUNKCIÓK SZÁMÁRA

- A Bajai út északi oldalán (benzinkút és kereskedelmi létesítmények)
- A Nepomuki Szent János kápolnától északra (benzinkút és térsége)
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,6.

KÜLÖNLEGES TERÜLETEK HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI CÉLRA

- Hulladékudvar a Kövesdi-árok déli oldalán, a húsüzemtől északra (1973/119 és 1973/12 hrsz.)
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,4.
- Szennyvíztelep
A terület rendeltetésszerű használatáról és folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell. Területe távlatban is megfelelő, bővítést nem igényel.
A kialakult beépítési sűrűség nem növelhető.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMI TERÜLETEK

- Majorok a külterület több pontján nagyüzemi állattartó, terménytároló és -feldolgozó funkciókkal
A megengedett legnagyobb szintterület-sűrűség 0,6.

KÜLÖNLEGES TERÜLET AUTÓPÁLYA MÉRNÖKSÉG ÉS RENDŐRSÉG SZÁMÁRA

- Az M6 autópálya csomópontjához kapcsolódóan, a szerkezeti terven ábrázolt területen
A megengedett legnagyobb szintterület-sűrűség 1,2.

IDEGENFORGALMI FUNKCIÓK SZÁMÁRA FENNTARTOTT TERÜLET

- A szőlőfeldolgozáshoz és a borturizmushoz kapcsolható funkciójú építmények elhelyezésére Lajvér településrész délkeleti részén – Szeleshát borászat
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,5.

Fejlesztési területek

KÜLÖNLEGES TERÜLETEK KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ FUNKCIÓK SZÁMÁRA

- Fokozatos funkcióváltással a vasútállomás előtti telkeken – kb. 6700 m²
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,6.

KÜLÖNLEGES TERÜLET STRAND SZÁMÁRA

- A Zentai út északi oldalán, a 019/10 hrsz. ingatlan területén – kb. 4 ha
A terület megközelíthetősége autóval, vagy tömegközlekedési eszközzel egyaránt ideális, a központ könnyen elérhető.
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,2.

KÜLÖNLEGES TERÜLET HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI CÉLRA

- Hulladékgazdálkodási terület kijelölése a tervezett szűrőskerthez kapcsolódva speciális hulladékok számára – kb. 7000 m²
A megengedett legnagyobb beépítési sűrűség 0,2.

1.2.2. BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

1.2.2.1 KÖZLEKEDÉSI TERÜLETEK

Közúti közlekedési területek

Út neve	Kategória
M6 autópálya	gyorsforgalmi út (K.I.)
55. sz. Bátaszék - Baja főút	külterületi II. rendű főút (K.IV.)
56. sz. Szekszárd – Mohács – Udvar főút külterületi szakasza	külterületi II. rendű főút (K.IV.)
56. sz. Szekszárd – Mohács – Udvar főút belterületi szakasza (Budai út – Dózsa György utca)	belterületi II. rendű főút (B.IV.)
5603. sz. Bátaszék - Bonyhád összekötő út	külterületi mellékút, összekötő út (K.V.)
5604. sz., az 5603. sz. és az 56. sz. utakat összekötő út külterületi szakasza	külterületi mellékút, összekötő út (K.V.)
56. sz. út tehermentesítő szakasza	külterületi mellékút, összekötő út (K.V.)
5513. sz., az 56 sz. és az 55. sz. utakat összekötő út belterületi szakasza (Bajai út)	belterületi mellékút, gyűjtőút (B.V.)
Kossuth Lajos utca - Szent István tér - Vörösmarty utca Orbán utca – Olimpia utca – Pacsirta utca Lajvér utca Bezerédj utca	belterületi mellékút, gyűjtőút (B.V.)
Mezőgazdasági utak	külterületi mellékút, egyéb út (K.VI.)
Kiszolgáló utak	belterületi kiszolgáló út (B.VI.)
Külterületi kerékpárutak	külterületi kerékpárút (K.VII.)
Belterületi kerékpárutak	belterületi kerékpárút (B.VII.)
Önálló gyalogút	(B.VIII.)

Kötőpályás közlekedési területek

vasútvonal száma	viszonylat	maximális sebesség
46.	Sárbogárd – Szekszárd - Bátaszék	80-100 km/h
50.	Dombóvár – Bátaszék	80 km/h
154.	Bátaszék – Baja – Kiskunhalas	100 km/h

1.2.2.2 ZÖLDTERÜLETEK

A település meglévő zöldterületei az alábbi köztertek:

- Közkert a Kövesdi utca és a Babits utca sarkán
- Közkertek a Bonyhádi út Budai úti csomópontjában
- Közkert a Nyéki utca és a Kolozsvári utca sarkán
- Közkert a Szentháromság téren
- Közkert a Szent István téren

Területi fejlesztés

KÖZPARKOK

- Városi szintű ligetes rendezvénytér kialakítása az 56. sz. út mohácsi bevezető szakasza mentén alkalmi rendezvények (pl. cirkusz, vásárok) fogadására – kb. 5,6 ha

KÖZKERTEK

- A Lajvér utca nyugati végéről nyíló lakóterület fordulójában – kb. 750 m²
- A Kövesdi-árok nyugati partján a Diófa utcától a Bezerédj utcáig – kb. 9400 m²
- A Kövesdi-árok déli-délnyugati oldalán a Dr. Hermann Egyed utcától délre – kb. 880 m²
- Parkosítás a Sóház utca és a Lajvér-patak töltése között – kb. 2300 m²
- Parkosítás Lajvér területén, a 2238-2241 hrsz.-ú telkek felhasználásával – kb. 680 m²
- Parkosítás Lajvér területén, a bekötőút bevezető szakasza és a Lajvér-patak között – kb. 820 m²

Zöldfelületi rendszer kialakítása érdekében a meglévő és tervezett közterekhez kapcsolódva

- Belterületi árokpartok (Kövesdi-árok, Cigány-árok) rendezése kertészeti eszközökkel
- Sétány kialakítása a Lajvér utca – Diófa sor – Hársfa sor – Park sétány – Toldi utca vonalában kertépítészeti terv alapján
- További utcafásítás

1.2.2.3 ERDŐTERÜLETEK

Az erdők területi aránya a síkságon csekély, csak a város közvetlen környezetét fedik jelentősebb erdőtömbök. A dombvidéki területen az erdők aránya jelentős, itt nagyobb összefüggő, a tájat meghatározó erdőtömbök alakultak ki. A kialakult erdőterületek zömmel gazdasági rendeltetésű, faanyag termelő erdők, de nem elhanyagolható arányú a védelmi rendeltetés sem (talajvédelmi, településvédelmi, Natura 2000 és szaporítóanyag-termelő erdő). A kialakult erdők távlatban is megőrzendők.

Tervezett fejlesztés

Az Országos Területrendezési Terv 12.§ (3) bekezdésében foglaltakhoz igazodva, új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg védelmi erdősávok kijelölésére kerül sor az alábbi területeken:

- Az 56. sz. út régi és új nyomvonalának találkozásánál kijelölt kereskedelmi, szolgáltató terület déli szélén
- A Bonyhádi út ipari parkkal szemközti, déli oldalán a 0635 hrsz.-ú út és a felhagyott vasútvonal közti területen kijelölt ipari terület nyugati szélén
- A volt téglagyárral szemben, az 5604 sz. út északi oldalán, a 0139/17 és a 0140/2 hrsz.-ú földrészletek felhasználásával kijelölt ipari terület északi szélén

1.2.2.4 MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

A külterületi tájszerkezetre a mezőgazdaság dominanciája jellemző. A domborzati viszonyokat követve a keleti magas-ártér területén, valamint a nyugati dombhátakon nagykiterjedésű szántóföldek alakultak ki.

A rét- és legelőterületek helyét, kiterjedését is elsődlegesen a domborzati viszonyok határozzák meg. A dombvidéki területen az észak-déli irányú völgyeket, a sík területen a vízfolyás-völgyeket kísérik. Értékes ökoszisztémák hordozói.

A szőlő- és gyümölcsültetvények területi aránya a kedvező fekvés és éghajlat következtében jelentős. Kövesd környékén jellemző a hagyományos kiskerti szőlőművelés és –feldolgozás, míg a városra néző keleti domboldalatokat nagyüzemi jellegű, teraszos művelésű szőlőterületek borítják. Leperd-pusztá felé a dombtetőn nagyterjedésű gyümölcsösök találhatók.

KERTES MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

A településszerkezeti terv a Kövesd térségében elterülő, hagyományos kiskert-gazdálkodási területeket, illetve a nagyüzemi szőlő- és gyümölcsültetvényeket egyaránt kertes mezőgazdasági területként határolja le.

Fejlesztési célok

- A meglévő kertes, szőlő és gyümölcsös területhasználatokat javasolt fenntartani, előregedés esetén az ültetvények újratelepítésére kell törekedni.
- A Szekszárdi-borvidék Bátaszék területére vonatkozó dűlőtérképét alapul véve a településszerkezeti terven a kertes mezőgazdasági terület bővítésére kerül sor, megteremtve ezzel a lehetőséget további szőlőültetvények telepítésére.

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

A településszerkezeti terv a magas-ártéri, nagyterjedésű szántókat, illetve a dombsági részeken található réteket, legelőket és szántókat általános mezőgazdasági területként határolja le.

Fejlesztési célok

- A termőföld védelme érdekében a tájpotenciálnak megfelelő mezőgazdasági tájhasznosítás a jövőben is fenntartandó.
- A vízfolyás menti gyepfelületek és mocsarak jelenlegi állapotukban őrzendők meg.

1.2.2.5 VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLETEK

A település legjelentősebb állandó vízfolyása az igazgatási terület északi szélét nyugat-kelet irányban metsző, majd a várost kelet felől határoló, és az igazgatási területet délen elhagyó Lajvér-patak (Sárvíz). Ebbe folyik bele a település középső területeinek csapadékvizét összegyűjtő Kövesdi-víz és Zsizsáki-árok. A Kövesdi-víz mellékágai a belterületen haladó Cigány-árok, és a külterületi Zentai-árok. A külterület keleti részén a Szekszárd-bátai főcsatorna kanyarog, ebbe az alsónyéki közigazgatási határon vezető Kányafoki-csatorna torkollik. A nyugati dombsági területeken több kisebb vízfolyás található (Belső-réti-patak, Martinca-patak, Lánka-patak).

A Kövesdi-víz egyes szakaszai és a Martinca-patak nem szerepelnek külön helyrajzi számon a földnyilvántartásban.

Fejlesztési célok

- Az állandó vízfolyások karbantartását folyamatosan biztosítani kell, fokozott gondot kell fordítani a növényzet eltávolítására illetve az árkokban keletkező eróziós károk kijavítására.

- A földnyilvántartásban nem szereplő árokszakaszok felmérését és tulajdonjogi rendezését el kell végezni, a műszaki rendezés szükségessége ez alapján tisztázható.

1.2.2.6 TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK

A Dombóvár-Bátaszék vasútvonaltól északra fekvő vizenyősebb területeken viszonylag nagyterjedésű, a település külterületének egyéb, magas talajvíz állású részein pontszerűen, kisebb területű nádasok maradtak fenn.

Fejlesztési célok

- A nádasok az itt található értékes ökoszisztémák védelme érdekében távlatban is megőrzendők.
- Természetközeli területen épület nem építhető.

1.2.2.7 KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Mivel az alapterv készítésének idején ilyen területfelhasználási kategória még nem létezett, a településen az alapterven különleges beépítésre nem szánt területként jelölt terület nem található.

Különleges beépítésre nem szánt területnek tekintendő az 56. sz. főút Malom utcai kereszteződéséből megközelíthető sportpálya a város déli belterületi határán (739/1 és 743 hrsz.). A sportpálya területe megtartandó, bővítés nem szükséges. Megközelítését a térség távlati funkciójának, valamint a Malom utca – 56. út találkozásában található ideiglenes autóbusz forduló megszüntetésének függvényében felül kell vizsgálni.

Fejlesztési területek

- Különleges beépítésre nem szánt terület kialakítása rekreációs célra a volt agyagbánya területén, a bányató keleti oldalán, a 0219/1 hrsz.-ú földrészlet felhasználásával – kb. 10 ha

A rekultivált terület megközelítése Kövesd felől, a 0219/2 hrsz.-ú úton oldható meg. A területen legfeljebb esőbeálló építmények, kisebb szociális blokk elhelyezése tervezett. A projekt szerepel a város integrált településfejlesztési stratégiájában. Eszerint a bányató, mint horgásztó működne, mellette családi pihenő- és játszóhelyek, továbbá városi rekreációs programok lebonyolítására alkalmas terület kialakítására kerül sor. A tervezett rekreációs terület és megközelítő útja jelenleg magántulajdonban van, az önkormányzat célja ezek megvásárlása.

1.2.3. SZERKEZETET MEGHATÁROZÓ NYOMVONALAS ÉS TAGOLÓ ELEMEEK

A szerkezetet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek a település területét keresztező országos közutak, vasútvonalak, valamint a jelentős vízfolyások és tavak.

Országos közutak

- M6 autópálya
- 55 sz. II. rendű főút
- 56 sz. II. rendű főút
- 5513 sz. országos mellékút
- 5603 sz. országos mellékút

- 5604 sz. országos mellékút

Vasútvonalak

- Sárbogárd – Szekszárd – Bátaszék vasútvonal
- Dombóvár – Bátaszék vasútvonal
- Bátaszék – Baja – Kiskunhalas vasútvonal

Jelentős vízfolyások és tavak

- Lajvér-patak (Sárvíz)
- Kövesdi-víz
- Zsizsáki-árok
- Cigány-árok
- Zentai-árok
- Szekszárd-bátai főcsatorna
- Kányafoki-csatorna
- Bányató a volt agyagbánya területén

1.2.4. VÉDELMI ÉS KORLÁTOZÓ ELEMEEK

A közigazgatási területet érintő, az alábbiakban felsorolt védőterületeket, biztonsági övezeteket, korlátozással érintett területeket a településszerkezeti és a szabályozási tervlap tünteti fel.

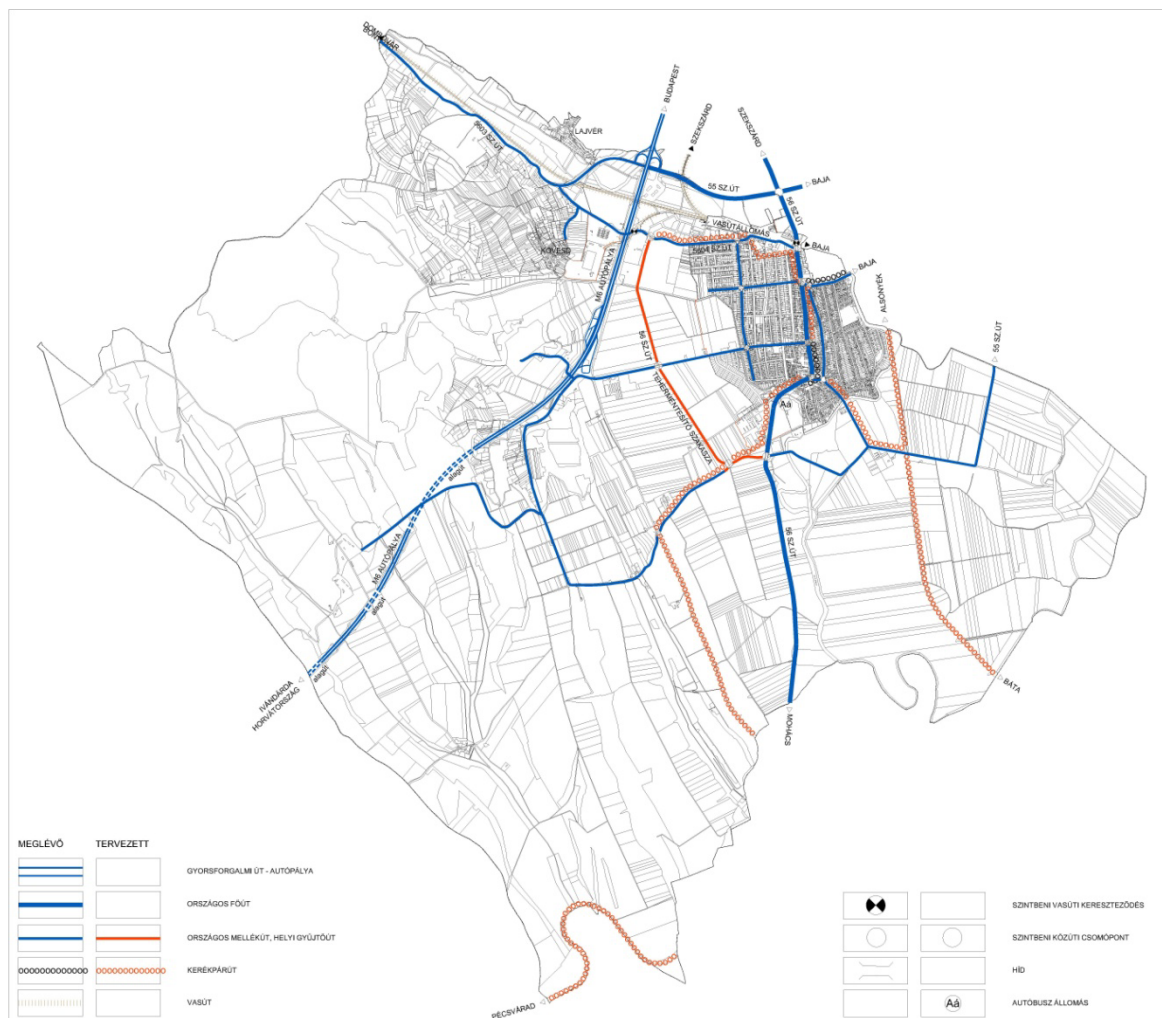
- Örökségvédelem
 - 0 Régészeti lelőhelyek
 - 0 Országos védettségű építmények
 - 0 Helyi védettségű építmények
- Táj- és természetvédelem
 - 0 Országos ökológiai hálózat
 - Magterület
 - Ökológiai folyosó
 - 0 Natura 2000 területek
 - Geresdi-dombvidék (HUDD 20012) kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület
 - 0 Tájképvédelmi terület
- Vízminőség védelem
 - 0 Országos vízminőség-védelmi terület
 - 0 Mórágyszéki vízbázis előzetesen lehatárolt hidrogeológiai védőidoma
- Termőföld védelem
 - 0 Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
 - 0 Jó termőhelyi adottságú szántóterület
- Katasztrófavédelem
 - 0 Földtani veszélyforrások
 - Aktív felszínmozgással érintett terület
 - 0 Rendszeresen belvív-járta terület
 - 0 Belvív-védelmi szakaszhatár

- Egyéb
 - 0 Országos közutak melletti, egyeztetési kötelezettséggel érintett területsáv
 - 0 Országos törzshálózati vasútvonal melletti, egyeztetési kötelezettséggel érintett területsáv

2. A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1. TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZÁSOK

2.1.1. VONALAS ELEMEEK

Bátaszék országos közúti és vasúti közlekedési hálózata az M6 autópálya és a kapcsolódó úthálózat megépítésével kialakult, további országos szintű változás nem tervezett.

A városon áthaladó, a közeli autópálya ellenére is jelentős teherforgalom csökkentése érdekében továbbra is fontos cél az 56. sz. főút hatályos településszerkezeti tervben és Tolna Megye Területrendezési Tervében is szereplő tehermentesítő szakaszának megépítése.

Változásként jelenik meg Tolna Megye Területrendezési Tervéhez igazodva az Alsónyék – Bátaszék - Bába térségi jelentőségű kerékpárút nyomvonala. Ehhez a kerékpárúthoz a belvároson keresztül csatlakozva meglévő mezőgazdasági utak nyomvonalának és a felhagyott Bátaszék – Pécsvárad vasútvonal déli szakaszának felhasználásával az önkormányzat további térségi jelentőségű, a várost a Baranya megyei Pécsváradal összekötő kerékpárút bátaszéki szakaszának kiépítését tervezi.

2.2.2. TERÜLETI ELEMÉK

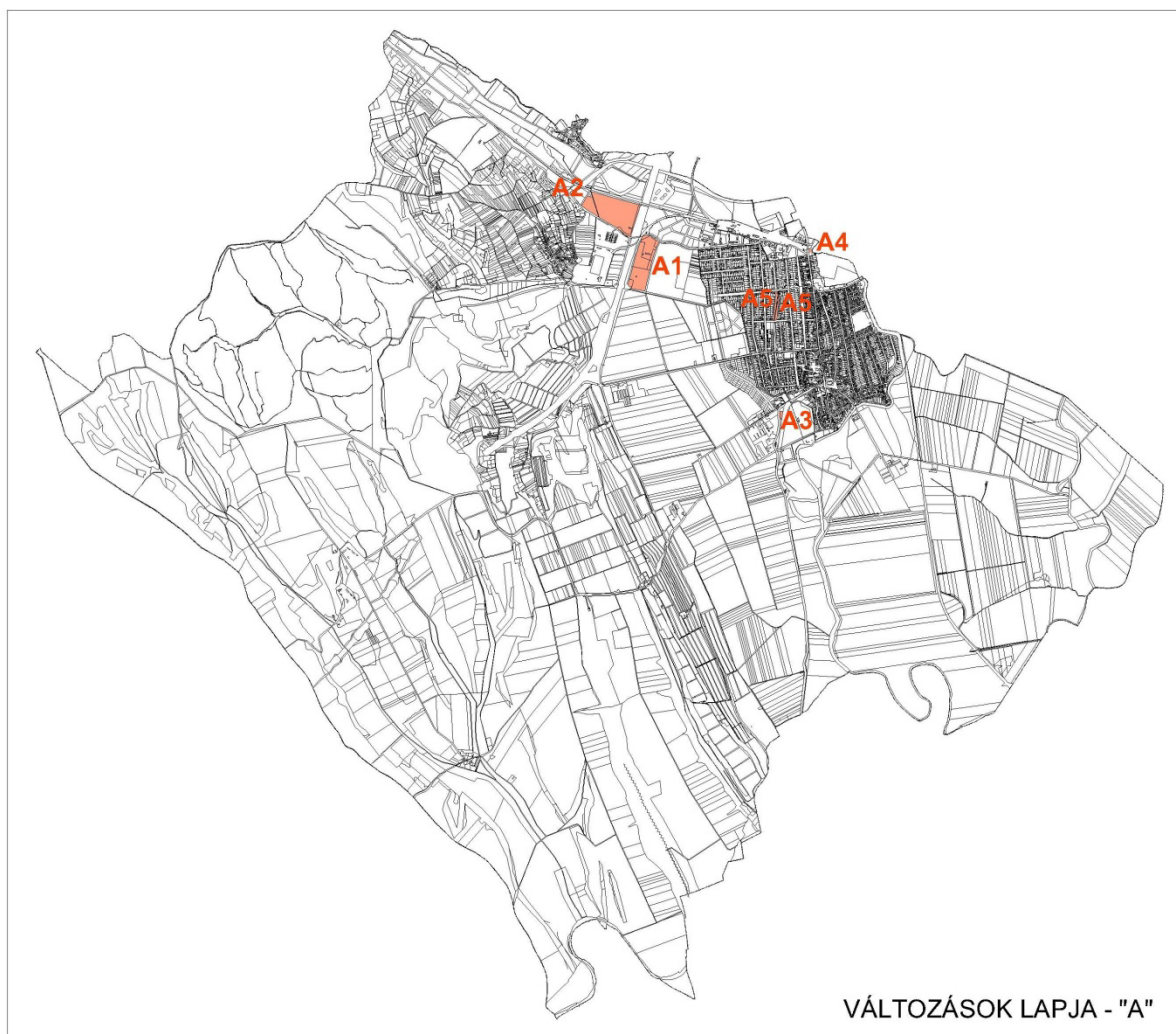
A. A felülvizsgálat során újonnan kijelölt beépítésre szánt területek

Sorszám	Érintett helyrajzi számok	Területfelhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Területfelhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Területnagyság (ha)	Biológiai aktivitás-érték változása	Változás indoka
A1	0130/1-2, 0130/4-8	Má	3,7	Gip	0,4	11,44	-37,75	A hatályos terven általános mezőgazdasági terület kategóriába sorolt, önkormányzati tulajdonban lévő területet az önkormányzat gazdasági területként kívánja hasznosítani.
A2	0139/17, 0140/2	Má	3,7	Gip	0,4	16,57	-54,68	A hatályos terven általános mezőgazdasági terület kategóriába sorolt területet a tulajdonos gazdasági területként kívánja hasznosítani.
A3	0409/3 északi része	Z	6	Gksz	0,4	0,27	-1,51	A hatályos terven zöldterület kategóriába sorolt területet az önkormányzat kereskedelmi szolgáltató területként kívánja kialakítani.
A4	1064 északi része	E	9	K-Ksz	1,5	0,13	-0,98	A hatályos terven külön helyrajzi számon szereplő, erdőterület kategóriába sorolt területet a szomszédos területhez csatolták. Cél az ingatlan azonos, a korábbi besorolással megegyező és a valós állapotnak is megfelelő terület-felhasználási kategóriába sorolása.
A5	472/239, 472/241	Z	6	Lke	2,7	1,15	-3,8	A hatályos terv a Cigány-árok két partját zöldterületként jelölte. Mivel a terület két kiszolgáló út (Diófa sor, Hársfa sor) része, cél a terület besorolásának a környezethez való igazítása. A kiszolgáló út a kertvárosias lakóterület eleme, így ténylegesen új beépítésre szánt terület kijelölésére nem kerül sor.
							-98,36	

Jelkulcs a különleges területek értelmezéséhez

Különleges beépítésre szánt területek

K-Ksz – kereskedelem, szolgáltatás (bevásárló központ)

B. Beépítésre szánt terület helyett beépítésre nem szánt terület kijelölése

Sorszám	Érintett helyrajzi számok	Területfelhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitásérték mutató	Területfelhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitásérték mutató	Területnagyság (ha)	Biológiai aktivitásérték változása	Változás indoka
B1	739/1-2, 743	Ksp	3	Kb-Sp	6	6,18	+18,54	A hatályos terv a területet beépítésre szánt különleges terület kategóriába sorolta. A sportpálya jelenlegi és tervezett beépítettsége nem indokolja a

								beépítésre szánt területi kategóriába sorolást, ezért a felülvizsgálat során a terület beépítésre nem szánt területi kategóriába került.
B2	2215	Ksp	3	Kb-Sp	6	0,14	+0,42	Mint B1.
B3	0219/1	Kb	0,1	Kb-Re	6	10,72	+63,25	A bányabezárást és a rekultivációt követően a területet az önkormányzat az ITS-nek megfelelően rekreációs területként kívánja hasznosítani.
B4	0219/3	Kb	0,1	V	6	3,89	+22,95	A bányabezárást és a rekultivációt követően a volt bányató a szomszédos rekreációs fejlesztéshez kapcsolódva horgásztóként funkcionál majd.
B5	0216/1, 0219/4, 0220/2, 0220/8, 0369/8, 0369/10	Kb	0,1	Má	3,7	22,87	+82,33	A bányabezárást követő rekultiváció részeként a terület rét, legelő művelési ággal általános mezőgazdasági terület kategóriába kerül.
B6	0216/1, 0216/3, 0219/5, 0369/12	Kb	0,1	E	9	78,34	+697,23	A bányabezárást követő rekultiváció részeként a terület erdőterület kategóriába kerül.
B7	0377/4, 0378	Kid	1,5	Má	3,7	7,42	+16,32	A hatályos terv Leperdpusztán idegenforgalmi fejlesztést irányzott elő. Az önkormányzat nem látja realitását a fejlesztés megvalósításának, ezért a terület a valós állapotnak megfelelően általános mezőgazdasági terület kategóriába kerül.
B8	0366/4	Kszh	0,1	Má	3,7	3,57	+12,85	A szeméttelep a hatályos terv elfogadása óta megszűnt, a terület a rekultivációt követően általános mezőgazdasági terület kategóriába kerül.
B9	046/6	Kh	0,1	E	9	0,49	+4,36	A területen erdő található. Az OTrT-nek való megfelelés érdekében szükséges az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő területek erdőterület kategóriába sorolása.
B10	046/27	Gip	0,4	E	9	1,07	+9,2	Mint B9.
B11	0109/20	Kst	1,5	V	6	0,32	+1,44	A hatályos terv elfogadása óta a területen található vízmű telephely területe nőtt, cél a tényleges állapothoz való igazodás.

B12	2139/2	Kp	1,5	Má	3,7	0,68	+1,5	A változás célja a besorolás tényleges területhasználathoz való igazítása.
							+930,39	

Jelkulcs a különleges területek értelmezéséhez

Különleges beépítésre szánt területek

Ksp – sport- és rendezvényterület

Kb – agyagbánya területe

Kid – turizmus, idegenforgalom

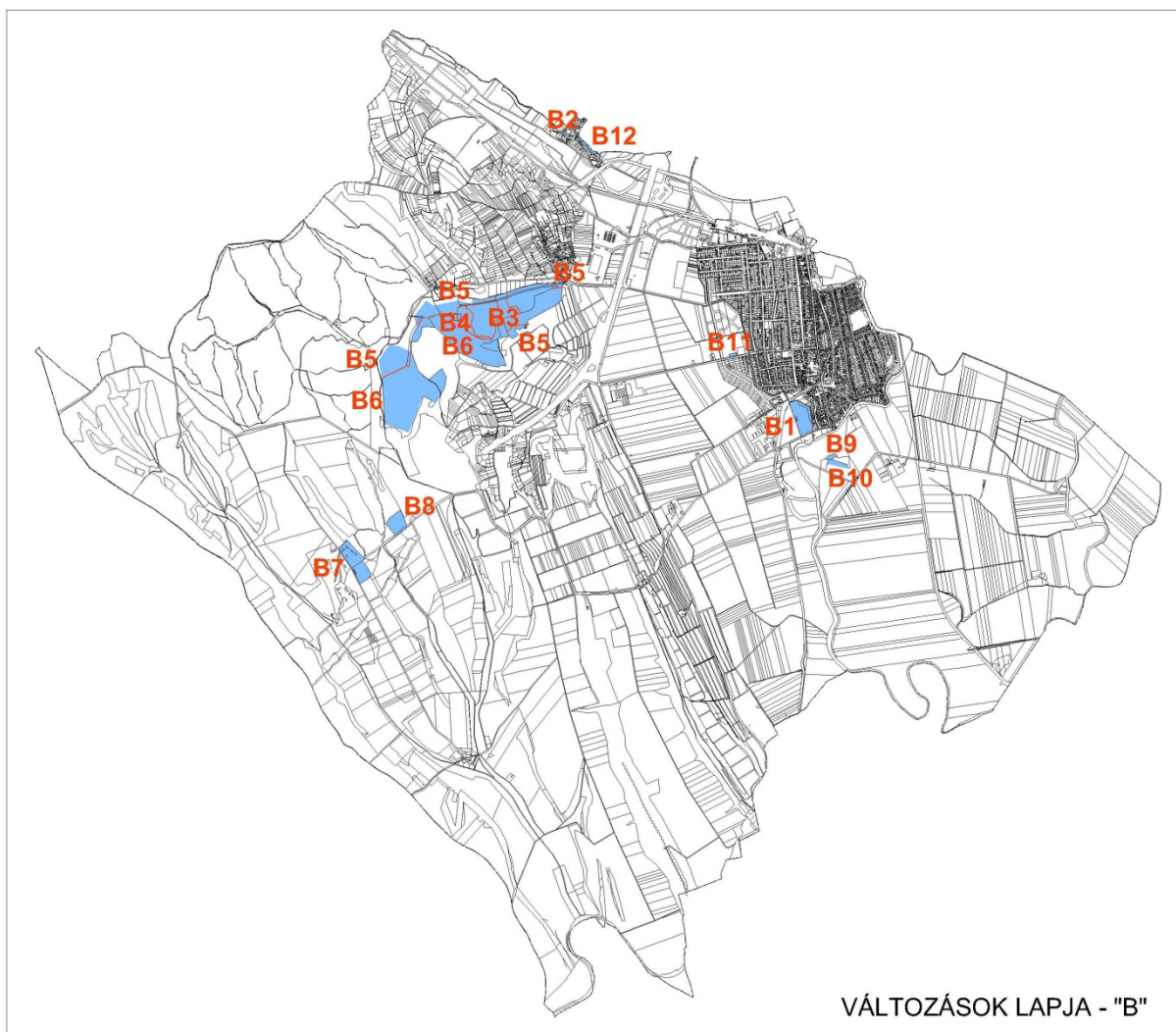
Kszh – személtlerakó hely

Kh – hulladékgazdálkodási célra fenntartott terület

Különleges beépítésre nem szánt területek

Kb-Sp – sportolási célra legalább 80%-os zöldfelülettel

Kb-Re – rekreációs célra legalább 80%-os zöldfelülettel

C. Beépítésre szánt terület helyett beépítésre szánt terület kijelölése

Sorszám	Érintett helyrajzi számok	Területfelhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitásérték mutató	Területfelhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitásérték mutató	Terület-nagyság (ha)	Biológiai aktivitásérték változása	Változás indoka
C1	537, 538/2	Lke	2,7	Vi	0,5	0,87	-1,91	Cél az önkormányzati intézmény valós területhasználathoz jobban illeszkedő területfelhasználási kategóriába sorolása.
C2	716/76, 716/106	Könk	1,5	Vi	0,5	1,71	-1,71	Mint C1.
C3	744/20, 749/2, 750, 767/1	Kksz	1,5	Vi	0,5	1,04	-1,04	A területet az önkormányzat távlati fejlesztésként intézményi célra kívánja hasznosítani. A változás célja a terület tervezett területhasználathoz illeszkedő kategóriába sorolása.
C4	642-644	Lk	1,2	Vt	0,5	0,26	-0,18	A területet az önkormányzat a sportcsarnok bővítése érdekében a sportcsarnokkal megegyező területfelhasználási kategóriába kívánja sorolni.
C5	1973/92- 96	Lke	2,7	Gksz	0,4	0,64	-1,47	A hatályos terven kertvárosias lakóterület kategóriába sorolt területet a tulajdonos önkormányzat a megváltozott igényeknek megfelelően kereskedelmi szolgáltató célra kívánja kiajánlani.
C6	045/6-7, 046/14, 046/27- 30, 2536/2-3, 2536/5, 2536/8	Gip-Z	0,4	K-Mü	0,7	32,58	+9,77	A majorok területét a hatályos terv megfelelő területfelhasználási kategória híján ipari gazdasági terület kategóriába sorolta. A változás célja a hatályos OTÉK fogalomrendszeréhez való illeszkedés

								(mezőgazdasági üzemi terület).
C7	337-339	Gksz	0,4	Lk	1,2	0,1	+0,08	A településkép védelme érdekében a hatályos terven kereskedelmi szolgáltató területbe sorolt ingatlanok a Lajvér utcai környezethez illeszkedve kisvárosias lakóterület kategóriába kerülnek.
							+3,54	

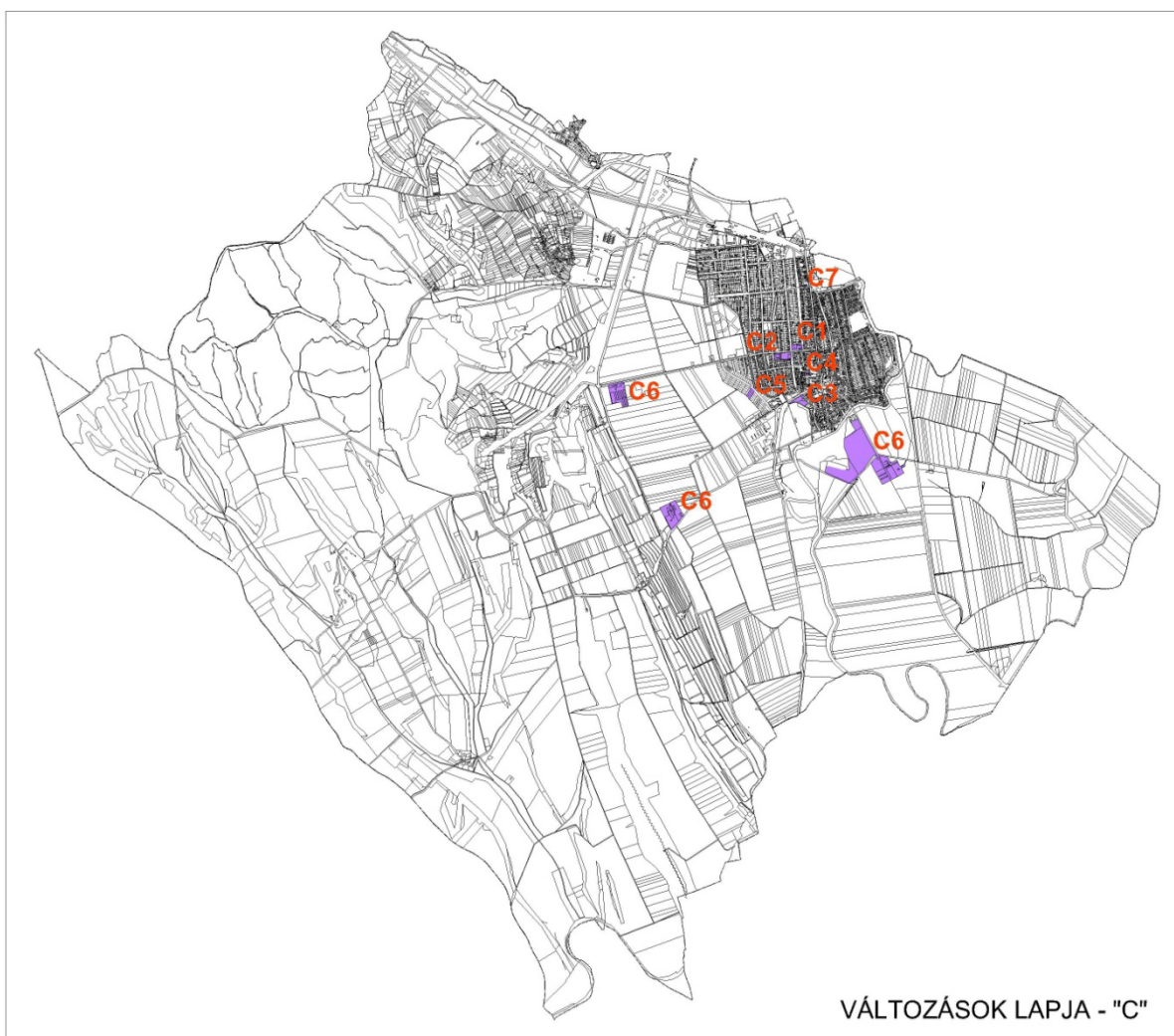
Jelkulcs a különleges területek értelmezéséhez

Különleges beépítésre szánt területek

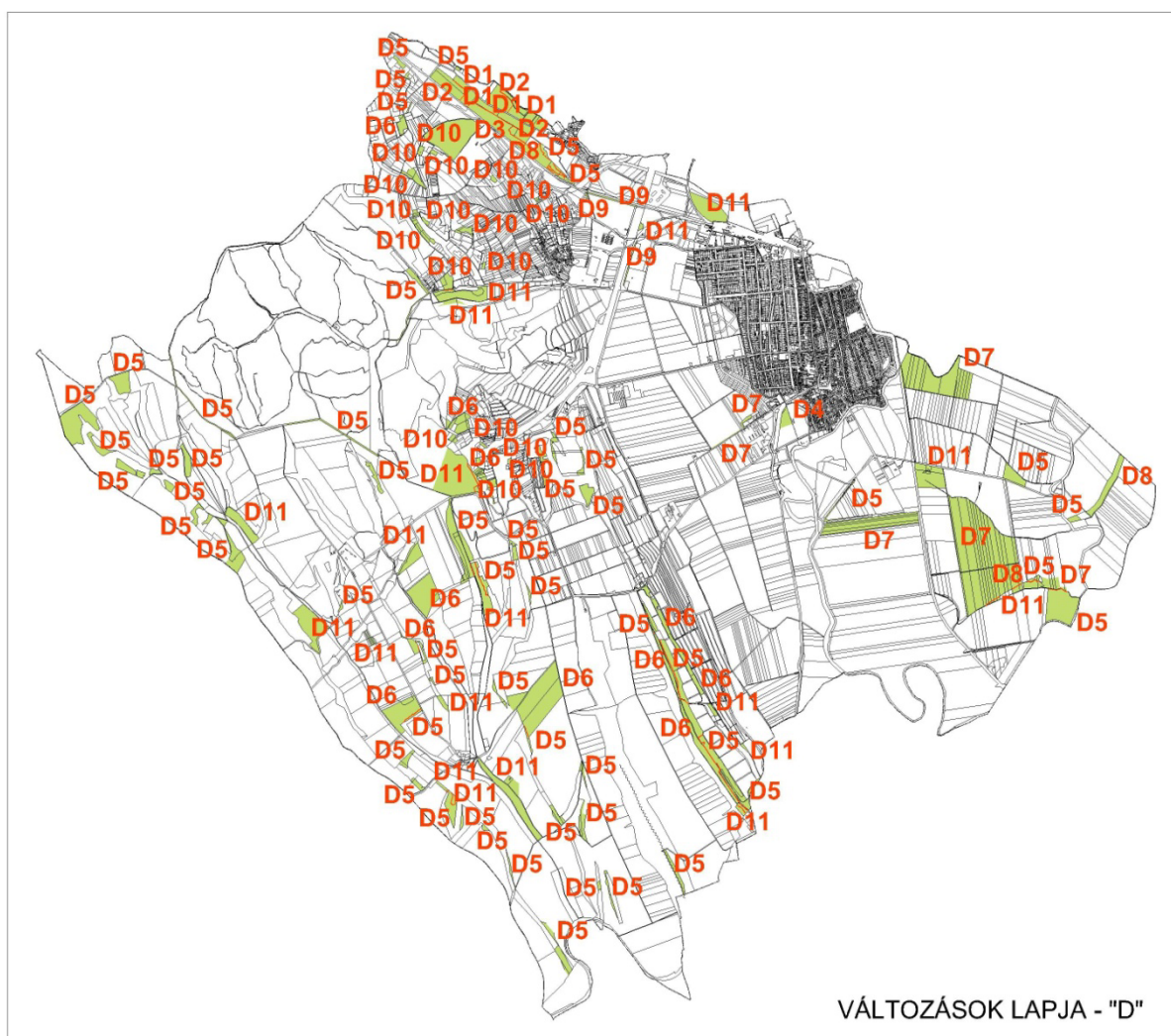
Könk – különleges terület önkormányzati beruházások számára

Kksz – kereskedelem, szolgáltatás (bevásárló központ)

K-Mü – mezőgazdasági üzemi terület

D. Beépítésre nem szánt terület helyett beépítésre nem szánt terület kijelölése

Sorszám	Érintett helyrajzi számok	Területfelhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitásérték mutató	Területfelhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitásérték mutató	Területnagyság (ha)	Biológiai aktivitásérték változása	Változás indoka
D1	0159/3-4, 0160/11, 0152/1-2, 0150/3, /5, /7-8, 0154/2	V	6	Má	3,7	16,02	-36,85	A hatályos terv elfogadása idején a területen víztározó építését tervezték. A fejlesztés nem valósult meg, ezért az érintett földrészek a tényleges területhasználatnak megfelelő területfelhasználási kategóriába kerülnek.

D2	0159/4, 0152/2, 0160/8-9	V	6	E	9	12,66	+37,98	Mint D1.
D3	0160/8	V	6	Tk	8	7,66	+15,32	Mint D1.
D4	0409/6	KÖ	0,6	Z	6	1,91	+10,31	A hatályos terv elfogadása idején az önkormányzat a területen autóbusz pályaudvar építését tervezte. A fejlesztés nem valósul meg, helyette a területtel szemben, az 56. út nyugati oldalán kisebb léptékű autóbusz állomás épül. A változás célja az 56. út és a sportközpont közötti terület egységes kezelése, a déli tervezett közparkhoz csatolása, ezzel együtt az A4 és A5 változások kapcsán az OTrT 12.§ (3) bekezdéséhez való illeszkedés.
D5	0165/13, 0155/5, 0176/1, 0177/38, 0160/8, /13, /28, 0374/8, 0749/1, 0394/1, /8, /5, 01004, 0385/1, /4, 0366/20, 0361/20, 0355/2, /7, 0256/97, /51-54, /41-42, 0361/7- 10, /21, 0360/4, 0376/11, 0349/13, 0352/9, /10, 0379/8, 0344/6-7, /9-10, 0341/5-7, /9, 0332/4,	Má	3,7	E	9	106,97	+566,94	A felsorolt földrészleteken erdők találhatók. Az OTrT-nek való megfelelés érdekében szükséges az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő területek erdőterület kategóriába sorolása.

	/7, /9, 0331/3-5, 0338/5, /10-11., 0330/3-4, 0919/1, 0310/3, 0290/9, /13, 046/33- 40, 024/83, /59, /54, 016/5							
D6	0240/11, 0249/15- 16, 0251/29, 0361/31- 32, 0349/20- 21, 0379/8, 0352/9, 0332/8-9, 0290/8-9, 0310/2, 0312/24	Má	3,7	Mk	5	67,33	+87,53	Bátaszék a Szekszárdi-borvidék egyik településeként a szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú szőlőterületekkel rendelkezik. A meglévő szőlőterületek védelme, illetve a szőlőtermesztésre alkalmas területek szőlőterületként való hasznosítása érdekében már a hatályos terv is kertes mezőgazdasági területként határolta le az érintett földrészleteket. A változás célja a hatályos szőlőkataszterhez való igazodás.
D7	080/26, 082/5, 043/3-6, 06/21-27, /31-35, 024/59, /85-86, /60, /28-38, /62-65, /40, /15-25, /27	E	9	Má	3,7	104,55	-554,12	Az OTTrT a közigazgatási terület jelentős részét kiváló termőhelyi adottságú szántóként határozza meg. A hatályos terv elfogadásakor a lehatárolás a jelenlegitől eltért, a terv az 56. úttól keletre nagyobb tömböket erdősítésre irányzott elő. A változás célja a hatályos OTTrT-nek való megfelelés.
D8	0160/13, /8, 016/9, 024/83	Má	3,7	Tk	8	11,42	+49,11	A hatályos terv elfogadásakor még nem létezett a mocsarak, nádasok területhasználatához illeszkedő kategória, ezért ezek a területek általános

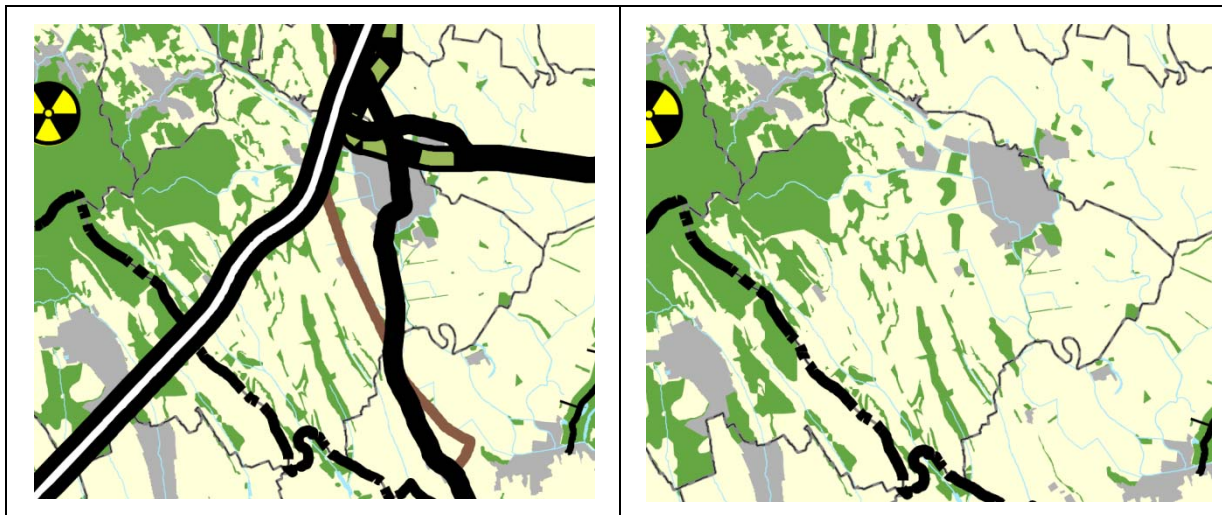
								mezőgazdasági terület kategóriába kerültek. A változás célja a hatályos OTÉK fogalomrendszeréhez való illeszkedés (természetközeli terület).
D9	0140/2, 0139/17, 0130/1, /5, /8	Má	3,7	E	9	1,59	+8,43	Az OTrT új beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg gazdasági terület esetében a területnövekmény legalább 5%-ának megfelelő területű véderdő kijelölését írja elő. A változás célja a jogszabályi illeszkedés.
D10	0184, 0179/11, 0180/4, 0170/3-4, 0170/6, 0187/50, 0188/37, /38, /40, 0205/4, /9, /11, /13, /14, /16, /17, /19, /20, 0203/70, /34, /37, /47, 0204/45, 0210/1-2, 0249/1, 0250/6, 0251/123 /101, /32-37, /68, /58, /41, /71, /67, /44, /77, /74 0252/70, 0253/33,	Mk	5	E	9	30,55	+122,2	A felsorolt földrészeket erdők találhatók. Az OTrT-nek való megfelelés érdekében szükséges az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő területek erdőterület kategóriába sorolása.
D11	0133/9, 0139/10, 0213/16, 0219/4, 0368/2, 0361/54, 0355/2, 0391/3, 0384/12, 0379/40, /36, /21,	Má	3,7	Má	3,7	74,94	0	A változás célja a földnyilvántartás szerinti művelési ágakhoz való igazodás (szántó helyett rét, legelő, vagy rét, legelő helyett szántó művelési ág). A területfelhasználási kategória nem változik.

	0348/4, 0332/5, 0334/2, 0333/2, 0341/6, 0301/1, 0302/1, 0312/24, 024/13, /46, /20-25, /15-16							
							+306,85	

2.2. A TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZÁSOK ÉS A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.2.1. Bátaszék az Országos Területrendezési Tervben (OTrT) – Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (MTrT) Második rész

Az ország szerkezeti terve

Az ország szerkezeti tervéhez használt alaptérkép nem tartalmazza az autópálya építéssel összefüggésben Bátaszék és Alsónyék között lezajlott közigazgatási határvonal változást. A településszerkezeti terv már az új közigazgatási határvonalat tartalmazó, friss alaptérképre készült.

Az ország szerkezeti terve a település közigazgatási területét zömmel a kialakult állapotot alapul véve erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, vízgazdálkodási és települési térség területfelhasználási kategóriába sorolja. Ehhez képest némi változást jelent a várostól nyugatra elterülő nagyterjedésű szántókon és a nyugati közigazgatási határ közelében az MvM rendeletben erdőtelepítésre javasolt területek erdőgazdálkodási térségbe sorolása.

A közlekedési infrastruktúra hálózat tervezett elemet nem tartalmaz, a meglévő gyorsforgalmi utat és országos főutakat, valamint az országos törzshálózat részeként a Sárbogárd - Szekszárd – Bátaszék vasútvonalat ábrázolja.

Az ország szerkezeti terve tartalmazza a közigazgatási területet metsző DN 300 földgáz szállító vezeték nyomvonalát.

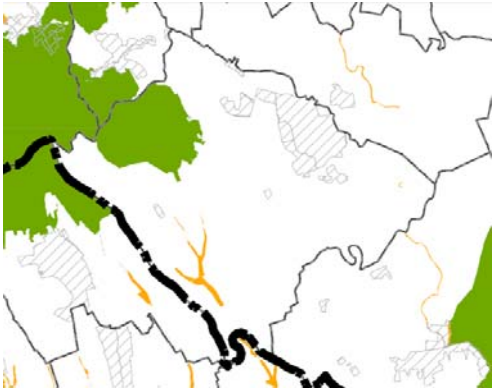
A településszerkezeti terv az erdőtelepítésre javasolt területeket a meglévő állapot szerint továbbra is általános mezőgazdasági terület kategóriába sorolja, egyebekben az ország szerkezeti tervével összhangban van.

Illeszkedés igazolása az OTrT 11.§ szerinti követelményeket és az OTrT szerinti közigazgatási területet alapul véve

OTrT szerint		Településszerkezeti terv szerint		Eltérés
<i>Területfelhasználási kategória</i>	<i>Terület (ha)</i>	<i>Területfelhasználási kategória</i>	<i>Terület (ha)</i>	
Erdők övezete	1260,35	Erdőterület	1433,6	113,75%, megfelel
Mezőgazdasági térség	4297,32	Általános és kertes mezőgazdasági terület	4241,63	98,7%, megfelel
Vízgazdálkodási térség	13,18	Vízgazdálkodási terület	62,61	475%, megfelel

Az országos övezetek közül Bátaszék területét a következő övezetek érintik:

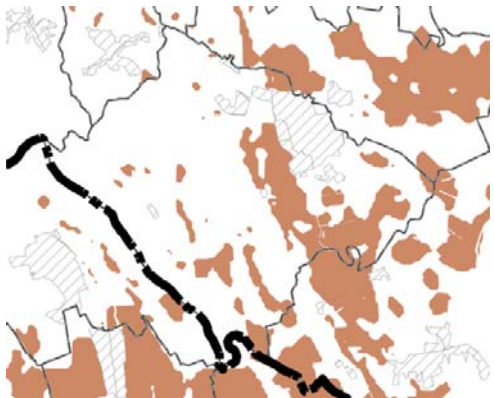
Ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosójának és pufferterületének övezete

	Az OTrT a Kövesdi-erdő térségét magterületként, a Belső-réti-patak és mellékágainak egy szakaszát, valamint a Szekszárd-bátai-főcsatorna levágott oldalágát ökológiai folyosóként határolja le. A településszerkezeti és a szabályozási terv a lehatárolást tartalmazza, az érintett területek beépítésre nem szánt területi kategóriákba soroltak (erdőterület, vízgazdálkodási terület, mezőgazdasági terület). Az OTrT szerinti előírások teljesülnek.
---	--

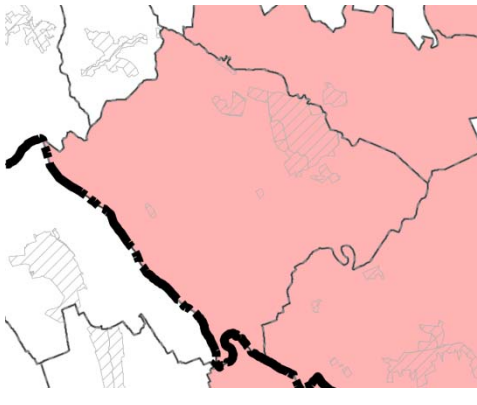
Erdők övezete

	Az erdők övezetébe az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak. A településszerkezeti terv az erdőterületeket elsősorban a BaMKh PJH Erdészeti Osztály adatszolgáltatása alapján határolja le. Az Erdőállomány Adattárban szereplő erdők mellett a településszerkezeti terven további erdőterületek jelennek meg a volt agyagbánya és az újonnan kijelölt gazdasági területek térségében. A felülvizsgálat során az övezetet érintő területen beépítésre szánt terület kijelölésére nem került sor, a változások az OTrT. előírásaival összhangban vannak.
--	--

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

	Bátaszéken a talajadottságokból eredően jelentős a kiváló termőhelyi adottságú szántók aránya. Ezek nagyobb tömbökben a síkvidéki, magas-ártéri területeken találhatók, de a dombvidéki településrészekben is megjelennek. A településszerkezeti terv tartalmazza az övezettel érintett területek lehatárolását, ezeket általános vagy a szőlőkataszterhez igazodva kertes mezőgazdasági terület kategóriába sorolja. A változások az OTrT. előírásaival összhangban vannak.
---	---

Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete

	Bátaszék a világörökségi várományos terület övezete által érintett település. Az érintettség oka a római limes magyarországi szakasza, amely a települést Lajvér és az autópálya közötti területen érinti. A településszerkezeti és a szabályozási terv régészeti lelőhelyként tartalmazza a Lajvér-patak mellett található, limessel érintett terület (örtorony) lehatárolását. Az érintett terület a településszerkezeti és a szabályozási terven vízgazdálkodási és általános mezőgazdasági terület.
---	--

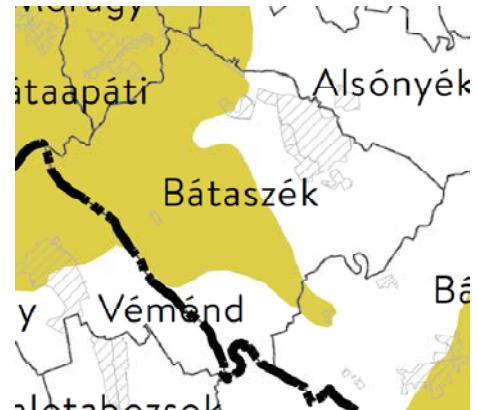
Bátaszék közigazgatási területét az OTTr szerinti „Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések” övezete nem érinti.

Bátaszék a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019.(VI.14.) MvM rendeletben

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

	A rendelet a várostól nyugatra elterülő nagyterjedésű szántókon és a nyugati közigazgatási határ közelében jelöl erdőtelepítésre javasolt területeket. A településrendezési eszközök készítése során az önkormányzat – a bányarekultivációhoz kapcsolódó erdőtelepítések és az újonnan beépítésre szánt gazdasági területek kijelölésével egyidejűleg szükséges véderdő sávok kivételével – további erdőterületeket nem kíván kijelölni. A településszerkezeti terven a fentiekben túl tervezettnél jelölt erdők az országos erdőállomány adattárhoz való igazodást célozzák.
---	---

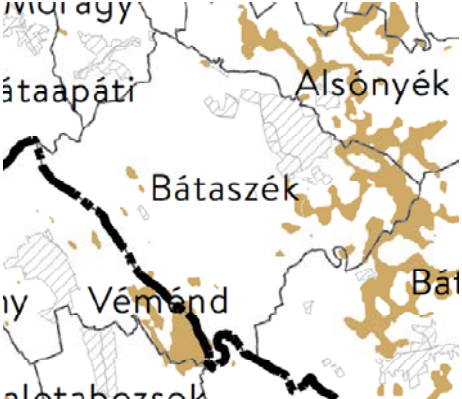
Tájképvédelmi terület övezete

	A rendelet tájképvédelmi területként határolja le a nyugati, dombsági területek szinte teljes egészét. Az övezet lehatárolását a településszerkezeti terv tartalmazza. Az érintett területek a felülvizsgálat során beépítésre nem szánt területfelhasználási kategóriákba kerültek (erdőterület, általános és kertes mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület, természetközeli terület). A megalapozó vizsgálat meghatározza a tájjelleg megőrzendő elemeit, valamint a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.
---	--

Vízminőség-védelmi terület övezete

	A város közigazgatási területének északnyugati sarkát a Mórágyszéki vízbázis előzetesen lehatárolt védőterülete érinti. Bátaszék város érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen fekszik. Az övezettel ezeken kívül a Lánka-patak forrásának térsége érintett. Az övezet lehatárolását a településszerkezeti és a szabályozási terv tartalmazza.
---	--

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

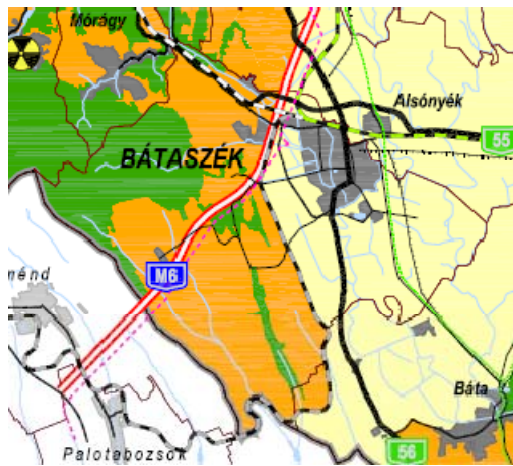
	A jó termőhelyi adottságú szántókat a rendelet elsősorban a közigazgatási terület keleti részén, a kiváló termőhelyi adottságú szántókhoz kapcsolódva jelöli ki. Az érintett területeket a településszerkezeti terv mezőgazdasági terület kategóriába, a szabályozási terv mezőgazdasági területi övezetekbe sorolja.
--	--

Bátaszék közigazgatási területét az MvM rendelet szerinti „Jó termőhelyi adottságú szántók övezete”, a „Nagyvízi meder övezete” és a „VTT-tározók övezete” nem érinti.

2.2.2. Bátaszék Tolna megye Területrendezési Tervében - 1/2005.(II.21.) Önkormányzati rendelet, 2016-ban módosítva, 45/2016.(IX.23.) közgyűlési határozat

Az új területrendezési terv készítése folyamatban van.

Tolna megye szerkezeti terve

	A Tolna megye szerkezeti tervéhez használt alaptérkép nem tartalmazza az autópálya építéssel összefüggésben Bátaszék és Alsónyék között lezajlott közigazgatási határvonal változást. A településszerkezeti terv már az új közigazgatási határvonalat tartalmazó, friss alaptérképre készült. A megye szerkezeti terve a település dombsági területeit erdőgazdálkodási térség, az OTTrT által időközben megszüntetett vegyes terület-felhasználású térség, valamint vizgazdálkodási térség, a magas-ártéri területeket mezőgazdasági, a beépítésre szánt területeket települési térség kategóriába sorolja. A közúthálózat elemei között szerepel a településszerkezeti terven is jelölt tehermentesítő út.
---	---

A vasúthálózat elemei között a törzshálózati és regionális vasútvonalakon kívül szerepel még az időközben már megszüntetett Bátaszék-Pécsvárad vasútvonal. A bátai vasúti töltésen térségi kerékpárút halad.

A terven megjelenik a térségi ellátást biztosító 132 kv-os elosztó hálózat eleme, a nyomvonalat a településszerkezeti terv tartalmazza. A vezeték keresztezi Bátaszék ipari parkját.

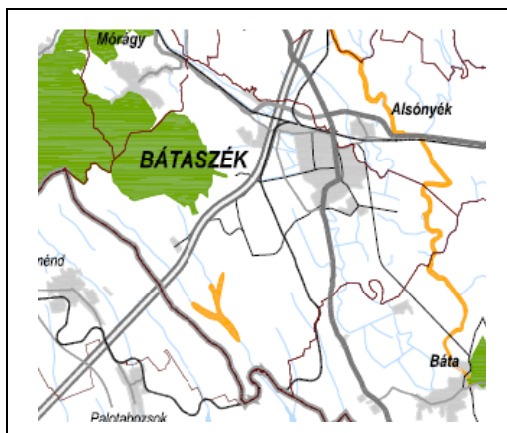
Illeszkedés igazolása

<i>Tm TrT szerint</i>		<i>Településszerkezeti terv szerint</i>		<i>Eltérés</i>
<i>Területfelhasználási kategória</i>	<i>Terület (ha)</i>	<i>Területfelhasználási kategória</i>	<i>Terület (ha)</i>	
Vegyes terület-felhasználású térség	2843,68	Erdőterület, általános és kertes mezőgazdasági terület, természet-közel terület	2805,8	98,67%, megfelel

Az illeszkedés igazolása a Tm TrT szerinti közigazgatási területet és az OTTrT 91.§ (1) b) szerinti követelményeket alapul véve, a vegyes területfelhasználású térségre készült.

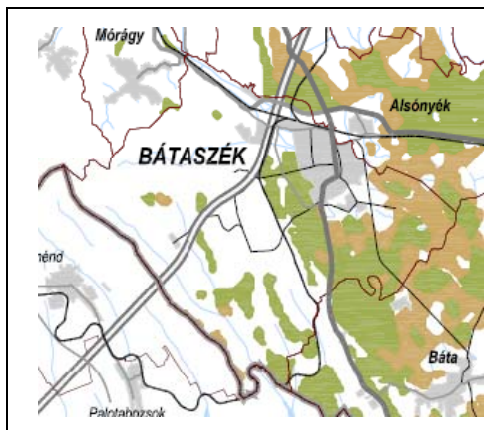
A területrendezési tervi övezetek közül Bátaszék közigazgatási területét a következő övezetek érintik:

Magterület, ökológiai folyosó és pufferterület övezete

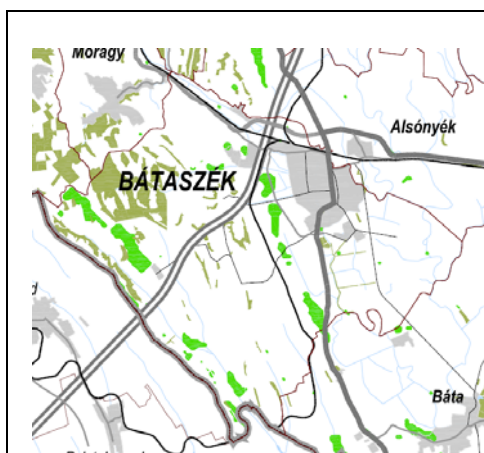
Az övezet lehatárolását a hatályos OTTrT kismértékben ugyan, de megváltoztatta. A településszerkezeti és a szabályozási terv az övezeti érintettséget az OTTrT alapján tünteti fel.

Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete

A kiváló termőhelyi szántók lehatárolását az OTTrT, a jó termőhelyi adottságú szántók lehatárolását külön miniszeri rendelet tartalmazza. A felülvizsgálat során az övezeti lehatárolás az OTTrT és az MVM rendelet alapján történt, az érintett területek általános mezőgazdasági terület besorolásúak.

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület és erdőtelepítésre javasolt terület övezete

A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület kategória a hatályos OTTrT-ben már nem szerepel, az erdőtelepítésre javasolt területek lehatárolását és az ott betartandó szabályokat külön miniszeri rendelet határozza meg. Az övezet megyei tervi lehatárolása az OTTrT lehatárolásával megegyezik. A településrendezési eszközök készítése során az önkormányzat – a bányarekultivációhoz kapcsolódó erdőtelepítések és az újonnan beépítésre szánt gazdasági területek kijelölésével egyidejűleg szükséges véderdő sávok kivételével – további erdőterületeket nem kíván kijelölni. A településszerkezeti terven a fentiekben túl tervezettnek jelölt erdők az országos erdőállomány adattárhoz való igazodást célozzák.

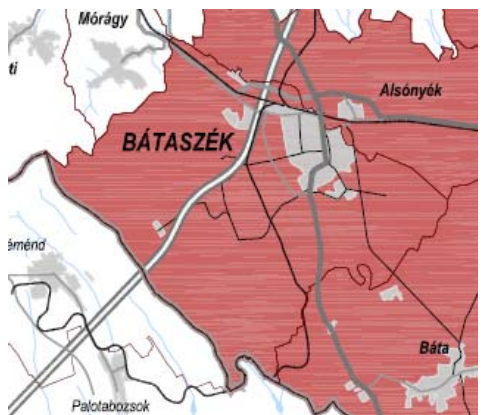
Országos vízminőség-védelmi terület övezete

	Az övezet megnevezését a hatályos OTrT megváltoztatta, helyébe a „vízminőség-védelmi terület” megnevezés lépett. Az övezet lehatárolása az OTrT lehatárolásával megegyezik. A város közigazgatási területének északnyugati sarkát a Mórág községi vízbázis előzetesen lehatárolt védőterülete érinti. Bátaszék város érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen fekszik. Az övezettel ezeken kívül a Lánka-patak forrásának térsége érintett. Az övezet lehatárolását a településszerkezeti és a szabályozási terv, a betartandó előírásokat a HÉSZ tartalmazza. Településszerkezeti változás az övezetet nem érint.
---	--

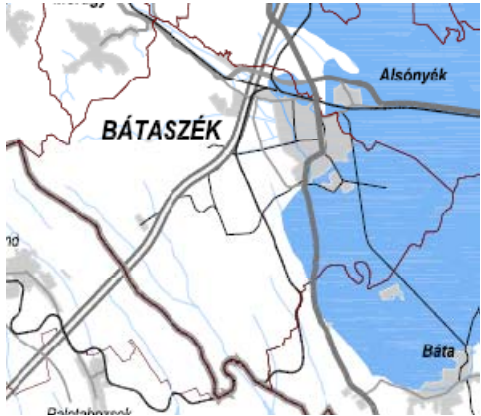
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

	Az övezet megnevezését a hatályos OTrT megváltoztatta, helyébe a „tájképvédelmi terület” megnevezés lépett. Az övezet lehatárolása az MVM rendelet szerinti lehatárolással megegyezik. Az övezet lehatárolását a településszerkezeti és a szabályozási terv tartalmazza. Az érintett területek a felülvizsgálat során beépítésre nem szánt területfelhasználási kategóriákba kerültek (erdőterület, általános és kertes mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület, természetközeli terület). A megalapozó vizsgálat meghatározza a tájjelleg megőrzendő elemeit, valamint a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.
--	---

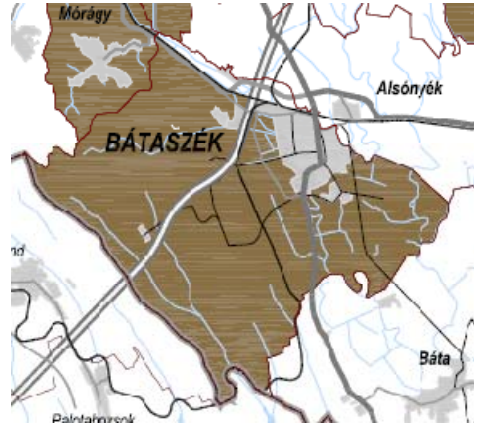
Világörökség és világörökség-várományos területek övezete

	Bátaszék a világörökségi várományos terület övezete által érintett település. Az érintettség oka a római limes magyarországi szakasza, amely a települést Lajvér és az autópálya közötti területen érinti. A településszerkezeti és a szabályozási terv régészeti lelőhelyként tartalmazza a Lajvér-patak mellett található, limessel érintett terület (örtorony) lehatárolását. Az érintett terület a településszerkezeti és a szabályozási terven vízgazdálkodási és általános mezőgazdasági terület. Településszerkezeti változás az övezetet nem érint.
---	---

Rendszeresen belvíz-járta terület övezete

	A rendszeresen belvíz-járta terület az OTTr szerinti megyei övezet. A településszerkezeti és a szabályozási terv a belvív-védelmi szakasz határát és a rendszeresen belvív-járta területeket a Kd.-i Vízügyi Igazgatóság előzetes adatszolgáltatása alapján tünteti fel. Településszerkezeti változás az övezetet nem érint.
---	---

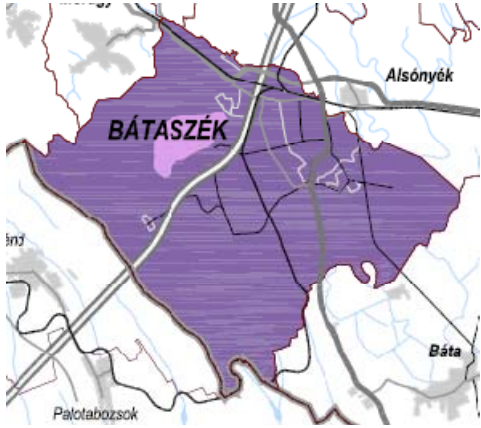
Ásványi nyersanyag-vagyon terület övezete

	Az övezeti érintettség oka a településen korábban működött agyagbánya. A bányát bezárták, rekultivációja megtörtént. A két bányatelket a településszerkezeti terv a megalapozó vizsgálathoz készített mérnökgeológiai munkarész és a Bányafelügyelet előzetes adatszolgáltatása alapján ásványvagyon-gazdálkodási területként határolja le. Az ezeken belüli területfelhasználási kategória zömmel erdőterület és általános mezőgazdasági terület. A bányató vízgazdálkodási terület, ennek keleti oldalán az önkormányzat rekreációs terület kialakítását tervezi (különleges beépítésre nem szánt terület).
--	---

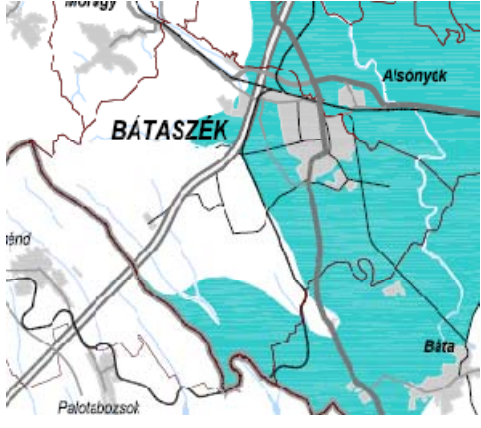
Földtani veszélyforrás terület övezete

	A földtani veszélyforrás terület az OTTr szerinti megyei övezet, amely az érintett településeket teljes igazgatási területükkel ábrázolja. A településszerkezeti és a szabályozási terv az övezettel érintett területek pontosítását a megalapozó vizsgálatokhoz készített mérnök-geológiai munkarész alapján tartalmazza. Ez alapján telekalakítási és építési tilalommal érintett terület kijelölésére került sor, az érintett földrészleteket a szabályozási terv határolja le, felsorolásukat a HÉSZ tartalmazza.
---	--

Tájrrehabilitációt igénylő terület övezete

	Az OTrT az övezetet megszüntette. Az érintettség oka az agyagbánya megléte volt. A bányát bezárták, rekultivációja megtörtént.
---	---

Szélerőmű park telepítéséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

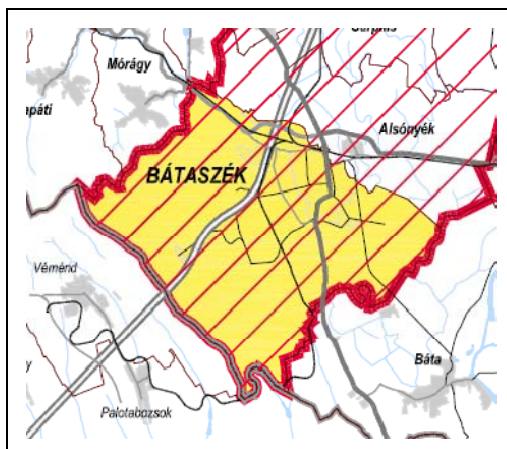
	Az OTrT az övezetet megszüntette.
--	--

Bátaszék közigazgatási területét az alábbi TmTrT övezetek nem érintik:

- Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete
- Nagyvízi meder terület övezete

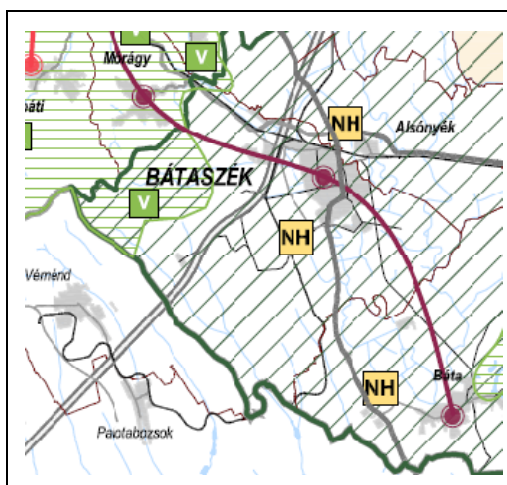
A sajátos megyei térségek közül Bátaszék közigazgatási területét a következő övezetek érintik:

Gazdaságfejlesztés térségei és térségi jelentőségű központjai

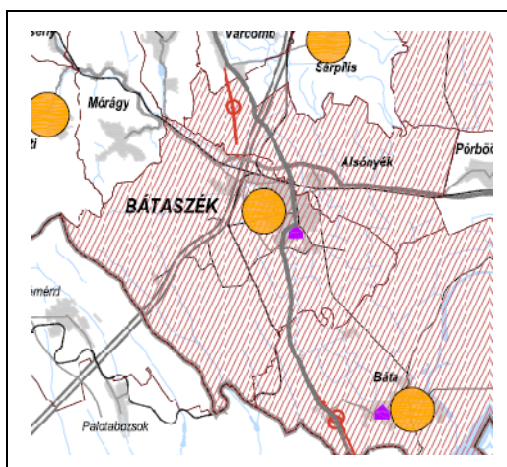
A város Tolna megye egyik urbanizálódó tengelyén fekszik, térségi jelentőségű gazdasági központ. A felülvizsgálat során gazdasági célra kijelölt fejlesztési területek elősegítik Bátaszék gazdasági központ szerepének erősítését.

A turizmusfejlesztés magterületei és térségi központjai

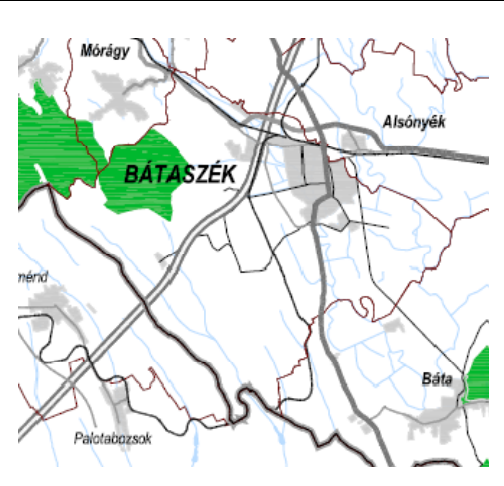
Bátaszék turisztikai magterület, a Szekszárdi borúthoz tartozó település. A közigazgatási terület nyugati részét fedő erdőségek vadászatra alkalmasak. A Szabadság utcában található tájház műemlék, a népi hagyományörzés központja.

Építészeti örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület

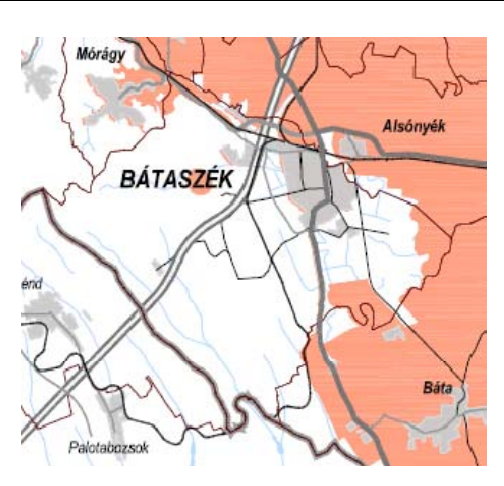

Bátaszék az építészeti örökség térségi jelentőségű települése. A Szabadság utcai tájház a magyarországi tájházak hálózatának része, műemlék. A várost északon a dunai limes magyarországi szakasza érinti, ezáltal világörökség-várományos terület. A településszerkezeti és a szabályozási terv tartalmazza a régészeti lelőhelyek lehatárolását, jelöli a műemlékeket.

Natura 2000 területek

	A Kövesdi-erdő A Geresdi-dombvidék (HUDD 20012) kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület része. A településszerkezeti terv a terület lehatárolását tartalmazza.
---	--

Nitrátérzékeny terület

	A sajátos megyei térség a közigazgatási terület egyes külterületi részeit érinti.
--	--

Bátaszék közigazgatási területét az alábbi sajátos megyei térségek nem érintik:

- Magas természeti értékű terület

2.3. A VÁLTOZÁSOK ÉS A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÖSSZHANGJÁNAK BEMUTATÁSA

2016-ban a képviselő-testület a jogszabályban előírt megalapozó vizsgálat elkészítését követően 1/2016.(I.14.) önkormányzati határozatával új településfejlesztési koncepciót fogadott el.

Jövőkép

Bátaszék egy élhető kisváros, ahol a kedvező földrajzi és közlekedés-földrajzi helyzet, a tradíciók, az erős vállalkozói közösség egy dinamikus, fejlődő gazdaságot alapozhatnak meg, ahol a fenntarthatóság alapelvei is érvényesülhetnek.

Átfogó célok

1. Versenyképes gazdaság

Specifikus célok

A. Vállalkozóbarát gazdasági környezet és befektetés ösztönzés

A városban fontos egy vállalkozóbarát környezet létrehozása, elsősorban egy ipari park létesítése. Az ipari parkban számos színvonalas szolgáltatás elérhetősége megfelelő ösztönzést adhat arra, hogy új vállalkozások létesüljenek, ezen felül más befektetők érkezését is segítheti.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

Gazdasági területek kijelölésére került sor a Bonyhádi út déli oldalán az autópályától keletre és a Bonyhádi út nyugati oldalán a volt téglagyártól északra.

B. Humán erőforrás fejlesztése, felnőttképzés

A befektetések számának növelése érdekében versenyképes munkaerőt szükséges létrehozni a városban.

C. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése

Bátaszéken az utóbbi évek során egyre több vendég fordult meg, azonban a városnak jelenleg szegényes az idegenforgalmi infrastruktúrája. Ennek megerősítése tovább növelheti a turisztikai jelentőségét a városnak, tovább nőhet a vendégek száma. Elsősorban a szálláshely kapacitás növelése hozhat változást, a vendéglátóhelyek száma ugyanis az utóbbi években növekedett. A szálláshely bővítés mellett indokolt lehet a turisztikai attrakciók elérhetőségének fejlesztése, turista utak kialakítása, az attrakciókhoz kötődő információátadás technikai fejlesztése.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

A szálláshely kapacitás növelése külön terület kijelölését nem igényelte, a szabályozási elemek azonban mind a belterületen, mind a külterületen (elsősorban a kertes mezőgazdasági terület célzott övezeteiben) lehetőséget adnak szálláshely funkció elhelyezésére.

2. Élhető város

Specifikus célok

D. Városi környezet védelme, fejlesztése

Bátaszéken a városi minőség fejlesztése több beavatkozási irányt is jelent, egyfelől a városi zöldfelületek növelését, ezek összekötését ezzel egy zöld folyosó kialakítását. Másfelől a város épített környezetének és épületállományának, épített hagyományainak őrzése, a leromlott épületek renoválása, a város bizonyos épületcsoportjainak rehabilitációja lehet fontos célkitűzés. Az önkormányzathoz tartozó épületek energiahatékonyságának növelése is javítaná a városi életminőséget. A városi életminőség növekedhet azáltal is, ha Bátaszéken megfelelően kiépített kerékpáros infrastruktúrát alakítanak ki.

Fontos, hogy a belvárosban nincs egységes utcakép, van több elhagyott hasznosítatlan egykori gazdasági terület, nincs elegendő városi szintű rekreációs terület. Nincs autóbusz-pályaudvar, a kerékpárút kialakítása nem teljes körű, szükséges egy rendezvényter kialakítása, a bel- és külterületi vízelvezetés hiányos, szükséges szálláshelyek kialakítása, szabadidőpark kialakítása, illetve a Művelődési ház környékén új közművelődési tér kialakítása a jelenlegi Művelődési Ház és környező ingatlanok bevonásával.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

- Ligetesen fásított rendezvényter kijelölése a belterület déli bevezető szakasza mentén.
- Zöld folyosó kialakítása a Kövesdi-árok és a Cigány-árok partjain (a Kövesdi-árok mellett közkertek és fasorok telepítése, a Cigány-árok partjainak rendezése kertépítészeti terv alapján).
- Rekreációs terület (szabadidő park) kijelölése a bányató keleti partján elterülő rekultivált területen.
- Intézményterület kijelölése elsősorban többfunkciós művelődési központ céljára a sportpályától keletre, a Kövesdi-árok és a Malom utca közti területen.
- Helyi és regionális kerékpárutak kijelölése
- Autóbusz állomás kijelölése

E. Funkcionális központ

A meglévő funkciók minőségének javításával, fejlesztésével, illetve a nyújtható szolgáltatások körének kiszélesítésével Bátaszék megerősítheti térségi szerepkörét, emellett saját lakosságának életszínvonalát is növelheti.

F. Helyi társadalom erősítése

A helyi identitás erősítése fontos célja lehet a városnak. A civil szervezetek erősítésével és a helyi rendezvények gyakoriságának növelésével, minőségi javításával megerősödhet a társadalmi összetartozás érzése. A város közösségi tereinek és helyeinek fejlesztésével pedig nagyobb tömegeket vonzanának a közösségi rendezvények, események.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

- Ligetesen fásított rendezvényter kijelölése a belterület déli bevezető szakasza mentén.
- Rekreációs terület (szabadidő park) kijelölése a bányató keleti partján elterülő rekultivált területen.
- Intézményterület kijelölése elsősorban többfunkciós művelődési központ céljára a sportpályától keletre, a Kövesdi-árok és a Malom utca közti területen.

3. Színvonalas infrastruktúra

Specifikus célok

G. Szociális infrastruktúra fejlesztése

Bátaszéken a humán infrastruktúra nem mondható fejletlennek, elsősorban az egészségügyi ellátásnak érhető el széles körben szolgáltatásai. Az oktatási rendszer hiányossága, hogy középszintű oktatásban csak a gimnázium érhető el a gyerekek számára, szakképzés nincs helyileg, a helyi szakképzések indításával azonban növelhető lenne a város oktatási vonzáskörzete, térségében a településközi kapcsolatok erősödhetnének meg. A humán infrastruktúra másik eleme, ami fejlesztésre szorul, a szociális ellátórendszer lenne. A város társadalmi előregszik, az időskorúak száma egyre növekedik, számukra ezért megfelelő szociális alapinfrastruktúra kialakítása, a meglévő fejlesztése szükséges. A szociális ellátás szélesítése új munkalehetőségeket is teremthet a városban.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

A szociális infrastruktúra fejlesztése új területi kijelölését nem igényelte.

H. Városi és térségi közlekedés fejlesztése

Bátaszéken a város méretéhez igazodó helyi tömegközlekedés működik, 4 járatpárral. Előrelépést jelenthet, ha megfelelő kerékpáros infrastruktúra jönne létre a városban, ezzel a városon belüli közlekedés ugyanis könnyebbé, a város átjárhatóbbá válna. A gyalogos közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése, valamint akadálymentesítése is fontos célkitűzés lehet. Bátaszéken a távolsági tömegközlekedés tekintetében negatívumként hozható fel, hogy nincs autóbusz állomás, a vasúti közlekedés jelentősége pedig folyamatosan csökken, leértékelődik. A távolsági tömegközlekedést, illetve a városba ingázó térségi lakosság bejárását megkönnyítené, ha a szükséges fejlesztések (buszvégállomás és vasúti közlekedési pályák fejlesztése) megvalósulnának.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

- Helyi és regionális kerékpárutak kijelölése
 - o 56.sz. út menti hiányzó szakaszok
 - o 5604.sz. út mentén az ipari parkig (a keleti szakaszon a koncepcióterv alapján a 20, 23 és 36 hrsz. utakon vezetve)
 - o Szent István tér – Vörösmarty utca – 0554/2 hrsz. út – 0502 hrsz. vasúti töltés (zarándokút Báta felé)
 - o 56.sz. út – Pécsvárad (0408 hrsz. út – 0592/2 hrsz. út – volt vasúti töltés)
- Autóbusz állomás kijelölése az 56. út déli bevezető szakasza mentén

I. Kompakt város

Kompakt város az, ahol a közlekedés és a különböző alapszolgáltatások tehát optimális elhelyezkedésűek. Bátaszéken a zöld folyosók, a kerékpáros közlekedés, a gyalogos útvonalak átjárható jellege és az alapfunkciók optimális elérése megalapozhatná a kompakt város koncepcióját. Cél lehet emellett a fosszilis energiahordozók használatának mérséklése, velük szemben megújuló erőforrások, például napenergia használata a közösségi világítás, de a közszolgáltatásokat, egyéb városi szolgáltatásokat nyújtó intézmények, valamint az önkormányzati tulajdonú épületek esetében is.

Kapcsolódási pontok a településszerkezeti és szabályozási tervben:

- Ligetesen fásított rendezvényter kijelölése a belterület déli bevezető szakasza mentén.
- Zöld folyosó kialakítása a Kövesdi-árok és a Cigány-árok partjain (a Kövesdi-árok mellett közkertek és fasorok telepítése, a Cigány-árok partjainak rendezése kertépítészeti terv alapján).
- Helyi és regionális kerékpárutak kijelölése
- Autóbusz állomás kijelölése
- Az ipari parkban napelem park létesült.

III. SZAKÁGI JAVASLATOK

1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK

1.1. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.1.1. Táji, természeti adottságok

Nagytaj	Alföld	Dunántúli-dombság		
Középtaj	Duna menti síkság	Tolnai-dombság	Baranyai-dombság	
Kistaj	Tolnai-Sárköz	Szekszárdi-dombság	Geresdi-dombság	Dél-Baranyai-dombság

Bátaszék egy alföldi kistaj és három dunántúli kistaj találkozási pontjában, az Alföld és a Dunántúli-dombság határán fekszik, emiatt változatos domborzattípusokból áll. A Tolnai-Sárköz a Duna menti síkság középtajhoz, a dunántúli részek a Tolnai-baranyai-dombvidék középtajhoz tartoznak. A Duna-menti kistaj legjellemzőbb tájtípusa a holtmedrekkel tarkított mentesített alacsony- és magasártér. Ezeken kívül a Tolnai-Sárközben nagyobb kiterjedésben hullámtéri területekkel találkozhatunk.

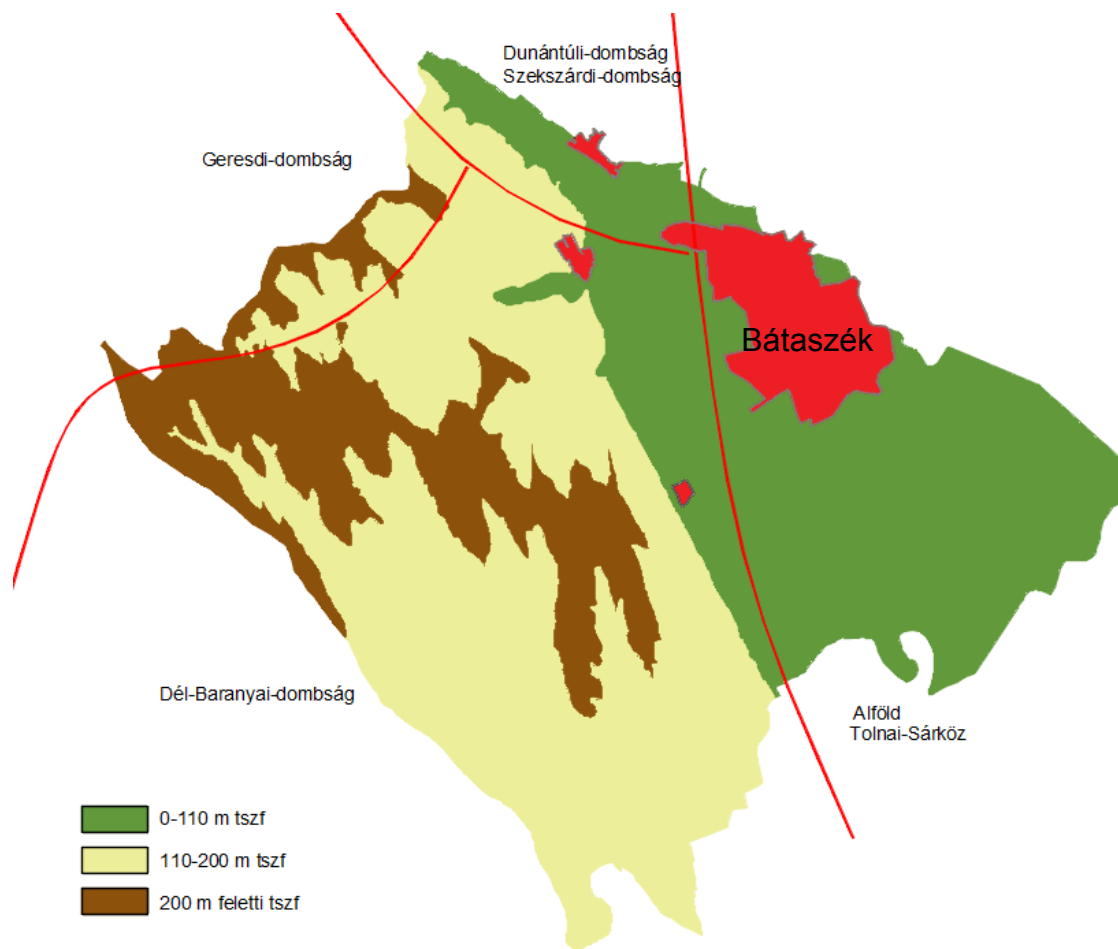
A közigazgatási terület legnagyobb részét lefedő Dél-Baranyai-dombságot az arra jellemző átlagos morfológiai viszonyokhoz képest igen változatos felszíni formák, lejtési és kitettségi viszonyok jellemzik. A lejtési viszonyokhoz gyakran nem alkalmazkodó szántóföldi művelés következtében az erózió káros hatásai fokozottan jelentkeznek. Völgyhálózata DK-i lefutású. A völgyeket vastag löszös üledékekkel fedett széles völgyközi háta rendszere választja el egymástól.

A település legjelentősebb állandó vízfolyása az igazgatási terület északi szélét nyugat-kelet irányban metsző, majd a várost kelet felől határoló, és az igazgatási területet délen elhagyó Lajvér-patak (Sárvíz). Ebbe folyik bele a település középső területeinek csapadékvizét összegyűjtő, időszakosnak tekinthető Kövesdi-árok és Cigány-árok. Kevésbé jelentős vízfolyás a külterület keleti szélén kanyargó Rárós-csatorna.

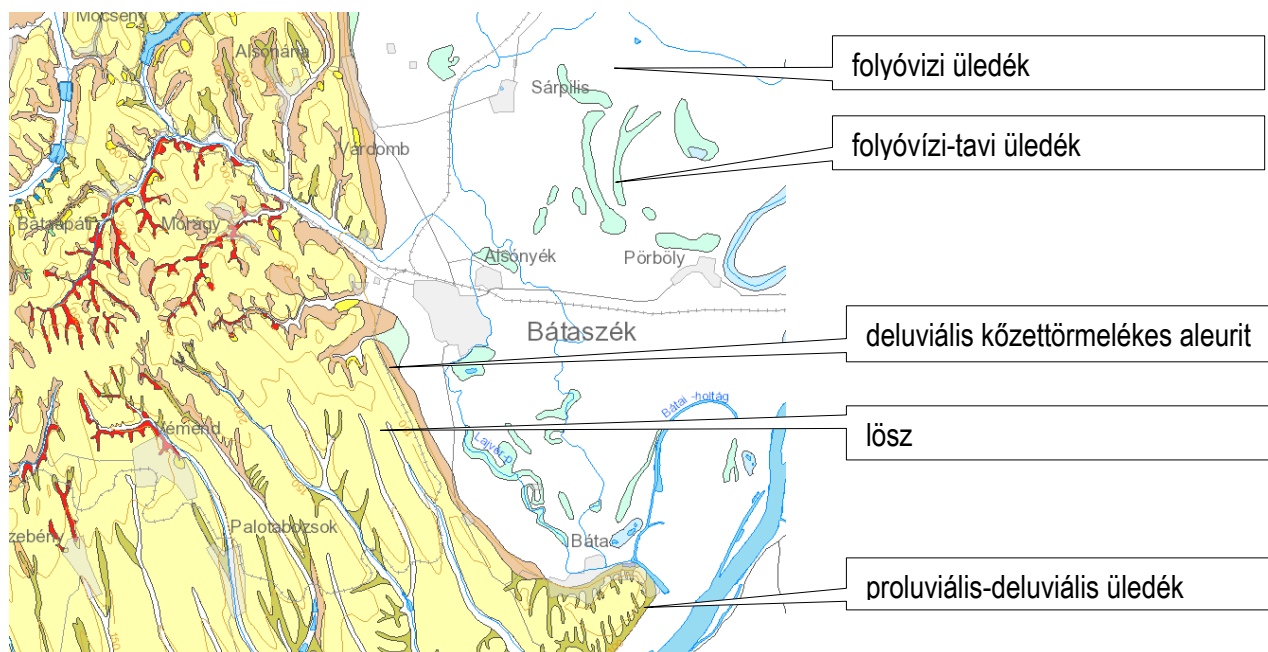
Budapest alatt a Duna egy közelítőleg észak-déli lefutású, többször kiszélesedő, majd összeszűkülő völgyben kanyarog. Ezt a széles, lapos völgyteknőt a Duna formálta ki és töltötte fel az utolsó interglaciálistól napjainkig. A völgy Dunaföldvárnál kezdődő alsó szakaszának (Alsó-Duna-völgy) nyugati határát a Mezőföld és a Tolna-Baranyai-dombvidék képezi, ezért aszimmetrikus nyugati oldala magasabb és meredekebb, keleti oldala kevésbé határozott. A helyenként 30 km széles völgyben ártéri szintek sorakoznak. Ahol a Duna a völgy nyugati széléig kihúzódik, ott közvetlenül a pannon üledékekre települt vastag lösztakarót mossa.

A Tolnai-Sárköz síksági terület, északi része tökéletes síkság, a déli részén terasz-szigetek, nyugati peremén a szomszédos Tolna-Baranyai-dombvidékről a Duna felé igyekvő patakok hordalékkúpjai figyelhetők meg. Tengerszint feletti magassága (88 és 162 m között) szerint ez a síksági terület alföld. Északnyugati peremén található Dunaszentgyörgyi-hegy (188 m) már a Dél-Mezőföldhöz tartozik. A kistaj felszínén található jelenkori (holocén) üledékek alatt a Duna folyó vastag (40–60 m) hordalékanyagát fedezhetjük fel. A kistaj területén sok kisebb-nagyobb állóvíz található, ezek többsége holtmeder (morotva), de a tavak is valaha folyómedrek voltak. A Tolnai-Sárköz a Duna egykori ártere ma döntő részben ármentett és belvíz-mentesített kultúrtaj. A talajvízszint többnyire 2–4 m mélyen húzódik, a talajvíz magas Ca-Mg-hidro-karbonát tartalma miatt nagyon kemény (25–35 nk°), és a terület nagy részén

többé-kevésbé szennyezett. Rétegvize jelentős, amit artézi kutakkal általában 100 m körüli mélységből hoznak a felszínre. Bátaszék területének földtani térképét és a jellemző talajtípusokat az alábbi ábrák mutatják be.

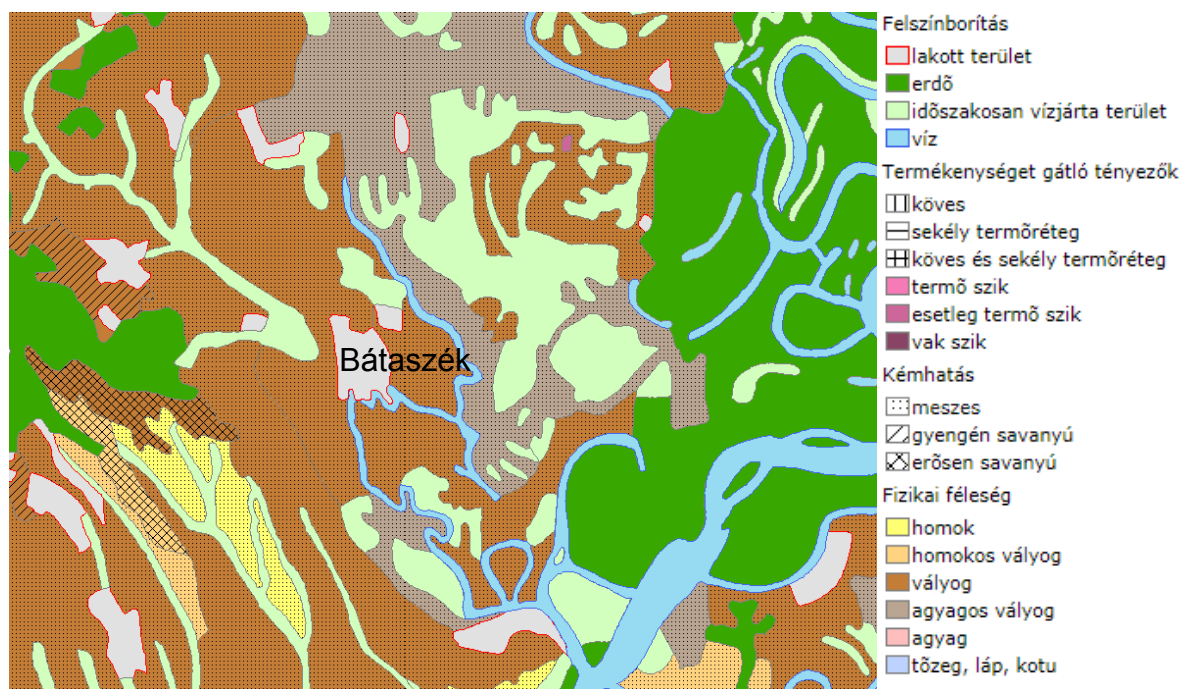

Kistáj-határok és domborzati viszonyok Bátaszék környékén

Bátaszék környékének földtani térképe (Forrás: MFGI)

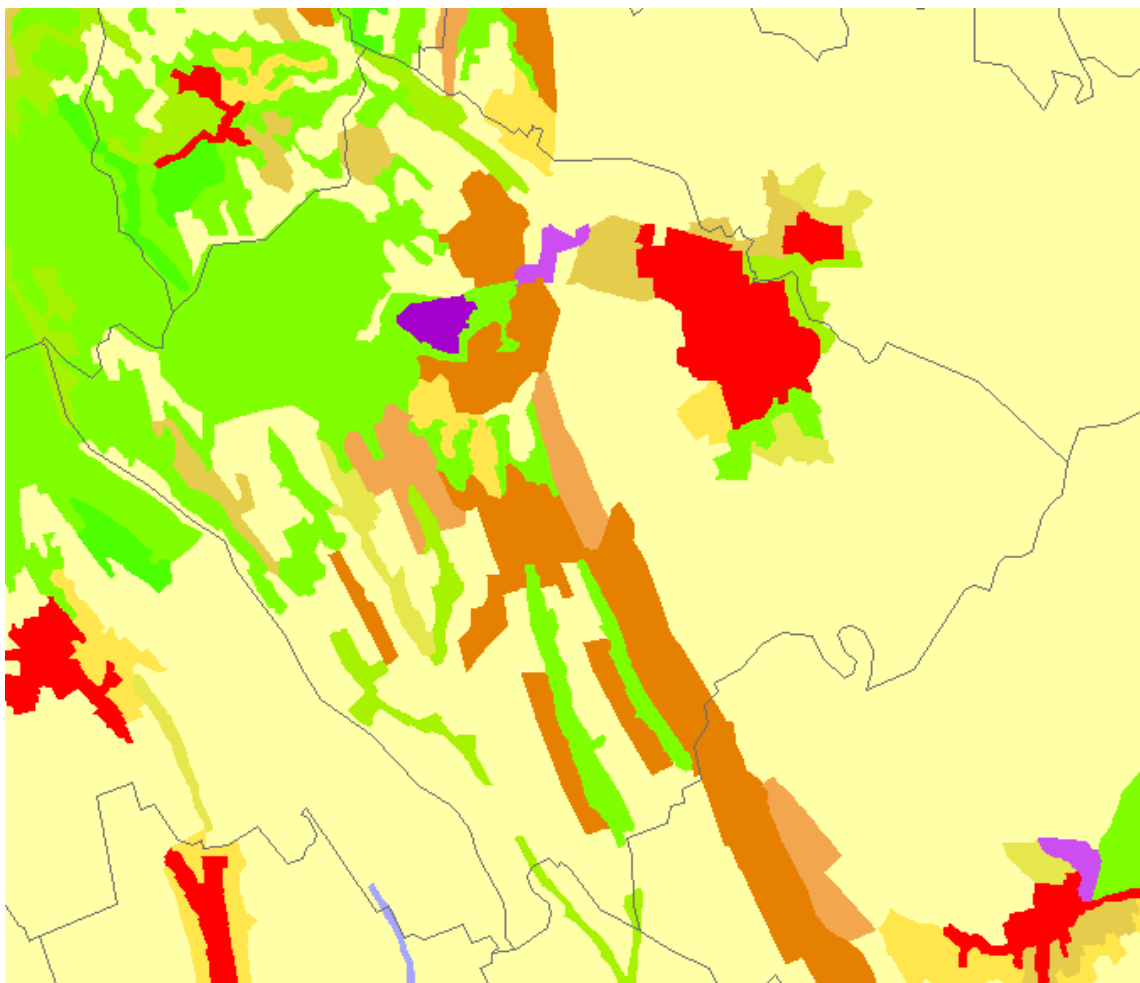
Éghajlata mérsékelt meleg–mérsékelt száraz. Az évi középhőmérséklet északi részén 10,5 °C, a délin 10,6–10,7 °C. A napfénytartam 2050 és 2060 óra évente. A csapadék évi mennyisége 600–650 mm. A növénytermesztés számára nagyon kedvező, hogy az április 1-je és a szeptember 30-a közötti vegetációs időszak középhőmérséklete 17,2–17,3 °C, a tavaszi fagyok általában április legelején megszűnnek, az őszi fagyok pedig többnyire csak október végén jelentkeznek. Telente sokévi átlagban 33–35 napig borítja hó a talajt, a hótakaró legnagyobb vastagsága 23–25 cm. Uralkodóan északnyugati szél fúj, utána leggyakoribb a déli szél.

Bátaszék talajai (Forrás: <http://map.georgikon.hu>)

1.1.2. Tájhasználat, tájszerkezet

A táj működéséről sok információt nyerhetünk abból, hogy a táj milyen vizuálisan elkülöníthető egységek mozaikjából épül fel. A táj külső megjelenése nem tökéletes leképezése a táj funkcionális működésének, de számos lényeges tájműködési kérdésre – például tájérzékenység, antropogén átalakítottság mértéke, stb. – megfelelő biztonsággal lehet következtetni. A település tájszerkezetét az elsősorban a domborzati és borítottsági viszonyokból fakadó tájhasználatok és a vonalas szerkezeti elemek határozzák meg. A különböző tájhasználatok alakítják ki a település külterületének tájmintázatát, azaz a tájat felépítő természetes, és ember által kialakított tájgeometriai megjelenését. Ennek vizsgálatához a homogénnek tekinthető alapegységeket a CORINE klasszifikáció alapján a következő ábrán mutatjuk be.

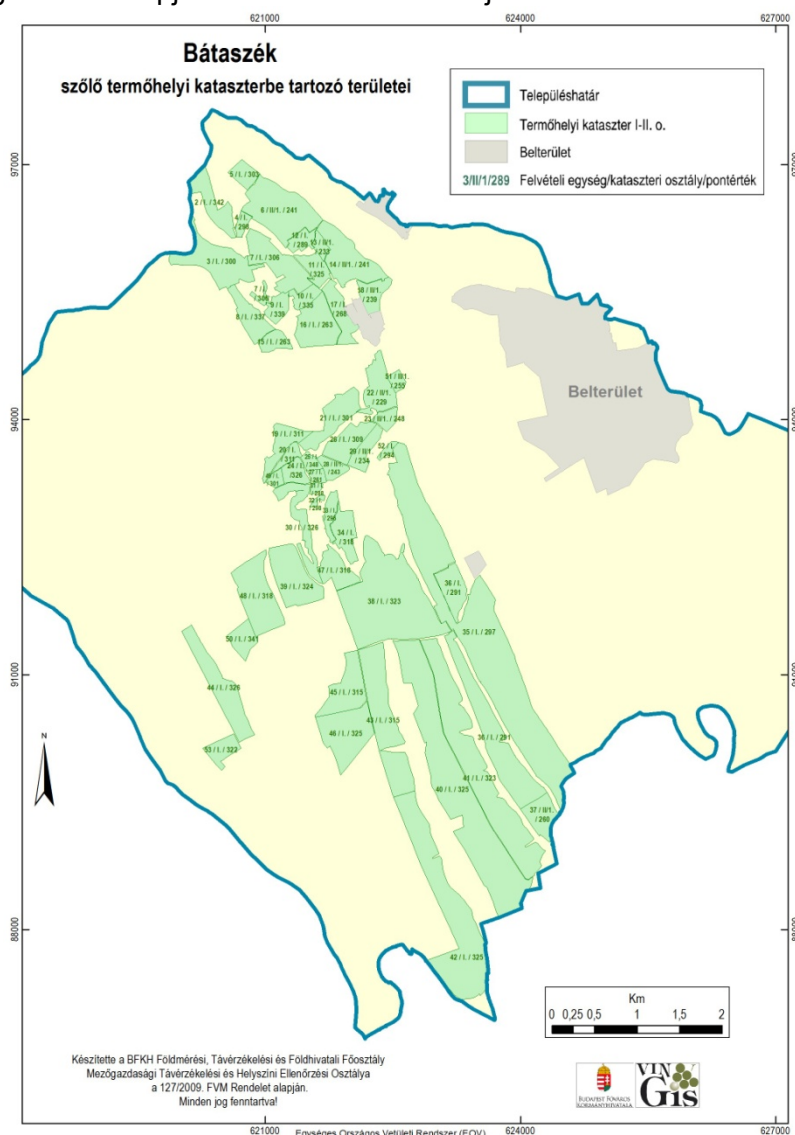
A Corine felszínborítás térképe Bátaszék térségében (Forrás:TeIR)

Jel	Kategória	Kategória településre eső területe (ha)	Arány (%)
	Nem öntözött szántóföldek	3238,86	50,98
	Lomblevelű erdők	1151,89	18,13
	Gyümölcsösök, bogyósok	139,3	2,19
	Szőlők	693,56	10,92
	Rét, legelő	97,3	1,53
	Átmeneti erdős-cserjés területek	351,01	5,52
	Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes formációkkal	186,55	2,94
	Komplex művelési szerkezet	135,45	2,13
	Nem összefüggő település szerkezet	307,87	4,85
	Ipari vagy kereskedelmi területek	26,25	0,41
	Nyersanyag kitermelés	25,16	0,40

A külterületi tájszerkezet rendkívül változatos. A talajminőség és a domborzati adottságok következtében szántóföldi növénytermesztésre kiválóan alkalmas, de apróbb és nagyobb kiterjedésű gyepterületek egyaránt előfordulnak. A térség jó termőterületekkel rendelkezik, 1354,41 ha a megyei terv szerinti kiváló termőhelyi adottságú szántóterület. Legnagyobb

problémát az erózió okozza, mellyel nagy területek érintettek, illetve a sárközi részek rendszeresen belvízjárta területek.

A belterülettől nyugatra a löszvidék domboldalaihoz, tetőrészeihez kapcsolódnak a kertés területek és szőlők. A szekszárdi borvidékhez Bátaszék szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei tartoznak (9/2006. FVM rendelet). A szőlőtermesztés hagyományai egészen a római időkig nyúlnak vissza a területen. A szőlőkataszterrel érintett területeket a FÖMI adatszolgáltatása alapján az alábbi ábra mutatja:

A hegyközség a hegyközségi rendtartás és a borszőlő kataszteri besorolás alapján borvidéknek minősülő határrészekre (szőlőhegy) kiterjedő hatállyal határozza meg az ingatlanok, az utak, vízelvezető árkok állapotára és növényvédelmére, valamint az ingatlanok rendeltetésszerű használatával kapcsolatos létesítmények karbantartására vonatkozó szabályokat. A Rendtartás ezen előírásait a szőlőhegy területébe eső, más művelési ágú külterületi ingatlanok használóinak és az utak kezelőinek is be kell tartaniuk. Ennek során figyelembe kell venni a természet- és tájvédelemre vonatkozó jogszabályokat is. A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 13. § (1) szerint borvidéki település szőlő termőhelyi katasztere I-II. osztályú területeihez tartozó földrészlet - a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével - nem minősíthető beépítésre szánt területté.

A közigazgatási terület egyes területrészei az Országos Gyümölcs Termőhelyi Kataszter szerinti II. osztályú területek. A NÉBIH az érintett területek térképi lehatárolását nem tudta megadni, csak a határozatok kiadásának időpontjában érvényes helyrajzi számos listát:

Helyrajzi szám	Terület (ha)		Javasolt gyümölcs fajok	Adatfelvétel éve
	teljes	alkalmas		
0312	107	82	KAJSZI	1981
0314	96	70	ŐSZIBARACK	1981
0315	89	71	ŐSZIBARACK	1981
0352	67	28	ŐSZIBARACK	1981
0366	98	15	ŐSZIBARACK	1988
0120/61, 77	2,3	2,3	KAJSZI	2012
0185/24-25	1	1	ŐSZIBARACK	1996
024/13	2	2	ALMA	1996
0251/1	7	7	KAJSZI	1988
0256/3	35	30	ŐSZIBARACK	1981
0256/32	1	1	ŐSZIBARACK	1996
0320/1	23	18	ŐSZIBARACK	1981
0322/2	79	14	ŐSZIBARACK	1981
0332/1	151	76	ŐSZIBARACK	1981
0369/3	2	2	KAJSZI	1988
086/3	1,6	1,6	ALMA	1996
0368/1	45	45	ŐSZIBARACK, KAJSZI	1988
0349/1	50	25	KAJSZI, SZILVA, ŐSZIBARACK	1988
0360/2	29	23	ŐSZIBARACK, CSERESZNYE, MEGGY	1981
0376	87	65	CSERESZNYE, MEGGY, KAJSZI, SZILVA	1995
0167/1	4,7	4,7	KAJSZI, MEGGY, CSERESZNYE, SZILVA	2000
0361/2, 4	120	50	ŐSZIBARACK, CSERESZNYE, MEGGY, SZILVA	1988
0166/1-11	3,2	3,2	CSERESZNYE, MEGGY, KAJSZI, SZILVA, BODZA	2004
0169/22-25	2,5	2,5	CSERESZNYE, MEGGY, KAJSZI, SZILVA, BODZA	2004
0181/27-28	1,2	1,2	KAJSZI, MEGGY, CSERESZNYE, SZILVA, DIÓ	2003
0312/3-4	6,4	6,4	CSERESZNYE, MEGGY, KAJSZI, ŐSZIBARACK, SZILVA	1996
0312/5-6	6	6	CSERESZNYE, MEGGY, KAJSZI, ŐSZIBARACK, SZILVA	1996
0366/11	18,6	16	MEGGY, SZILVA, KAJSZI, CSERESZNYE, ALMA	2000
0182/1-	10,8	10,8	KAJSZI, MEGGY, ŐSZIBARACK, ALMA, KÖRTE, CSERESZNYE	2003
0206/1-18, 0207/1-8	13,5	13,5	MEGGY, CSERESZNYE, SZILVA, KAJSZI, ALMA, BODZA	2000
091/2	3	3	CSERESZNYE, MEGGY, KAJSZI, ŐSZIBARACK, SZILVA, ALMA, KÖRTE	1996
0256/79	0,3933	0,3933	KAJSZI	2017
0256/84	1,1320	1,1320	KAJSZI	2017

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 13.§ (2) szerint az Országos Gyümölcs Termőhelyi Kataszter I-II. osztályú területeihez tartozó földrészlet - a különleges mezőgazdasági üzemi terület kivételével - nem minősíthető beépítésre szánt területté.

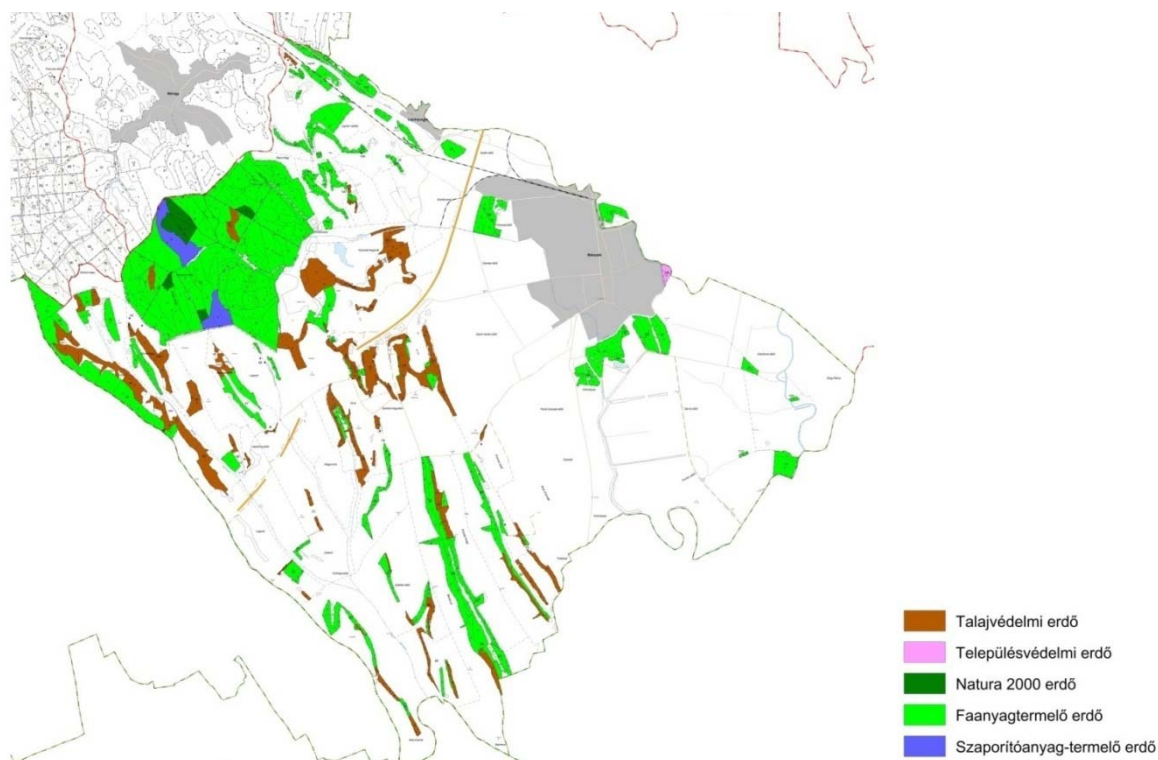
Bátaszék része a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet melléklete szerint „A római birodalom határai – A dunai limes magyarországi szakasza” területnek. Az érintett helyszínrész befoglaló jellemző EOVS koordinátái: (622942,96179);(622771,96157);(622931,96290);(623049,96268).

Az erdősültség mértéke az országos átlagnál valamivel magasabb, és elsősorban a külterület északnyugati részére koncentrálódik.

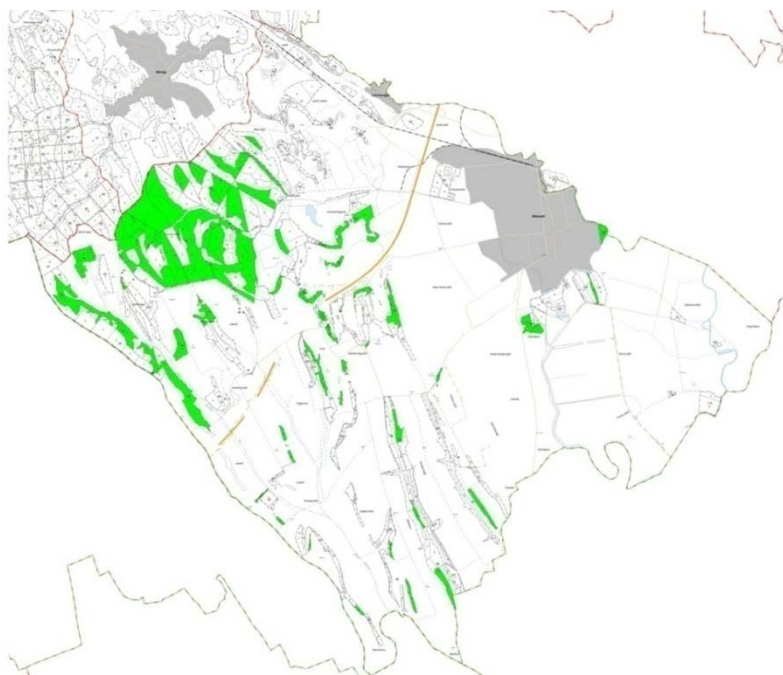
A település közigazgatási területén az Országos Erdőállomány Adattár 1213,96 ha erdővel borított, és 53,2 ha nem erdővel fedett, de az erdőtervben szereplő ún. egyéb részletként megjelölt területet (nyiladék és vezeték védősávja, ha 6 m-nél szélesebb erdei tisztás; cserjés; erdészeti létesítményhez tartozó terület) tart nyilván, ami a település területének mintegy 19,9 %-a. Az Erdőállomány Adattár szerint a település közigazgatási területén a kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező erdőterület nagysága 433,32 ha, míg Tolna megye területrendezési tervén 401,13 ha. Az erdőterületek elsődleges rendeltetés szerinti megoszlása a következő:

- védelmi: 300,14 ha
- gazdasági: 913,82 ha
- közjóléti: 0 ha

Az erdőként nyilvántartott erdőterületek és a kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező erdőterület elhelyezkedését az alábbi ábrán mutatjuk be.

Bátaszék erdőterületei rendeltetés szerint a BmKH Erdészeti Osztály adatszolgáltatása alapján

Bátaszék kiváló termőhelyi adottságú erdőterületei a BmKH Erdészeti Osztály adatszolgáltatása alapján

Bátaszék területén ásványvagyon kitermelés a Bátaszék I. és II. agyag nevű bányatelkek területén folyt. A Bátaszék melletti Kövesd pusztá térségében 1972-ben épült cserép- és vázkerámiagyár téglagyártásához szükséges agyagot a gyártól DNY-i irányba fekvő saját tulajdonú Bátaszék I. – agyag” agyagbányából nyerték. A gazdasági visszaesés miatt a Téglagyár bezárásra került, a termelés megszűnt. A termelés végleges leállítása után a Wienerberger Téglaiipari Zrt. úgy döntött, hogy a bányát nem kívánja tovább üzemeltetni, bezárja és elvégzi a végleges tájrendezést. A bánya rendelkezik érvényes tájrendezési tervvel, mely biztosítja a roncsolt felszín kitermelés utáni hasznosítását, ill. tájba illesztését

A táj jelenlegi szerkezetének és további fejlődésének legmeghatározóbb vonalas elemei:

- A Dombóvár-Bátaszék-Baja vasúti mellékvonal
- Az M6 autópálya
- Az Alföld és a Dunántúl találkozásánál húzódó magasabb és meredekebb perem, mint erőteljes tájhatár
- Kelet-nyugati irányban az 55.sz. Bátaszék - Baja főút és az 5603. sz. Bátaszék – Bonyhád mellékút
- Észak-déli irányban az 56-os számú főút, amely Szekszárdot köti össze Moháccsal

Erőteljes tájhatár a dombsor

Szerkezeti jelentőségű területhasználati jellemzők:

A város történetileg kialakult főútvonalak találkozásában fekszik, alapvetően a Duna-völgy nyugati peremén, a Budára vezető út és a Dunai átkelési lehetőség csomópontjában, a szárazföldi és vízi útvonalak találkozási pontjában alakult ki. Ezen adottságok és a felszíni formák együttes hatása területhasználat szempontjából is különböző karakterű oldalakra osztja a település külterületét. Az északnyugati oldalon jellemző az erdőterületek magas aránya, amelytől a keleti oldal összefüggő szántóit a löszdombsor lejtőin kialakult kertgazdasági sáv választja el. A település legjelentősebb állandó vízfolyása az igazgatási terület északi szélét nyugat-kelet irányban metsző, majd a várost kelet felől határoló, és az igazgatási területet délen elhagyó Lajvér-patak (Sárvíz). Ebbe folyik bele a település középső területeinek csapadékvizét összegyűjtő, időszakosnak tekinthető Kövesdi-árok és Cigány-árok.

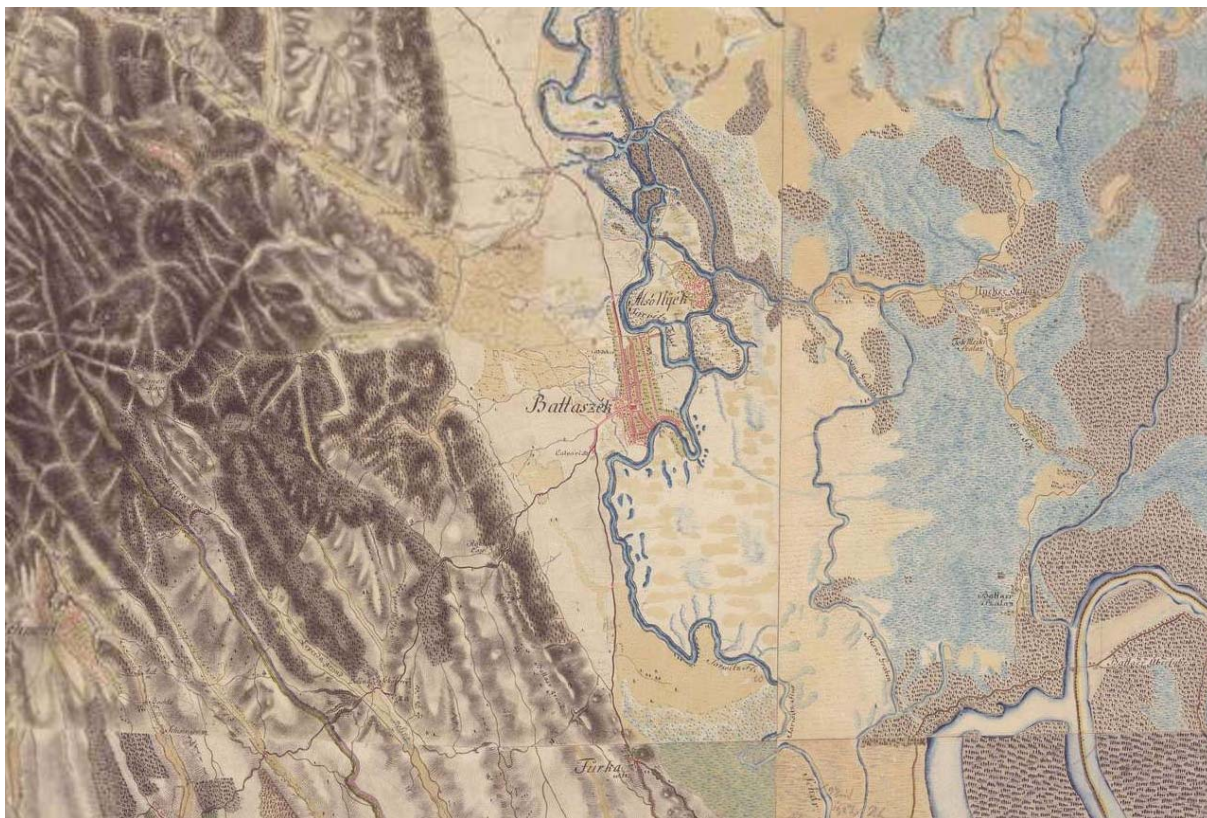
1.1.2.1 Táj történeti vizsgálat

A táj adottságai már a korai időszakok emberét is vonzották, így e vidék már az őskorban lakott volt. Az itt élők ellátását a környező erdők vadjai, a vízi világ állatai, védelmét a Duna és a környék mocsarai szolgálták. A halban és vadban gazdag vidékre az első ismert embercsoportok mintegy 10 ezer évvel ezelőtt, a jégkorszak végén érkeztek meg. Lajvér fölött a Gubaci hegyen és Farkasdon bronzkori védőmű, földvár ismert. A vaskor első szakaszában kelták éltek a területen, Wosinszky szerint Szekszárd római kori neve (Alisca) is kelta eredetű. A keltákat a rómaiak váltották fel, az I. század végétől Pannóniában a dunai határ mentén húzódó határvédelmi rendszer, a limes vonala rendhagyó módon a Gemenc vidékén eltávolodott a Dunától, és a Szekszárdi-dombság lábainál húzódott. Bátaszéktől északra, Várdombon állt az "Ad statuas" nevű erődítmény, délre Furkóig haladt. A római út vonala Furkó és Kövesd közt bizonytalan. A honfoglalás korában a területen a Megyer és Kürt törzs közötti majdnem lakatlan sáv, a gyepeelve terülhetett el, amelyből II. Géza király 1142-ben birtokadományként a mai Bátaszék helyén alapította az első magyarországi ciszterci monostort, a cikádori apátságot. A rend hacsak módjában volt, művelés alá nem vett területre telepedett, erdős és mocsaras helyre, melyet azután a rendtagok saját kezük munkájával tettek kultúrterületté. Többek közt ők vetették meg a bátaszéki bortermelés alapjait is. Azóta megszakítás nélkül – még a török alatt is – szőlőt teremnek a bátaszéki hegyek. Az apátság mellett, mint ez természetes is, csakhamar falu is keletkezett. 1468-ból van egy oklevelünk, melyben Bátaszéknek összes, szám szerint 49 jobbágját sorolják fel, ami akkori viszonyok szerint már elég tekintélyes települést jelent. A középkorban Bátaszék szomszédságában a bátai bencés apátság állt, mely a cikádorit jóval felül is múlta. A község középkori történetéhez tartoznak azok a települések is, melyek a cikádori apátság birtokán keletkeztek: Furkó, Leperd, Kövesd, Lajvér, Alsónána, Mórág, Pörboly. Ezek úgy jöttek létre, hogy az apátság majorságait fejlesztette tovább.

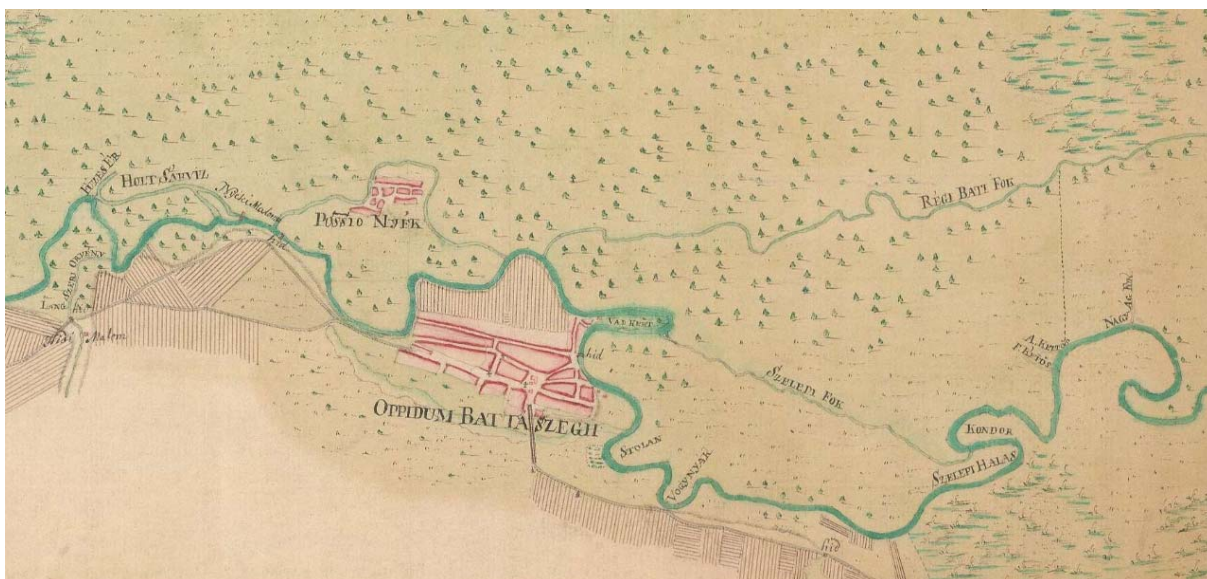
Evlija Cselebi elmondja, hogy I. Ferdinánd király – már a mohácsi csata után – Bátaszéken egy földerődítményt, ún. palánkát emeltetett, melyet Ibrahim nagyvezír 1529-ben elfoglalása után földig romboltatott. De Buda eleste után, amikor a török ezeket a területeket végleg birtokába vette, megint felújította a palánkát az út és a Duna vonalának biztosítására. Ottendorff leírása szerint a palánktól délre néhány muskétalövésre folyik a mocsaras Sárvíz a Dunába, melyen a nagyvezér két új hidat veretett. Az út jobb oldalán az egész vidék majdnem tiszta hegység, melyen sok szőlő van, de itt-ott erdő borítja. A bécsi kormány a török kiűzése után a magyarországi várak jó részét, köztük a palánkokat leromboltatta.

A bátai és bátaszéki birtokot egyesítve a bécsi kormány világi, külföldi papoknak, először Jány Jánosnak, majd Jány Jakab Ferdinándnak adományozta, aki német telepesekeket hozott a területre. Mária Terézia a birtokot a bécsi Teréziánumi Akadémiának adományozta az ott nevelkedő magyar ifjak eltartására. Ebben az időben Bátaszék már jelentős község volt,

azzá tette az uradalmi központ és fekvése a forgalmas főútvonal mentén. Az 1815-ből származó Vavrik-féle térkép arról tanúskodik, hogy a község először észak-déli irányban terjeszkedett, s csak azután kelet-nyugati irányban. A Duna védgátjainak kiépítéséig (1870) Bátától Bátaszék déli széléig az egész terület mocsaras, vizes volt, úgyhogy csónakon jártak.

Bátaszék az első katonai felmérés térképének részletén, látszik a magaspart, a Sárköz és a vízjárta területek.

Franciscus Böhm, kamarai mérnök térképén 1774-ből a Sárköz mint hajózási útvonal

1871-1873 közt épült Bátaszék első vasútja, a dombóvári vonal, a Szekszárd-Bátaszék közti szakaszt is megépítették. A pécsi és a bajai vonal és a dunai híd megépítésével lett Bátaszék jelentős vasúti csomópont. A II. világháború után Bátaszék lakossága

kicszerélődött, közel 2000 németet telepítettek ki Németországba, helyükbe bukovinai székelyek és felvidékiek jöttek, s akadt egy-egy egyéni letelepülő is az ország különböző részeiből.

1.1.2.2. Tájhasználat értékelése

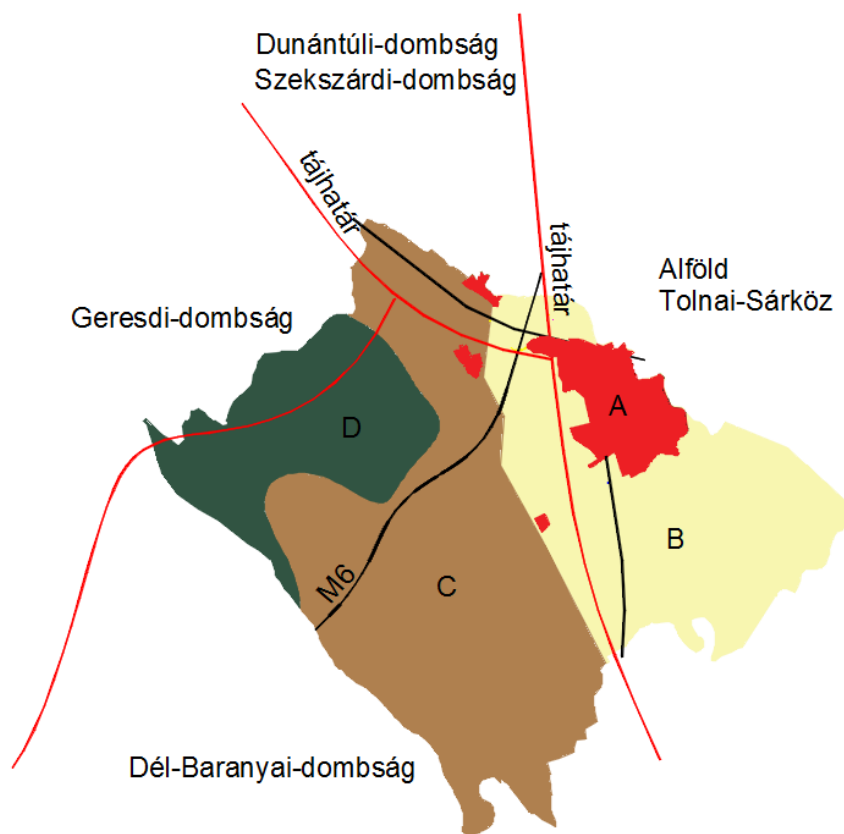
Az egyes területek tájhasználatára az OTÉK szerinti területfelhasználási egység és a művelési ág mellett a felszínborítás térképe szolgáltat adatokat. A felszínborítás térkép a tájszerkezet feltárás alapvető eszköze, a földfelszín borításának térképe. Egységes európai kategóriarendszerben készült el űrfelvételek és légifelvételek alapján, térinformatikai módszerrel a CORINE LandCover adatbázis az egész ország területére 1:100.000-es és 1:50.000-es léptékben. A felszínborítás térkép a tájléptékű és az e feletti hierarchiaszinteken alkalmazható alapadatbázis, amely a felszíni térszerkezet és az ökológiai hálózat nagyléptékű áttekintését teszi lehetővé. Nomenklatúrája 4, egyes felszínborítás típusoknál 5 hierarchiaszinten 82 elkülönített kategóriát alkalmaz. A kategóriák többsége a mesterséges objektumok és a mezőgazdasági területek elkülönítésére szolgál. Felszínborítási információinak részletessége alapján alkalmazása jó alapot ad tájlemezési és tervezési feladatok ellátására. A Bátaszék területére vonatkozó Corine-térkép a fejezet elején található.

Bátaszék tájhasználatára a domborzati és vízrajzi viszonyokra alapuló övezetes tájszerkezet jellemző. A Dunától nyugatra fekvő alacsony ártéri területeken jelenleg meghatározó a mezőgazdálkodás, amit csak néhány kisebb erdőtömb, illetve a vízfolyásokat követő keskeny gyepsáv szakít meg. Itt, a városhoz közel alakultak ki a nagyobb mezőgazdasági jellegű üzemek, állattartó telepek is. A vasúttól nyugatra húzódó változatosabb felszínű, dombvidéki területen a tájhasználat is változatosabb. A jó fekvésű, lankás domboldalakat szőlő- és gyümölcsültetvények borítják, az észak-déli irányú dombhátakon kisebb kiterjedésű szántóföldek terülnek el. A dombhátak közötti völgyekben természeti értéket képviselő gyepfelületek és keskenyebb erdősávok húzódnak. Az igazgatási terület Mórággyal határos részét nagy kiterjedésű erdő borítja. Markáns művi elem a Kövesdtől délre található agyagbánya, aminek kitermelése, illetve a letermelt területek rekultivációja befejeződött. A dombsor és keleti peremének érzékenysége, terhelhetősége természetvédelmi, tájképvédelmi és turisztikai szempontból eltér a hagyományos mező- és erdőgazdasági tájhasználatától.

Tájjelleg (tájkarakter) a természeti és antropogén tájalkotó elemek elkülöníthető, felismerhető, konzisztens rendszeréből, sajátos együttléseiből kialakult jellemzők összessége, amely a tájakat egyedivé, megkülönböztethetővé teszi. Bátaszék település külterületét természeti adottságai és az erre alapuló tájhasználatai alapján az alábbi különböző táji adottságú területekre tagolhatjuk:

- A.** Belterület lakó, intézményi, üdülő és gazdasági funkciókkal.
- B.** A várostól déli és keleti irányban elterülő, 100-120 m magasságú, elsősorban szántóként hasznosított területek.
- C.** Természeti és tájképi értékekben gazdag, ökológiai szerepet is betöltő, elsősorban mező- és kertgazdasági hasznosítású területek.
- D.** Nemzetközi és országos természet- és tájképvédelem alatt álló magas természeti értékű elsősorban erdős területek

A következő ábrán az egyes tájrészletek lehatárolását mutatjuk be, amelyen jól látszik a „sávós” tájszerkezet.

Tájszerkezet alkotóelemei Bátaszéken

- A. Belterület
- B. Elsősorban szántóként hasznosított területek
- C. Természeti és tájképi értékekben gazdag mező- és kertgazdasági hasznosítású területek
- D. Magas természeti értékű elsősorban erdős területek

A táj terhelhetősége szempontjából Bátaszék területét az eltérő természeti adottságok, az ökológiai, természetvédelmi érzékenység és a hagyományos tájhasználat alapján a következő tájegységekre osztjuk fel:

- Természeti táj (D terület)
- Mezőgazdasági táj (B és C terület)

A természeti táj a településtől nyugatra a Geresdi-dombság területén található, jellemzően erdő borította területek. A táj területén meghatározóan fontos a növény- és állatvilág és a földtani értékek védelme, többfunkciós használatának megvalósítása. A vizes és az erdőterületek, valamint az azokhoz szervesen kapcsolódó természetközeli élőhelyek meghatározóan ökológiai folyosóként az ökológiai hálózat kiemelt jelentőségű részei. Ez a terület jelentős tájpotenciállal rendelkezik, az ökológiai rendszer elemei teszik változatossá a település meghatározóan mezőgazdasági tájhasználatát. Kiemelten fontos a táj kultúrtörténeti érzékenysége is.

A hagyományosan árutermelő gazdálkodást szolgáló **mezőgazdasági táj** a település déli és keleti részének meghatározó eleme, amelyet a település külterületén É-D-i irányban húzódó dombsor oszt két eltérő karakterű részre (B és C terület). Ez a határ a tájszerkezet jelentős eleme. A mezőgazdasági táj elválaszthatatlan a településektől, hiszen a települések fejlődésében, városiasodásában a mezőgazdaságnak meghatározó szerepe volt. Ma már a foglalkoztatásban az egyes gazdasági ágazatok között a mezőgazdaság háttérbe szorult ugyan, de a táj fenntartása szempontjából, továbbá a tájhasználatban meghatározó aránya

miatt jelentősége távlatban is kiemelt marad. A térségben a mezőgazdálkodás hagyományosan erős jelenléttel bír, hosszú távú fennmaradása biztosítottnak tekinthető. A mezőgazdasági táj területeinek terhelhetőségében a termőföld védelmének prioritását kell érvényesíteni.

A táj terhelhetősége

A táj terhelhetőségét az adottságnak tekinthető természeti tényezők és az azon kialakult tájhasználat módja határozza meg. Amennyiben a használat nem felel meg az adottságoknak, tájhasználati konfliktusok keletkeznek. A tájrészletek stabilitása pedig a táj terhelésétől, érzékenységtől, regenerálódó képességétől és a tájgondozástól függ. A terhelhetőség továbbá nagyban függ a felszínborítás természetességétől, amely az egyes tájtípusokon belül is különböző lehet:

I. Természetközeli és természetes élőhelyekkel fedett felszínek (D): Hasznosítás, illetve emberi beavatkozás alacsony mértékű. Terhelhetősége a legkisebb, használata extenzív, illetve ökoturisztikai.

II. Erősen átalakított élőhelyekkel fedett felszínek (C): Döntően emberi tevékenység által befolyásolt, növényzettel fedett felszínek. A természeti-gazdasági ésszerűséggel összhangban terhelhető, viszont tájképileg sokszor érzékeny lehet.

III. Mozaikos élőhelyekkel fedett felszínek (C): Jellemzően emberi tevékenység és használat által befolyásolt mozaikos területek, ahol az intenzív és az extenzív hasznosítási formák dominanciája mellett a természetes vegetáció változó mértékben átalakított maradványai is előfordulnak. Általában az adottságokhoz alkalmazkodó, kis léptékű, hagyományos funkciókkal terhelhető, tájképileg érzékeny lehet.

IV. Jellemzően mesterséges élőhelyekkel fedett felszínek (A és B): Döntően telepített növényzetű, művelt területek, ahol a természetes vegetáció szinte teljes egészében hiányzik. Jellemzően mezőgazdasági kultúrák és kapcsolódó építmények, kertes lakó- és üdülőövezetek, gyomtársulások borítják. A természeti-gazdasági ésszerűséggel összhangban terhelhető, szabályozása szükséges.

V. Beépített, burkolt mesterséges felszínek (A): Túlnyomó részben építményekkel és szilárd burkolattal fedett felszínek, ahol a természetes vegetáció teljes egészében hiányzik. Terhelhetősége inkább építészeti-műszaki, mint táji kérdéseket vet fel.

A tájhasználat (tájhasznosítás) a tájpotenciál társadalmi célú igénybevétele (MSZ-20370:2003). A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról (1996. LIII. tv. 6§). A felszínborítási adatok meglehetősen jó korrelációt mutatnak a domborzati tájtípusok és az előbb ismertetett tájhasználati egységekkel. A tájhasználati konfliktus mindig az optimális társadalmi-gazdasági hasznosítástól való eltérés következménye, a táj ökológiai, ökonómiai és tájképi értékeit rontó tevékenység megnyilvánulása.

1.1.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.1.3.1. Tájképvédelmi területek

Ide tartoznak a természeti vagy kulturális örökség adottságai alapján a kilátás-rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek. Ezek pontos meghatározása az értékvizsgálat alapján történt, és magában foglalja a védett természeti

területeket, értékeket és egyedi tájértékeket. A város tájképileg kiemelt területei nagyrészt a dombosági és védett természeti területeket fedik le, bár azokkal nem mindenhol van átfedésben.

A tájképvédelmi terület övezete Bátaszék területén a 9/2019.(VI.06.) MvM rendelet szerint

1.1.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, elemek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerint a védett természeti területeket és értékeket - a védelem kiterjedtségének, céljának, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően - a következőképpen lehet csoportosítani:

- A.) Országos jelentőségű védett természeti területek és értékek
- B.) Helyi jelentőségű védett természeti területek

Ezekon kívül nemzetközi egyezmények, a Tvt., az OTRT és az MvM rendelet tartalmaz táj- és természetvédelmi kijelöléseket, amelyek adatait az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Név	Vonatkozó jogszabály
Geresdi-dombvidék (HUDD 20012) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről
Ex-lege védett földvár: Gubaczi-hegy	1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 23. § (2)
Ökológiai hálózat	1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (53. §), 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről (25. 26. és 27. §-ok)
Tájképvédelmi övezet	9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról
Egyedi tájértékek	1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6. § (3) (4) és (5)

Az elmúlt évtizedekben előkészítés alatt volt a Szekszárd-Geresdi dombság TK kijelölése, de ennek jelenlegi státuszáról nincs információnk.

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület kijelölés a védett természeti területek törzskönyvi adatai szerint nincs Bátaszéken.

A Dombóvár-Bátaszék vasútvonaltól északra fekvő vizenyősebb területeken viszonylag nagyterjedésű, a település külterületének egyéb, magas talajvíz állású részein pontszerűen, kisebb területű nádasok maradtak fenn.

Bátaszék alábbi EOV koordinátákkal határolt területe a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet melléklete szerint része a **világörökségi várományos** listán szereplő „A római birodalom határai – A dunai limes magyarországi szakasza” területnek:

(622942,96179);(622771,96157);(622931,96290);(623049,96268).

Az Érzékeny Természeti Területek (ÉTT) és Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT) olyan extenzív művelés alatt álló területek, amelyek a természetkímélő gazdálkodási módok megőrzését, fenntartását, ezáltal az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség fennmaradását, a tájképi és kultúrtörténeti értékek megőrzését szolgálják. A gazdálkodó ezek védelme érdekében hozott előírások betartása esetén normatív, földalapú, vissza nem térítendő támogatásban, a gazdálkodása kedvező környezeti teljesítményeiért nyújtott kifizetésben részesül. Bátaszéket ilyen kijelölés nem érinti.

Natura 2000: a Geresdi-dombság (HUDD 20012), különleges természet-megőrzési területnek például részei a Bátaszék 0369/7, 0369/8, 0369/9, 0369/10, 0374/2, 0374/3, 0374/5, 0374/6, 0374/7, 0374/8, 0749/1 hrsz-ok. A Natura2000 terület kezelési terve még nem készült el, a területhasználatokra az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007.(X.18.) Kormányrendelet, a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól" szóló 128/2007.(X.31.) FVM rendelet és a 41/2012.(IV.27.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló rendeletek tartalmazzák.

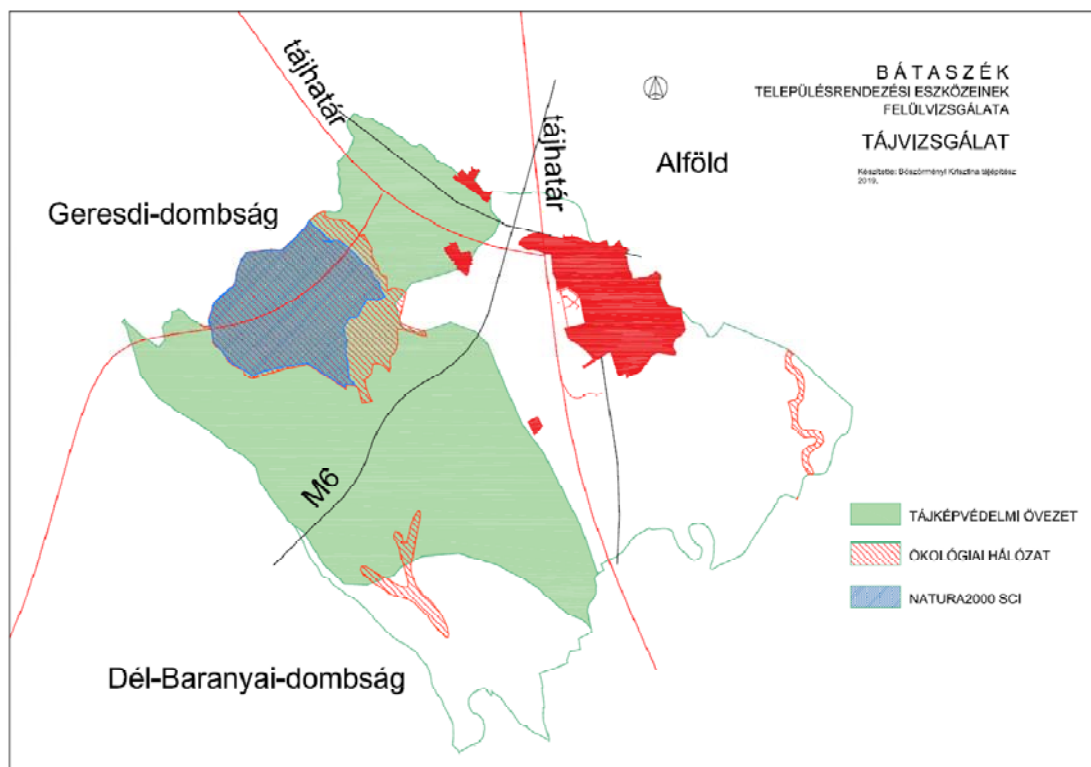
Ex-lege védett területek

- Az ex lege védelem szempontjából forrásnak számít a felszín alatti víz természetes felszínre bukkanása, ha vízhozama tartósan meghaladja az 5 liter/percet, akkor is, ha időszakosan elapad. Forrásként nyilvántartott objektumról Bátaszéken nincs tudomásunk, Bátaszék Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 21/2017. (XII. 29.) önkormányzati rendelete 1/C mellékletében szereplő Marika forrás és Bükkös-forrás vízhozamát nem ismerjük.
- A Tvt. szerint a földvár olyan védelmi céllal létesített vonalas vagy zárt alakzatú földmű, amely azonosíthatóan fennmaradt domborzati elemként történeti, kulturális örökségi, felszínalaktani, illetve tájképi értéket képvisel. Ennek a definíciónak megfelel Bátaszéken az Alsónyék határában levő Gubaczi-hegy bronzkori földvára.

A tájak karakterének fontos összetevői az **egyedi tájértékek**. Egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. Ezeknek az értékeknek gyakran „csak” a helyi közösségek számára van jelentősége, mint például a népi vallásosság táji megjelenéseként egy-egy kápolnának, vagy a korábbi tájhasználat emlékeként egy-egy gémeskútnak, borospincének. Sok esetben viszont jelentőségük a helyi szinten messze

1. Csábrági-rét: A Kövesdi patak mentén a Bodza-völgybe vezető út elágazásáig, hrsz: 0369/8.0369/10

1. A Szent István tér vadgesztenye fáí, hrsz.: 951
2. A Szentháromság tér templom előtti gömbkőris fáí, hrsz.: 951
3. Szentháromság téren álló két platánfa, hrsz: 767/2
4. Lucfenyő fasor a református temetőben, hrsz.: 1912
5. Nyárfasor a Kövesdi bekötőút mellett, hrsz.: 0716/2
6. Molyhos tölgy, Európai Év Fáíja 2016, a Szent Orbán kápolna mellett, hrsz.: 0852/1

Bátaszék településrendezési eszközeinek felülvizsgálata – alátámasztó javaslat

1.1.3.3. Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat célja a biológiai sokféleség és a biológiai kapcsolatok fenntartása, helyreállítása, amely kiterjed mind az élőlények, mind állományaik, mind pedig életközösségeik megóvására, valamint az ökológiai rendszert képező területek működőképességének, természetes dinamikájának biztosítására. Az ökológiai hálózatot a természetes és természetközeli területek és a köztük kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók, valamint a körülöttük a hatások mérséklését biztosító védőterületek egységes, összefüggő rendszere alkotja. A hálózat csaknem teljes egészében magába foglalja a védett természeti területeket és Natura 2000 területeket. Az ország ökológiai hálózatát Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény jelöli ki. Ennek az ökológiai hálózatnak része két helyen található meg a településen: a tervezett Szekszárd-Geresdi-dombságtól K-re lévő erdőtömb területén, és a tervezési terület DNY-i részén, a 0971 és 0963 hrsz-ú árok menti rét területek egy részénél.

1.1.3.4. Természetvédelmi, tájvédelmi és tájképvédelmi konfliktusok és problémák

A településen a jellemző tájhasználat a mezőgazdálkodás, az erdő- és kertgazdálkodás, a szőlészet. A város kialakulásában illetve fejlődésében egyik legfontosabb tényező az észak-déli és kelet-nyugati közlekedési útvonalak találkozása, ezért nem véletlen, hogy a természetvédelmi, tájvédelmi és tájképvédelmi konfliktusok és problémák nagy része is a nyomvonalas létesítményekhez kapcsolódik. A különböző funkciók különböző területhasználatot jelentenek, amelyek egymást zavarják vagy ellehetetlenítik, esetenként akár erősítik. A különböző új és régi funkciók, a különböző léptékek, érdekek rendszerint konfliktusokat generálnak az autópálya és más fontos közlekedési folyosók környezetének használatában.

Funkcionális konfliktusokat az egymást akadályozó, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak. A tájhasználati konfliktusok ezen kívül leginkább a gazdálkodók és a helyi közösségek, ingatlanulajdonosok érdekeinek különbségeiből adódik. Emellett az ingatlan-nyilvántartás és a mai kialakult tájhasználat között is vannak olyan eltérések, amelyek tájhasználati konfliktust eredményezhetnek. A természetes folyamatok során – állatállomány vagy a korábbi használat hiányában – gyakorta erdősülnek, fásulnak be a korábbi gyepek, legelők.

1.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET JAVASLATA

A tájrendezési javaslatok, ill. a külterület-szabályozás célja a táji, természeti értékek, a termelési hagyományok figyelembe vétele mellett a föld rendeltetésszerű használatának biztosítása. A közigazgatási terület keleti része kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe tartozik, a nyugati részen magas az erdősültség, míg a kettő közötti sávban a Szekszárdi borvidék szőlői találhatóak. Ezek egyrészt adottság szinten, másrészt a célszerűség szintjén meghatározzák a tájhasználatot. Mivel a cél, hogy a jelenlegi tájhasználat a jövőben is megmaradjon, ehhez a termőföld védelme alapvető. A termőföldet művelési ágának megfelelően kell hasznosítani. Mivel a táji, természeti értékekben gazdag területek is túlnyomórészt mező- vagy erdőgazdasági hasznosítás alatt állnak, így a tájrendezési javaslatok elsősorban a mezőgazdasági területek rendezésére, fejlesztésére, a sajátosságoknak, adottságoknak megfelelő differenciált övezeti rendszer megfogalmazására irányulnak.

Az erdőterületek megfelelő területi aránnyal vesznek részt a tájformálásban, ezt a jövőben sem kell lényegesen változtatni. Ha esetleg új erdő telepítésére kerül sor, akkor új erdők, erdősávok telepítése elsősorban az új beépítésre szánt területek körül indokolt. A telepítésre ajánlott fafajok kizárólag a tájra jellemző, a termőhelynek megfelelő, őshonos fa-, cserje- és

vadgyümölcs fajok lehetnek, lehetőleg többszintes állomány kialakítása javasolt. A véderdősávokat szaktervezővel kell megtervezetni. Erdősítés emellett elsősorban rekreációs célból történhet.

Bátaszék település külterületét természeti adottságai és az erre alapuló tájhasználati alapján a megalapozó vizsgálatok alapján öt különböző táji adottságú területre tagoltuk. A táj terhelhetősége szempontjából Bátaszék területét az eltérő természeti adottságok az ökológiai, természetvédelmi érzékenység és a hagyományos tájhasználat alapján három tájegységre osztottuk fel. Javasatainkat ezen különböző karakterű és érzékenységu területek szerinti bontásban adjuk meg. **A belterület** lakó, intézményi és gazdasági funkciókkal, elsősorban mezőgazdasági területekkel határos. A javaslatokat ld. a Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatok c. fejezetben.

A természeti táj a településtől nyugatra a Geresdi-dombság területén található, jellemzően erdő borította területek. A táj területén meghatározóan fontos a növény- és állatvilág és a földtani értékek védelme, többfunkciós használatának megvalósítása. A vizes és az erdőterületek és az azokhoz szervesen kapcsolódó természetközeli élőhelyek meghatározóan ökológiai folyosóként az ökológiai hálózat kiemelt jelentőségű részei. Ez a terület jelentős tájpotenciállal rendelkezik, az ökológiai rendszer elemei teszik változatosá a település meghatározóan mezőgazdasági tájhasználatát. Kiemelten fontos a táj kultúrtörténeti érzékenysége is. Mivel terhelhetősége kicsi, a területfejlesztés során elsősorban extenzív, illetve ökoturisztikai funkciók javasolhatók. A vízfolyások tájba illesztése, a vízminőség védelme érdekében a vízfolyások mentén tájfásítás, környezetükben természetkímélő gazdálkodás folytatása, valamint szigorú természetvédelmi előírások megfogalmazása javasolt. A javaslatokat ld. a Természetvédelmi javaslatok c. fejezetben.

A hagyományosan árutermelő gazdálkodást szolgáló **mezőgazdasági táj** a település déli és keleti részének meghatározó eleme, amelyet a település külterületén É-D-i irányban húzódó dombsor oszt két eltérő karakterű részre. Ez a várostól nyugatra elhelyezkedő határ a tájszerkezet jelentős eleme. Az ettől nyugatra fekvő területek jellemzően kiskerti, szőlő hasznosításuk, a Szekszárdi-borvidék részei, tájképi, történeti és kultúrtörténeti jelentőséggel bírnak. Ebben a **kertgazdasági tájban** olyan tájgazdálkodás fenntartása a cél, amely biztosítja a szőlők, kertek, legelők, rétek fenntartását, az azokhoz kapcsolódó környezetkímélő állattenyésztés fenntartását, élőhelyek rehabilitációját, a táj szerves részét képező, tájba illeszkedő prérházak, épületek fenntartását. Területfelhasználás tekintetében extenzív, az adottságokhoz nagymértékben alkalmazkodó, kis léptékű, hagyományos funkciókkal terhelhető. A szőlőtelepítésre alkalmas területek szőlőként történő hasznosítását folytatni kell. A kertes és gyümölcsös területhasználatokat javasolt fenntartani, előregedés esetén a gyümölcsfák újratelepítése javasolható. A szőlők telepítésénél, vízrendezés során úgy kell eljárni, hogy a domboldalon hirtelen lezúduló csapadékvizek se a szőlőültetvényt, se a szomszédos, illetve alacsonyabban fekvő ingatlanokon kialakult területhasználatot ne veszélyeztesse.

A mezőgazdasági táj elválaszthatatlan a településektől, hiszen a települések fejlődésében, városiasodásában a mezőgazdaságnak meghatározó szerepe volt. Ma már a foglalkoztatásban az egyes gazdasági ágazatok fontosságában a mezőgazdaság háttérbe szorult ugyan, de a táj fenntartása szempontjából, továbbá a tájhasználatban meghatározó aránya miatt jelentősége távlatban is jelentős marad. A térségben a mezőgazdálkodás hagyományosan erős jelenléttel bír, hosszú távú fennmaradása biztosítottnak tekinthető. A mezőgazdasági táj területeinek fejlesztése során a termőföld mennyiségi és minőségi védelmének prioritását kell érvényesíteni. A szántó és gyepterületek mentén mezővédő erdősávokat, fasorokat javasolt telepíteni honos, tájra jellemző fajok felhasználásával. A külterületi földrészek csapadékvíz-elvezetését komplex módon, a beépített területek veszélyeztetése nélkül kell megoldani.

1.3. TERMÉSZETVÉDELMI JAVASLATOK

A közigazgatási terület természeti értékeinek megőrzését többféle védelmi kategória is szolgálja. Ebből adódóan a különböző védettségi kategóriákkal jelölt területek sok esetben fedik egymást. A településszerkezeti terv tartalmazza a különböző védelem alatt álló területek lehatárolását. A területhasználatkor a természet védelme érdekében a védelem módját meghatározó jogi háttérrel maradéktalanul figyelembe kell venni.

A Natura 2000 területek esetében általános természetvédelmi célkitűzés a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhely típusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, és a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása. A Natura 2000 terület kezelési terve még nem készült el, de javasolható az alábbi - területhasználatokat befolyásoló – szempontok figyelembe vétele:

- A gyepes területek megfelelő kezelésének biztosítása legeltetéssel vagy kaszálással, valamint a cserjésedés visszaszorításával
- A természetes erdőterületeken az állandó erdőborítottság fenntartása, természetközeli erdőgazdálkodás bevezetése, megfelelő idős faállomány és holt faanyag megtartása.
- Megfelelő vízállapot fenntartása a vizes élőhelyeken.
- Olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható. A közlekedésre (gyalogos, kerékpáros, lovas és gépjárműves) kizárólag a meglévő földutak használhatók. Műút a területen nem létesíthető.
- Technikai sport (terepmotorozás, quadozás, stb) nem végezhető.
- Az őshonos méretes fák (30 cm törzsmérő felett), a vadgyümölcsök és az őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok megőrzése.
- Lejtőirányú művelés nem megengedett.
- Gazdasági célú föld és egyéb ásványvagyron kitermelést, új anyaggyerő helyek kialakítását és engedélyezését a védett területen belül nem javasoljuk.

Az OTÉK definíciója szerint a fényszennyezés olyan mesterséges zavaró fény, ami a horizont fölé vagy nem kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába, illetve nem a megfelelő időszakban világít, ezzel káprázást, az égbolt mesterséges fénylését vagy káros élettani és környezeti hatást okoz, beleértve az élővilágra gyakorolt negatív hatásokat is. Szintén az OTÉK 54. §-a szerint az építmények megvilágítását, a köz- és díszvilágítást, a fényreklámot és a hirdető-berendezést úgy kell elhelyezni és kialakítani, hogy a fényhatás fényszennyezést ne okozzon. Ez különösen fontos a védett természeti területek és védett tájak esetében. Ennek alapján javasolt – az OTÉK szerint is – a HÉSZ-ben vagy a TKR-ben a fényszennyezés elkerülését szolgáló szabályozás a LoNNe (Loss of the Night Network) kutatói hálózat ajánlásait alapul véve, az alábbiak szerint:

- El kell kerülni a hideg fehér fényű világítást, amely 500 nanométernél rövidebb hullámhosszúságú fényt tartalmaz: Ennek megfelelően 3000K alatti érték javasolt a kültéri világítás színhőmérsékletére.
- A világítótestek ernyőzése olyan legyen, hogy a fényt oda irányítsa, ahol arra szükség van: Megfelelő ernyőzés esetén a kibocsátott fényt nem látjuk közvetlenül. A megfelelően irányított fény nem jut a gyalogosok, járművezetők szemébe, az épületek ablakai felé vagy éppen az égbolt irányába, – utóbbi esetben nagy távolságra terjed és nem kívánt „mellékhatásként” a természetes tájat is megvilágítja. A fényeknek – még a díszvilágítás esetén is – lefelé kell irányulniuk. Így például a talajszintbe épített fényvetők telepítésekor gyakorlatilag elérhetetlen az az OTÉK kritérium, hogy ne világítsunk a horizont fölé.

- Az utcákat amennyire csak lehet egyenletesen - és amennyire csak lehet - alacsony intenzitással világítsuk meg: Vidéki utakon a 0,3 cd/m² fénysűrűség elegendő, amely kb. 4 lux megvilágítással elérhető. Ez az EU útvilágítási szabványoknak (EN13201) megfelelő legalacsonyabb útosztály. Az EU szabványok gyakran sokszor erősebb megvilágítást ajánlanak, mint ami jelenleg a legtöbb európai településen megvalósult.
- Igazítsák a kültéri világítást a tényleges használat idejéhez. Este 10 óra, vagy éjjel után jóval kevesebb fényre van szükség, ennek megfelelően az közvilágítás fénye csökkenthető. A megvilágítási szintek akár 50-80%-os csökkentése is lehetséges. A nem közcélú világítást teljesen ki kell kapcsolni, ha nincs arra közvetlen szükség.

1.4. TÁJVÉDELMI ÉS TÁJKÉPVÉDELMI JAVASLATOK

A település nyugati magaslatairól kiemelkedő, kultúrtörténeti jelentőséggel is bíró kilátás nyílik az Alföldre. Ez jelenleg Bátaszék legnagyobb tájképi értéke, amit a 9/2019.(VI.06.) MvM rendelet tájképvédelmi területként határol le. A területről nyíló kilátások megőrzése, javítása kiemelt fontosságú. Az övezetben új épületek kialakításánál biztosítani kell a tájba illesztést, nem csak az épület paraméterei (magassága és tömege, tetőformája, építőanyag használat), hanem a tereprendezés és növényesítés során is. A HÉSZ lehetőség szerint szabályozza az építmények tájba illeszkedésének bemutatására készítendő látványterv készítésére és tartalmára vonatkozó követelményeket. Emellett a tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

Javasoljuk a tájba illesztés megítéléséhez alkalmas látványterv készítését, ahol a kilátás és a kilátás szempontjait kell elsősorban vizsgálni, és amely az eredeti terepszintnek megfelelően, a lejtő, és/vagy a területet feltáró, meghatározó irányokból vagy a természetvédelmi szempontból érzékeny területek felől ábrázolja az épületet, színezzve, a szomszédos épületek és a tájképi háttér bemutatásával makett, fotómontázs, vagy digitális 3D megjelenítéssel. A grafikus megjelenítések esetén a nézőpontot a talajon álló ember szemmagasságában kell felvenni. A látványterven meg kell jelennie a környező terepalakulatoknak.

A tervezett épületek kialakítása során figyelemmel kell lenni a terepviszonyokra: a telek lejtése esetén a különböző magassági igényű épületek telepítésével kihasználhatók, az épületek részben a terepbe süllyeszthetők. Tájképvédelmi okokból az építési telken történő terepalakítás 10 % alatti tereplejtésnél legfeljebb 1,0 m 10-20 % közötti tereplejtésnél legfeljebb 1,5 m 20 %-ot meghaladó tereplejtésnél 2,0 m legyen az eredeti terepszinttől mérten. A kialakításra került részsík 2'-nál meredekebbek ne legyenek. A természetes terepalakulatokat lehetőség szerint meg kell őrizni.

A tájba illesztést elősegítheti a telek be nem építhető részének kiszabályozása. Az ipari, gazdasági és mezőgazdasági üzemi területen beültetési kötelezettség szükséges. A tájba illesztés eszköze lehet az építmények takarása a természeti adottságoknak megfelelő, a táji és természeti adottságoknak megfelelő, közepes, vagy nagy lombkoronát növelő lombhullató fajokból és egyéb honos növényekből kialakított növényzav. A tájbaillesztés érdekében a környezetrendezéseknek arculati szempontból is összhangban kell lennie a települési arculati kézikönyv (TAK) és településképi rendelet ajánlásaival és előírásaival.

A meglévő szőlő- és kertes területeket fenn kell tartani, művelési ág, illetve területhasználat változtatás csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat érdekében javasolt.

A településképi arculatot, a tájképet negatívan befolyásoló, vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktusok forrását jelentő, művi létesítmények (ipari, kereskedelmi, közlekedési) telkén tájba illesztési megoldások alkalmazását, elsősorban az ökológiai viszonyok javításában is szerepet játszó takarófásítás kialakítását javasoljuk.

Gondoskodni kell a használaton kívül helyezett épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések új funkciójának megállapításáról, illetve ennek hiányában megszüntetésükről, elbontásukról, az érintett területnek a táj jellegéhez igazodó rendezéséről.

1.5. BIOLÓGIAI AKTIVITÁSÉRTÉK VÁLTOZÁSA

Az aktivitásérték számításakor alapérték a felülvizsgálat alapjául szolgáló településszerkezeti terv szerinti aktivitásérték.

A. A felülvizsgálat során újonnan kijelölt beépítésre szánt területek						
Sor-szám	Terület-felhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-felhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-nagyság (ha)	Biológiai aktivitás-érték változása
A1	Má	3,7	Gip	0,4	11,44	-37,75
A2	Má	3,7	Gip	0,4	16,57	-54,68
A3	Z	6	Gksz	0,4	0,27	-1,51
A4	E	9	K-Ksz	1,5	0,13	-0,98
A5	Z	6	Lke	2,7	1,15	-3,8
						-98,36

B. Beépítésre szánt terület helyett beépítésre nem szánt terület kijelölése						
Sor-szám	Terület-felhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-felhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-nagyság (ha)	Biológiai aktivitás-érték változása
B1	Ksp	3	Kb-Sp	6	6,18	+18,54
B2	Ksp	3	Kb-Sp	6	0,14	+0,42
B3	Kb	0,1	Kb-Re	6	10,72	+63,25
B4	Kb	0,1	V	6	3,89	+22,95
B5	Kb	0,1	Má	3,7	22,87	+82,33
B6	Kb	0,1	E	9	78,34	+697,23
B7	Kid	1,5	Má	3,7	7,42	+16,32
B8	Kszh	0,1	Má	3,7	3,57	+12,85
B9	Kh	0,1	E	9	0,49	+4,36
B10	Gip	0,4	E	9	1,07	+9,2
B11	Kst	1,5	V	6	0,32	+1,44
B12	Kp	1,5	Má	3,7	0,68	+1,5
						+930,39

C. Beépítésre szánt terület helyett beépítésre szánt terület kijelölése						
Sor-szám	Terület-felhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-felhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-nagyság (ha)	Biológiai aktivitás-érték változása
C1	Lke	2,7	Vi	0,5	0,87	-1,91
C2	Könk	1,5	Vi	0,5	1,71	-1,71
C3	Kksz	1,5	Vi	0,5	1,04	-1,04
C4	Lk	1,2	Vt	0,5	0,26	-0,18
C5	Lke	2,7	Gksz	0,4	0,64	-1,47
C6	Gip-Z	0,4	K-Mü	0,7	32,58	+9,77
C7	Gksz	0,4	Lk	1,2	0,1	+0,08
						+3,54

D. Beépítésre nem szánt terület helyett beépítésre nem szánt terület kijelölése						
Sor-szám	Terület-felhasználás a hatályos TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-felhasználás a felülvizsgált TSZT szerint	Biológiai aktivitás-érték mutató	Terület-nagyság (ha)	Biológiai aktivitás-érték változása
D1	V	6	Má	3,7	16,02	-36,85
D2	V	6	E	9	12,66	+37,98
D3	V	6	Tk	8	7,66	+15,32
D4	KÖ	0,6	Z	6	1,91	+10,31
D5	Má	3,7	E	9	106,97	+566,94
D6	Má	3,7	Mk	5	67,33	+87,53
D7	E	9	Má	3,7	104,55	-554,12
D8	Má	3,7	Tk	8	11,42	+49,11
D9	Má	3,7	E	9	1,59	+8,43
D10	Mk	5	E	9	30,55	+122,2
D11	Má	3,7	Má	3,7	74,94	0
						+306,85

A településszerkezeti terv felülvizsgálata során a település közigazgatási területére számított biológiai aktivitásérték nőtt, az **aktivitásérték növekmény 1142,42**.

2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

2.1. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

2.1.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

2.1.1.1. Szerkezeti és kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Szerkezeti-, kondicionáló szempontból legfontosabb, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemnek a parkok, fasorok, szőlők és erdőterületek biológiai aktív felszíneit tekinthetjük. Ezek nemcsak fontos zöldfelületi elemek, hanem gazdasági szempontból, és tájképileg is értékes, karakteres területek. A települési szerkezetet nagymértékben befolyásoló zöldterületek vonal- és pontszerűen helyezkednek el és többé-kevésbé folytonos zöldfelületi rendszert alkotnak. Funkciójuk elsősorban a lakosság és a településen tartózkodók komfortérzetének javítása. Nem elhanyagolandó, hogy mint biológiai aktív felületek, a klímát, a levegő- és talajminőséget is erősen befolyásolják. A köznyelvben gyakran keverednek a különböző zöldfelületi kategóriák megnevezései, ezért ezek egyértelmű és szakszerű használata érdekében a Magyar Tájépítészek Szövetsége által használt fogalmi definíciók alkalmazását javasoljuk. Használat szerint a belterület közhasználatú zöld infrastruktúrájának elemei lehetnek

- korlátlan közhasználatúak: közparkok, közkertek, fásított közterek, sétányok, fásított utak (fasorok), zöldsávok.
- korlátozott közhasználatúak: lakóházak körüli növényzet, zöldhomlokzatok, sportterületek, kempingek, temetők, strandok.

Korlátlan közhasználatú zöldfelületek

Az országos településrendezési és építési követelményekről 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 1. sz. mellékletében található meghatározás a Magyar Tájépítészek Szövetsége által kibővített definíciója szerint a **közpark** zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 75%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt, általában többfunkciós (pihenés, játék, sport stb. célját szolgáló) terület, amelynek mérete legalább 10.000 m², legkisebb oldalmérete legalább 80 m, amelyet bárki használhat. Ennek alapján Bátaszék jelenleg nem rendelkezik városi közparknak megfelelő területtel.

Az OTÉK 1. sz. mellékletében található meghatározás a Magyar Tájépítészek Szövetsége által kibővített definíciója szerint a **közkert** zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 60%-ban növényzettel fedett, legalább egy meghatározott fő funkciót (játék, sport, pihenés stb.) szolgáló közhasználatra szánt terület, melynek mérete 200–10.000 m² között van és legkisebb oldalmérete legalább 15 m. Ide tartoznak a lakótelepi, pihenést szolgáló zöldterületek (úszótelkes lakótömbök) jellemzően növényzettel fedett közhasználatú zöldterületi részei, valamint közkertnek megnevezhetők az alábbi zöldterületek:

- Közkert és játszótér a Kövesdi utca és a Babits utca sarkán
- Közkertek a Bonyhádi út Budai úti csomópontjában
- Közkert és játszótér a Nyéki utca és a Kolozsvári utca sarkán
- Közhasználatú játszótér az általános iskola Széchenyi utcai teleknyúlványán

Közkert a Bonyhádi út Budai úti csomópontjában

Az utak menti zöldsávok, utcai fasorok, a sávelválasztó szigetek tartoznak még ide. **Szabadter** a felülről nyitott, az időjárás hatásainak kitett, emberi használatra feltárt, építészeti, tájépítészeti eszközökkel alakított külső tér, mint például az alábbiak:

- Szentháromság tér
- Szent István tér

Közlekedési zöldfelületek

A történelmi és a tágabban értelmezett belvárosban az adottságok (szűk utcák, zöldsáv hiánya, megnövekedett forgalom) miatt kevés a fasor, sok helyen a zöldsáv alatti közművezetékek miatt nem telepítettek. Szellőzési szempontból az utcák iránya általában jó, mert az túlnyomóan észak-déli. Ennek az az előnye, hogy az uralkodó szélirány a várost jól átszellőzteti, és az utca mindkét oldali házsora elegendő napfényt kap.

Temetőkertek

A köztemető (katolikus temető, Bátaszék, Garay u. 68. 1662/13 hrsz.) fenntartását Bátaszék Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2014.(II.1.) önkormányzati rendelete szabályozza.

Felekezeti temetők:

- Református temető (Bátaszék, Kolozsvári utca 1912 hrsz.)
- Izraelita temető (Bátaszék, Bonyhádi út 25 hrsz.)

A városi temetők jelentős zöldfelületi arányuknak köszönhetően a zöldfelületi rendszer fontos elemei, de ez a szerepük nincs tudatosan kihasználva Magyarországon, pedig méreteikben vetekednek a városi közparkokkal, de esztétikai értékük sem elhanyagolható. Ahhoz, hogy a temető, mint városi zöldfelület, kellően ki tudja fejteni a hatását, tervezéskor vagy felszámolásakor megfelelően tájba és terepre kell illeszteni, és gazdag növényállománnyal kell ellátni. A temetőbővítésre kijelölt területeken előfásítás, a bezárt temetőrészek kegyeleti parkká alakítása javasolható.

Korlátozott közhasználatú zöldfelületek

A Vicze János Városi Sportpálya jelentősebb zöldfelülettel rendelkezik. Az óvodák és iskolák is általában rendelkeznek olyan udvarral, amelyen kisebb zöldfelület található. A Szivárvány Idősek Otthona kertje a város értékes zöldfelülete.

A kereskedelmi, ipari létesítmények zöldfelületei nagyon különböző méretűek és borítottságúak, növényállományuk is sokféle állapotú és kiterjedésű. Általában sok burkolt felület jellemzi ezeket a területeket. Ide tartoznak az ipari területek telephelyeinek zöldfelületei, amelyek között sok elhanyagolt, gazos.

A szőlővel beültetett területek fontos részei a zöldfelületi rendszernek. Megmaradásukat és megfelelő fenntartásukat a Hegyközség biztosítja.

Az erdők területi aránya a síkságon csekély, csak a város közvetlen környezetét fedik jelentősebb erdőtömbök. A dombvidéki területen az erdők aránya jelentős, itt nagyobb összefüggő, a tájat meghatározó erdőtömbök alakultak ki. A kialakult erdőterületek zömmel gazdasági rendeltetésű, faanyag termelő erdők, de nem elhanyagolható arányú a védelmi rendeltetésű sem (talajvédelmi, településvédelmi, Natura 2000 és szaporítóanyag-termelő erdő). A kialakult erdők távlatban is megőrzendők.

2.1.1.2. Zöldfelületi ellátottság

A zöldterületek mennyisége és minősége a társadalom jóléti állapotát, a környezet milyenségét jelzik. Egy kisvárosban a gondozott, esztétikus, tájbaillő zöld környezet lehet a legnagyobb vonzerő. A természetet mindenki szereti.

A zöldfelületek mennyiségét illetően elmondható, hogy a belterületen alapvetően alacsony a zöldfelület-arány, az ITS megalapozó tanulmány alapján Bátaszéken az egy lakosra jutó összes zöldterület, 5,9 m², a város zöldfelületeinek összterülete 39 658 m².

A közlekedési zöldfelületekről elmondható, hogy többnyire gondozottak, ápoltak. Az út menti fasorok hiányosak, vegyes képet mutatnak, több, karakteresebb növényzetet lehetne telepíteni, bár mint mindenhol, a légvezetékek nagyban meghatározzák és csökkentik a zöldfelületek kialakításának lehetőségét, és tájképileg is zavaróak. A szűkebb utcákban nincs elég hely az útmenti fasorok részére.

2.1.1.3. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Az ITS megalapozó tanulmány szerint a zöldfelület területén probléma, konfliktus jelenleg nincs a városban. Véleményünk szerint viszont a temetőben kevés, vagy alig vannak fák, hiányoznak az utcai fasorok, és a tervszerű zöldfelület-fejlesztés alapját képező fakataszter vagy zöldfelületi kataszter legalább a kiemelt önkormányzati közterületekre nem készült el, pedig nagyon fontos lenne.

2.2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEINEK FEJLESZTÉSI JAVASLATA

A település morfológiájából adódóan sokszor jellemzően szűk, kanyargós utcák fás növényállománnyal történő ellátása, egységes utcafásítás kialakítása nehezen megoldható. Mindezt tovább nehezíti a település közterületeit behálózó, az utcákat követő légvezetékek, közműoszlopok rendszere is. Az utcák faállományára jellemző a változó egészségi állapot, több esetben a nem megfelelő növényvédelmi kezelés, helyenként a szakértelmet nélkülöző fatelepítés. A korábbi jószándékú kiültetések sokszor nem vették figyelembe a fa várható kifejlettségi méretét. Problémát okoznak a légvezetékekre nézve, vagy a házfalakhoz érnek,

esetleg értékes homlokzati részeket takarnak. A díszfák esetében sokféle faj alkalmazása tapasztalható, sokszor a kellő ültetési távolság meg nem tartásával idéztek elő nem kívánt helyzetet. Jellemző utcakép, hogy váltogatják egymást szakaszonként a vegyes-gyümölcsösök, a minőségi, iskolázott díszfák és a teljesen kopár részek. A zöldfelületi rendszer konfliktusainak és problémáinak megoldására az alábbiakat javasoljuk:

- A város zöldfelületi karakterének erősítése javasolt közterület-alakítási terv alapján (Lajvér utca – Diófa sor – Hársfa sor – Park sétány – Toldi utca vonalában tervezett sétány).
- A meglévő és tervezett kisebb városi terek, zöldterületek (újra)tervezése, zöldfelületi rendezése.
- A temetők fásítása terv alapján.
- A fa- és parkkataszter elkészítése.
- Egy útvonal fásíthatósága a szabályozási szélességtől, az út pályaszerkezetétől, a burkolatok elrendezésétől, valamint a közművezetékek elhelyezésétől függ. Mindezeket az út burkolati rendszere és a közművek tervezésénél úgy kell kialakítani, hogy az útvonal fásításához irányadóan legalább 2,5 m széles szabad sáv álljon rendelkezésre.
- Lényeges, hogy az útpályák szerkezeti kialakításánál a fásítási sávval is számoljanak és pl. a közművezetékek elhelyezését úgy oldják meg, hogy az a fásításnak ne legyen akadálya. Nem a fásítással kell igazodni a közművek elrendezéséhez, hanem a közművek olyan nyomvonalvezetésére van szükség, amely a fásítási sávokat szabadon hagyja.
- Új közművek nyomvonalainak meghatározásánál azokat úgy kell kijelölni, hogy a meglévő fásítást ne károsítsa, illetve a jövőbeni fásításokat ne korlátozza, akadályozza.
- Új zöldfelületek kialakítása, meglévők átalakítása során tájra jellemző, honos fajok alkalmazandók.
- Új utcák, beépítések létrehozásakor fontos az elválasztó zöldsáv, a sövény vagy a fasor elhelyezésére szolgáló, kellő kiterjedésű terület biztosítása. Ez olyan koncepcionális kérdés, amit elmulasztva évtizedekre ellehetetlenedhet a jótékony utca- vagy védőfásítás.
- Kerülni kell a fák gyökerének leburkolását, közterület burkolatának építésénél és felújításánál a fás szárú növény töve körül legalább 2,56 m² víz- és légáteresztő felületet kell hagyni.
- Az útmenti zöldsávok kialakításánál fák esetében legalább 8 m tőtávolság megtartását javasoljuk.
- Tájépítész szakági tervezés (utcafásítási tervek) a növényállomány kialakításában a településépítész terén. Nem elegendő önmagában a fafajok botanikai ismerete, vagy a várostervezés épített és művi elemeihez kötődő szaktudás. A fasor vizsgálat elvégzése rávilágíthat utcánként, vagy útszakaszonként olyan települési érdekre, ami túlmutat esetleg a konkrét fásítási terv készítésén. Egyedi cselekvési programot igényelhet az a gyakori eset, amikor a lakosság által telepített dús növényállományt ritkítani kell. Továbbá egy utcában előfordulhat oly mértékű zsúfoltság, hogy a helyhiány és közművek miatt nem is lehetséges fasor ültetése.
- A történeti településrészen levő idős fák ápolása nagyon fontos lenne.

Utcafasor telepítéskor az alábbi minőségi követelményeket javasoljuk a sorfa minőségű fákkal szemben

- min. 2,2-2,5 m törzsmagasság,
- min. 5 cm törzsátmérő,
- min. 5-6 koronavessző,
- min. 30-50 cm-es, sűrűn elágazó gyökérzet,

- előnevelt, legalább kétszer iskolázott, nagyobb törzskerületű egyedek telepítése az utcafásítás, illetve fasor megújítás során.

2.3. ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁG ALAKULÁSA

A zöldfelületek közül a legnagyobb fejlesztést igénylő területek az alábbiak:

- Lajvér utca – Diófa sor – Hársfa sor – Park sétány – Toldi utca vonalában javasolt zöld sétány
- a volt agyagbánya területén, a bányató keleti oldalán városi rekreációs programok lebonyolítására alkalmas terület és a
- városi szintű ligetes rendezvényter az 56. sz. út mohácsi bevezető szakasza mentén alkalmi rendezvények (pl. cirkusz, vásárok) fogadására

Mindezek megvalósulása esetén a város meglévő, és még fejleszthető közösségi célú zöldfelületi elemei elegendő zöldfelületi ellátottságot biztosítanak a településnek. Ezeken a területeken a – strand zöldfelületeivel kiegészülve – a pihenés, a testedzés és a rekreáció megoldható.

2.4. ZÖLDFELÜLETEK ÖKOLÓGIAI SZEREPÉNEK ERŐSÍTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A lakott területek telkein biztosítandó (övezettől függően, de jellemzően a telkek 40%-án) zöldterületek karbantartását, fenntartását meg kell oldani. Új telkek kialakításánál ösztönözni kell az építetőt, hogy 3 szintű (gyep, cserje, lombkorona) zöldfelületet alakítson ki. Megfelelően kialakított, kisebb zöldfelületek hálózatával a mikrokörnyezet minősége javítható. Az utak menti meglévő fasorok, fásított területek fenntartását biztosítani kell. A vízfelületek mentén, az újonnan kijelölt rekreációs területeken csak olyan növény-fajokat lehet telepíteni, melyek a terület adottságaihoz alkalmazkodnak, továbbá nem veszélyeztetik sem a kárelhárítási munkákat (fenntartási sáv - jogszabályi kötelezettség), sem az ökológiai folyosókban, vizes élőhelyekben nem tesznek kárt. A szőlőterületek rendezésénél, fejlesztésénél oly módon kell a telepítéseket megvalósítani, hogy a csapadékvizek elvezetése biztosított legyen a környező beépített és beépítetlen területek veszélyeztetése nélkül. A szőlők permetezése esetén a hatályos előírásokat be kell tartani, a közeli lakóterületeken élőkre figyelemmel kell lenni.

Új fasor, zöldfelület létesítésekor figyelemmel kell lenni a természetföldrajzi adottságokra, az egyes fajok növekedési igényére (telepítési távolság), az egészségügyi szempontból kedvezőtlen fajok kerülésére, hogy a telepítésre kerülő zöldfelületi elemek hosszú távon szolgálják a települést. Az erdőterületek bővítése, a védősávok létesítése ökológiai szempontból kedvező hatású, új életteret biztosítanak számos fajnak. A belterületen az ökológiai szerepet az erősíti legjobban, ha a zöldterületek megfelelő minőségben való fenntartása folyamatosan biztosított.

Zöldfelületek felújításakor, létesítésekor az ún. „Green City” elvek és megoldások alkalmazása javasolt, azaz:

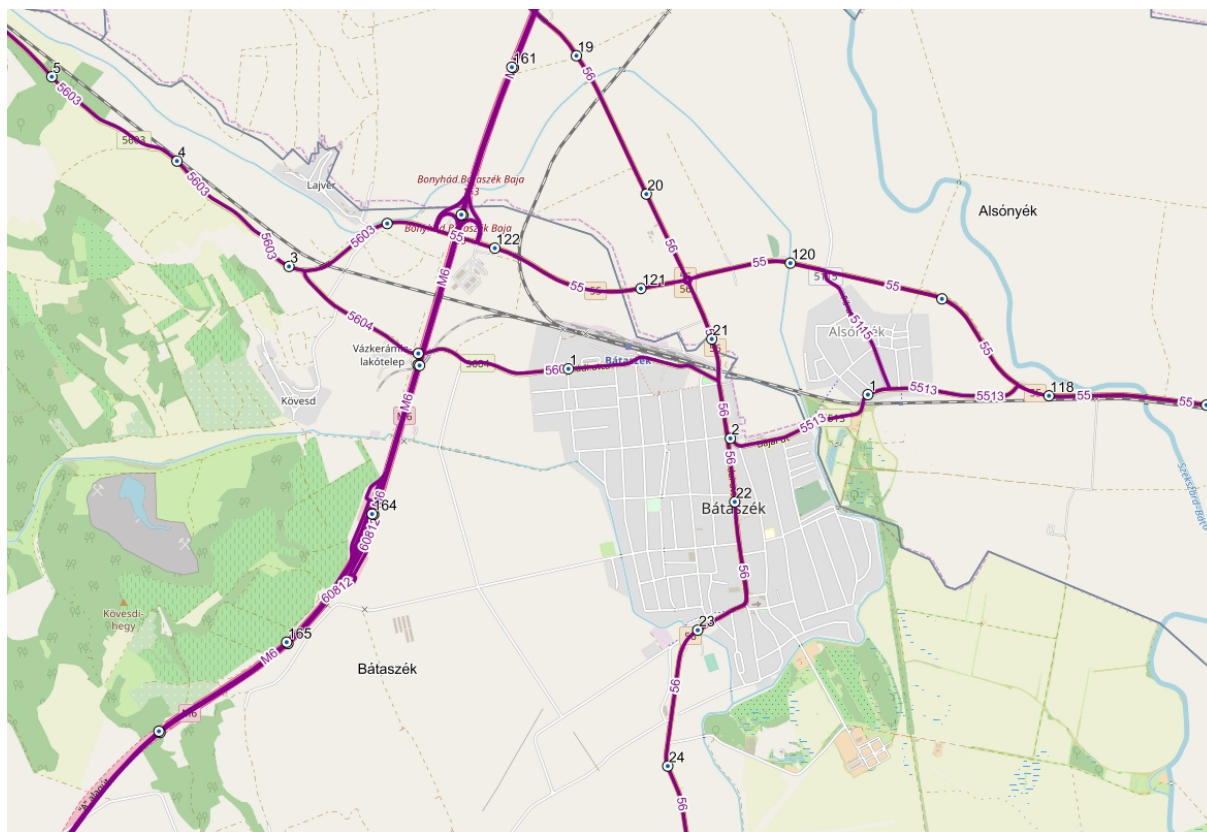
- a csapadékvizek visszatartása természetes és művi technikákkal (növényzet, lombos fák telepítése, záportározók, szikkasztók építése, stb.), a vizek bejuttatása a talajba és a növények számára a víz elérhetőségének biztosítása (kevés burkolt felület, vízáteresztő burkolatok használata),
- az építkezés közben kitermelt al- és feltalaj helyben tartása, helyben hasznosítása, minimális talajbolygatás, természetes talajjavító adalékok használata, víz számára áthatolhatatlan burkolatok minimalizálása,

- a növényzet mennyiségi és minőségi fejlesztése a terület környezeti és szociális problémáinak figyelembe vételével, koros fák alkalmazásának előtérbe helyezése, programspecifikus faméret, ökológiaileg adekvát növényhasználat (honos fajokra alapozott települési társulások kialakítása), a zöldfelületi rendszer tudatos gazdagítása,
- a növénynek, mint tájépítészeti és építészeti anyagnak a fenntarthatóság jegyében való tervezése és használata, csökkentett fenntartási igényre való tervezés, helyi anyagok használata,
- zöldtetők, zöldfalak, növényi árnyékolók szigetelő és széltörő hatásának kihasználása, megújuló energiaforrások használata és esztétikai-vizuális integrálása, alacsony gondozási igényre való tervezés, energiatudatos működtetés (mozgásérzékelő világítás, időzített elektromos berendezések használata, stb.).

3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK

3.1. KÖZÚTI HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

Bátaszék városa közlekedési csomópontban fekszik. A közlekedési hálózat legfontosabb eleme az M6 autópálya, amely a várostól nyugatra, észak-déli irányban metszi a közigazgatási területet, megteremtve a kapcsolatot a főváros és a Dél-Dunántúl között. Az autópálya országhatár felé történő továbbépítésével az érintett országrészek nemzetközi útkapcsolata is biztosított lesz. További lényeges úthálózati elem az 56. sz. II. rendű főút, amely észak-déli irányban metszi a belterületet és a közigazgatási területet, kapcsolatot teremtve Mohács érintésével a 6. sz. I. rendű út (Szekszárd) és a déli országhatár (Udvar) között. A város kapcsolatát a keleti országrészek felé az M6 autópálya bátaszéki csomópontjától induló, és az északi közigazgatási határon haladó 55. sz., Bátaszék – Baja - Szeged II. rendű főút biztosítja. Az autópálya csomópontból nyugat felé induló 5603. sz. összekötő út Bonyhádnál éri el a 6. sz. utat. A városon belül a fenti utakat az 5604. sz. és az 5513. sz. utak kötik össze.

M6 autópálya

A település megközelítését az 55-ös úti csomópont biztosítja, a lakott területhez viszonylag közel. Az út magassági vonalvezetése a magas töltésekkel és alagutakkal lehetővé teszi a tőle keletre és nyugatra fekvő területek közötti sűrű kapcsolatok megtartását.

55. főút

Az 56-os főúttal alkotott körforgalmon keresztül nyugat felé biztosítja az autópálya különbszintű csomópontjának elérését, keleti irányban pedig a Baja felé tartó forgalom levezetését. Az új nyomvonal kis szakasza az igazgatási határon halad, a többi Alsónyéken.

56. főút

A város történelmileg kialakult észak-déli tengelye. Szekszárd és Mohács irányában kínál főúti színvonalú közlekedést. Átkelési szakasza a város legforgalmasabb belterületi útja. A jelentős teherforgalom a sűrűn beépült úton olyan mértékű közlekedési ártalmakat kelt, hogy felmerült az átmenő teherforgalom számára elkerülő út építése.

5513. összekötő út

Az 55-ös út felhagyott szakasza. Kelet felé a legrövidebb út. A második legforgalmasabb belterületi útszakasz. Északi oldala lazán beépített, így a forgalom kevésbé zavaró.

5603. összekötő út

Az 55. főút folytatása, az M6-os csomóponttól ágazik le rövid új építésű szakasszal. Bonyhád felé vezet, Lajvér megközelítését is szolgálja.

5604. összekötő út

Az 5603-as út felhagyott szakasza. A vasútállomás, ipartelep és Kövesd megközelítését szolgálja. Az autópályát aluljárón keresztezi.

Egyéb külterületi hálózati szerepű utak**56. főút tehermentesítő szakasza**

A tervezett út az 56-os út 23+760-as szelvényéből indul és az 5604-es út 1+690-es szelvényében végződik. Nyomvonala döntő részben meglévő, keskeny burkolatú mezőgazdasági utakon halad.

Mező- és erdőgazdasági utak

A nagyüzemi gazdaságok korszerű termelő és szállító eszközei minden időszakban járható utakon tudnak hatékonyan és környezetkímélő módon közlekedni. Bátaszék külterületeinek egy részén (főként a város-közei, sík területeken) már kialakultak a táblabeosztáshoz igazodó szántóföldi gyűjtőutak.

Más területeken a régi kocsíúton vagy amellet, esetleg útként le nem alakított területen halad a földút forgalma. A külterületet érintő komplex tulajdoni, művelési és közlekedési tanulmány hiányában az alátámasztó munkarész a légi felvételeken látható útvonalakat tünteti fel.

M6 úttól nyugatra fekvő területen

- 0726, 0723 északi szakasza, 0729, 0739 hrsz.
- 0627/1, /2, 0754, 0749/2, /1, s. haszn. út, 0143 0394/5/út hrsz.
- 0986/1, 01011, 01007, 01005, 01004 hrsz.

M6 és 56 utak közötti területen

- 0622/1, 0613/1 hrsz.
- 0986/1, 0252/57, 0854, 0592/1, /2, 0976, 0925, 0973, 0337/42, 0960/1, /2, 0926, 0931, 0937hrs.

56. úttól keletre fekvő területen

- 047/35, /36, 046/8, 0553, 0529, 0515/2, 0516 hrsz.

3.2. FŐBB KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONTOK

Külön szintű csomópontok

Az igazgatási terület északi határánál létesült az M6 autópálya fél lóhere típusú, külön szintű csomópontja, amelynél az 55. út a csomóponti ágak nyugati szintbeni kereszteződéséig tart.

Szintbeni, jelzőlámpás forgalomirányítású csomópontok

56 – 5513 utak kereszteződése, meglévő, megmaradó.

Távlatban megfontolható, hogy az 56-os út mind a 4 fontosabb belterületi csomópontja legyen-e jelzőlámpás irányítású, a biztonságos közlekedésnek megfelelő sebességre összehangolva.

Körforgalmak

Bátaszéken jelenleg nincs körforgalom. Az 56-os út tervezett tehermentesítő úttal való, négyágú kereszteződését célszerű körforgalomként kialakítani, mert ezáltal a városba hajtó járművek sebessége csökken és a tehermentesítés lehetősége (egyes járműkategóriáknál szükségessége) kellően előre jelezhető.

A Szentháromság tér városszerkezeti jelentőségét kiemelheti és a kanyarodó főirány sebességét csökkentheti egy szimmetrikus háromágú körforgalom megépítése.

3.3. BELSŐ ÚTHÁLÓZAT

Országos utak belterületi szakaszai

- 56. sz. főút

A város történelmileg kialakult észak-déli tengelye. Átkelési szakasza, a Budai út a város legforgalmasabb belterületi útja. Az átkelési szakaszt az elmúlt időszakban több ütemben korszerűsítették. Az átépítés során mindkét oldalon kiemelt szegély készült. A városközponti szakaszon a forgalmi sávok mellé várakozó sávok épültek. A csapadékvíz elvezetés zárt rendszerben történik. A kiemelt szegélyeken kívül keskeny zöldsáv és az épületek előtt járda található. A jelentős teherforgalom a sűrűn beépült úton olyan mértékű közlekedési ártalmakat kelt, hogy felmerült az átmenő teherforgalom számára elkerülő út építése.

- 5513. sz. összekötő út

Az 55-ös út felhagyott szakasza, kelet felé a legrövidebb út. A Bajai út a második legforgalmasabb belterületi útszakasz. Északi oldala lazán beépített, így a forgalom kevésbé zavaró.

- 5604. sz. összekötő út

Az 5603-as út felhagyott szakasza (Bonyhádi út). A vasútállomás és az ipari park megközelítését szolgálja. A belterületi szakasz mindkét oldalán a padkák mellett vízelvezető árkok találhatók. Járda csak a lakóterületi oldalon van.

Gyűjtőutak

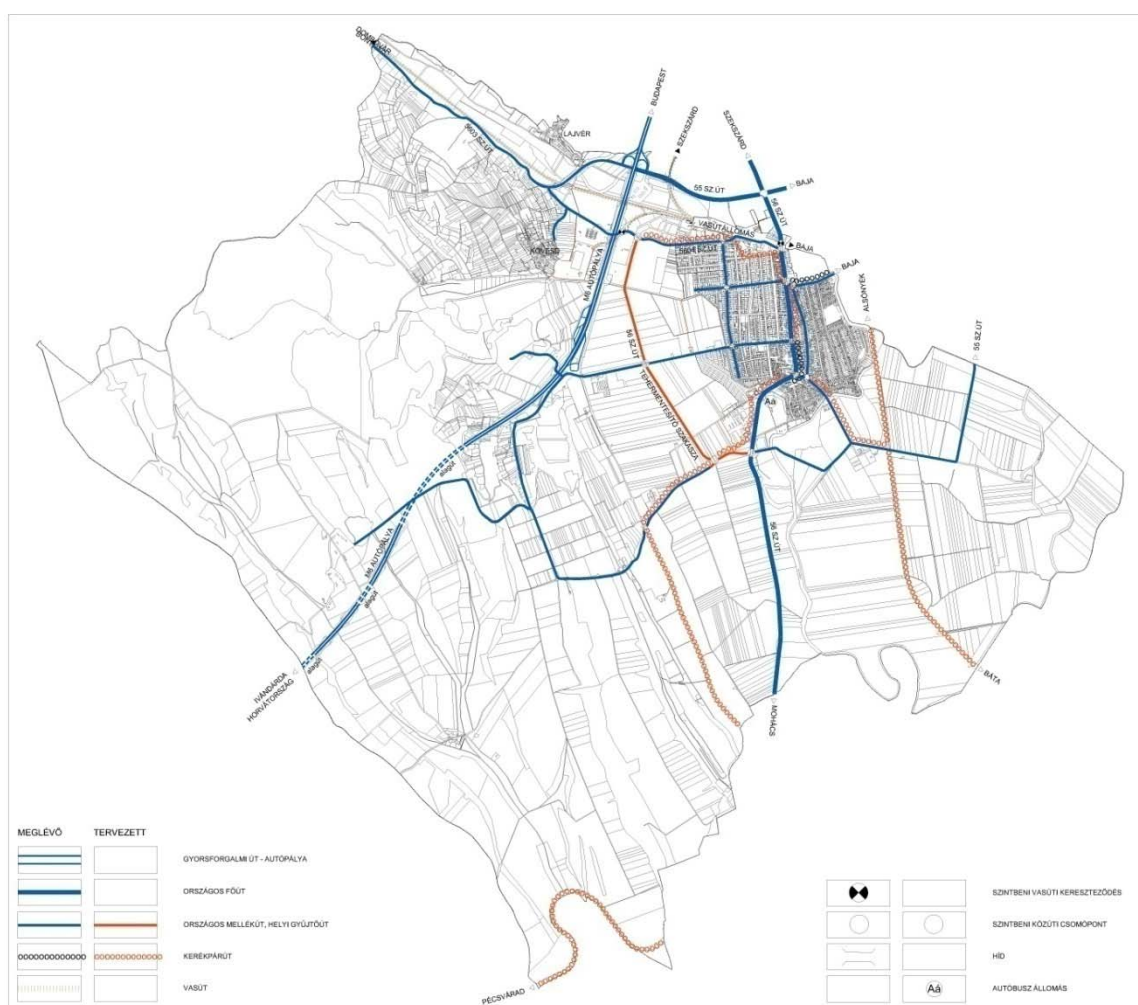
A gyűjtőutak szerepe az állami utak belterületi szakaszaival együtt olyan hálózat alkotása, amelynek határoló útjai elsőbbséggel rendelkeznek a kiszolgáló utakkal szemben, keresztmetszeti kialakításuk és burkolatuk minősége lehetővé teszi tömegközlekedési járművek biztonságos közlekedését mind a gyalogosok, mind a kerékpárosok tekintetében.

- Kelet – nyugati irányú gyűjtőutak

- Lajvér utca
- Bezerédj utca

Bátaszék, Kövesd és Lajvér többi utcája kiszolgáló út. A gyűjtőt hálózaton belül a forgalom csillapítandó. Ennek legfontosabb kelléke a kiszolgáló utak egyenrangú útkeresztezésének kialakítása. Hosszabb egyenes szakaszokon egyéb sebességcsökkentő megoldások is szükségesek lehetnek. A vízelvezetés többnyire nyílt árkos, de helyenként az árok és a járda is hiányzik.

A közigazgatási terület úthálózata

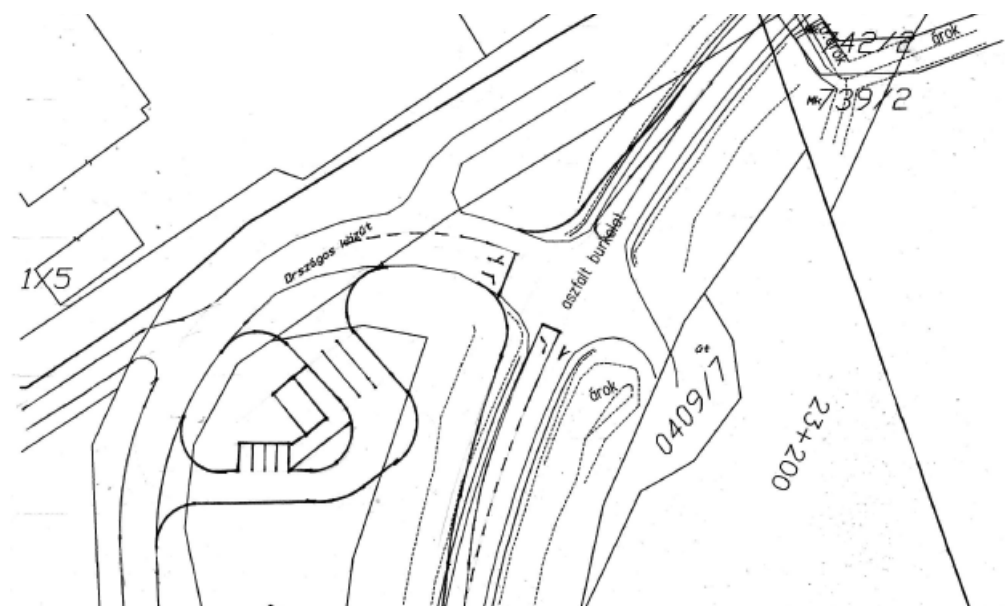

3.4.1. Közúti

A helyközi és helyi buszjáratok megállóinak 300 méteres sugarú kiszolgálási területe a lakott övezet jelentős részét lefedi. Nagyobb kiszolgáltatlan részek a város északnyugati és délkeleti széléin találhatók. A kerékpáros ráhordás megkedveltetését növeli, ha az érintett buszmegállók komfortját egyebekek között fedett és ellenőrzött kerékpártárolókkal növelik.

A városban két, kevésbé felszerelt buszvégállomás található. Az északi a vasútállomás előterében helyezkedik el. Funkcionális és esztétikai fejlesztésre elegendő hely áll rendelkezésre.

A déli végállomás a Szent István tér déli oldalán alakult ki, tájépítészeti szempontokat nélkülöző műszaki megoldással. A Nagybaldogasszony templom környezete a város főtere, ahonnan az arculat színvonalának emelése érdekében az oda nem illő funkciók áttelepítése indokolt. A város elhatározta új, megfelelő kapacitású buszállomás létesítését az 56-os út bevezető szakaszának korrekciója során felszabadult közlekedési területen. Az alábbi vázlatterv 3 autóbusz tolatásmentes beállítását és 5 személygépkocsi parkolóját tartalmazza. A sofőrök számára szociális és pihenő helyiséget, a járművek karbantartására raktárat tartalmazó épület is elhelyezhető a kiválasztott területen.

3.4.2. Kötőtpályás

Bátaszék újkori fejlődéséhez nagyban hozzájárult a vasúti közlekedés. A korábbi négy vasúti pályából csak a Pécsvárad – Bátaszék vasútvonal szűnt meg, ennek egy rövid szakasza iparvágányként megmaradt.

A meglévő vasútvonalak:

országos törzshálózati

- 46 Rétszilas – Bátaszék
- 154 Bátaszék - Baja – Kiskunhalas

regionális

- 50 Dombóvár – Bába

A vasútvonalak közötti keresztezések külön szintűek vagy fény- és csapórudas sorompóval biztosítottak. Ez alól az egyetlen kivétel az iparvágány 0125/20 ipartelepi úti keresztezése, ahol csak fénysorompók vannak.

3.5. KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS

Az Országos Területrendezési Terv a város igazgatási területét érintő országos kerékpár-hálózati elemet nem tartalmaz. Tolna Megye Területrendezési tervében olyan térségi kerékpárút szerepel, amely Alsónyék felől érkezik és a meg nem valósult Bátaszék – Mohács vasútvonal töltésén halad Bátáig.

A kerékpárosok biztonságának érdekében meghatározott haladási sebesség és forgalomnagyság elérése esetén hálózati kapcsolat nélkül is kerékpárforgalmi létesítményt kell alkalmazni. Ennek figyelembe vételével a 2017-es átlagos napi forgalom mértéke miatt már jelenleg is szükség van a kerékpáros forgalom elválasztására a motoros forgalomtól a következő utak esetén:

- 55.sz. Szeged-Baja-Bátaszék II. rendű főút (a kerékpárforgalom eredetének és céljának vizsgálata esetén az 55-ös főút érintett szakaszát helyettesítheti az 5604-es és 5513-as összekötő út, mely utóbbin már a saját forgalomnagysága miatt is szükséges)
- 56.sz. Szekszárd-Mohács II. rendű főút
- 5513.sz. Bátaszék keleti összekötő út.

A közúti forgalom mértéke miatti szükségletek kielégítésére az 5604. sz. út nyugati szakaszának kivételével koncepciók és pályázatok készültek, a létesítmények egy része meg is épült, többnyire közös gyalog- és kerékpárút formában.

A Bába felé vezető zarándokút kerékpáros forgalmát célszerű a városon át vezetni, a Nagyboldogasszony templomhoz való betéréssel.

A megszüntetett Pécsvárad – Bátaszék vasútvonal várostól délre eső szakaszát fel lehet használni mind a pécsvárad, mind a mohácsi térségek kerékpáros megközelítésére.

3.6. FŐBB GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

Bátaszéken önálló gyalogút hálózat nem alakult ki, a gyalogos közlekedés döntő mértékben az utak menti járdákon zajlik.

Önálló gyalogút néhány rövid szakaszon, szomszédos utcák összekötéseként épült ki (Budai út – Széchenyi utca között a sportcsarnok déli oldalán, Bonyhádi út – Perczel Mór utca között a Cigány-árok mellett).

Önálló gyalogút kiépítését javasoljuk a sportpálya megközelítésére a Malom utca felől, illetve ennek folytatásaként a Kövesdi-árok keleti partján dél felé a Kálvária utcáig.

A hiányzó járdaszakaszok kiépítését folytatni kell.

3.7. GÉPJÁRMŰ ELHELYEZÉS, PARKOLÁS

A városban a közterületi parkolók ingyenesen vehetők igénybe. Nagyobb befogadóképességű, parkolásra alkalmas terület a vasútállomás környezetében és a Szent István téren található.

Időszakos rendezvények esetén elsősorban a sportpálya térségében érezhető parkolóhiány.

Új létesítmények elhelyezésekor az OTÉK szerinti parkolóhelyeket saját telken belül kell megépíteni.

4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK

4.1. VÍZELLÁTÁS

Bátaszék, Alsónyék, Pörboly és Bata vízellátására kisregionális vízellátó mű üzemel. A vízellátó mű vízbázisai fúrt kutak, melyek közül Bátaszéken 3 db, Alsónyéken 1 db üzemel. A településen a lakosság létszáma és az éves vízfogyasztás a KSH 2017. évi adatai alapján az alábbi táblázat szerint vehető figyelembe:

Időszak	Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat)	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³ /év)	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³ /év)
Bátaszék:	6108	203,4	255,15
Bata:	1544	50,11	54,65
Alsónyék	719	20,58	22,09
Pörboly	531	17,77	19,9
Összesen	8902	291,86	351,79

Az éves vízfogyasztás alapján a napi vízfogyasztási értékeket 15 % hálózati veszteség és 20 %-os nyári többletfogyasztás figyelembe vételével határoztuk meg az alábbi táblázat szerint:

Az éves vízfogyasztási adatokból a napi vízfogyasztás számítása			
	Közületi vízfogyasztás	Lakossági vízfogyasztás	Összes vízfogyasztás
Q m ³ /d	164,19	799,62	963,81
hálózati veszteség 15 %	24,63	119,94	144,57
Átlagos vízfogyasztás	188,82	919,56	1108,38
Nyári többlet 20 %	32,84	159,92	192,76
Napi csúcsfogyasztás	221,66	1079,48	1301,14

Az összes vízfogyasztás már tartalmazza a településeken a közületi vízfogyasztásokat is.

Vízbázisok:

I/a. jelű fúrt kút:

Alsónyék 98 hrsz. területen

Kútkataszteri sorszáma:

EOV koordinátái:

Nyilvántartási szám:

Építés éve:

Mélysége:

Csővezés:

Szűrőzés:

Nyugalmi vízszint:

K-79/a

x= 95.300,71

Y= 625.635,52

6789

1989

120,0 m

0-16 m között, Ø521/503 acél

0-98 m között, Ø 300/270 PVC,

-85,7-120 m között, Ø 160/150 PVC,

-101,0-114,0 m között, 32-es sárgaréz szítaszövettel,

-91-98 m között,

-15,2 m

Vízhozam: 550 l/perc, -6,8 m-es leszívásnál,
 850 l/perc, -10,2 m-es „
 1110 l/perc, -13 m-es „
 1400 l/perc, -17 m-es „

Üzemben kitermelt vízmennyiség: 750-800 l/perc, -24,4-24,8 m üzemi vízszintnél.
 A kútba beépített szivattyú adatai:

Típusa: NR 152 E-11
 Emelőmagassága: H= 65 m

Zenta IV/A. jelű kút:

Kútkataszteri sorszáma: K-52
 EOY koordinátái: x= 94.046,32
 Y= 624.132,83
 Nyilvántartási szám: 233/2014
 Építés éve: 2013
 Mélysége: 101,0
 Csövezés: 0-35 m között, Ø323/312 acél
 0-101,0 m között, Ø 195/178 KM PVC,
 Szűrőzés: -74,6-80,4 m között, 0,3 tekercselt,
 -88,5-96,5 m között, „
 Nyugalmi vízszint: -19,5 m
 Vízhozam: 650 l/perc, -8,3 m-es leszívásnál,
 500 l/perc, -5,86 m-es „
 200 l/perc, -1,14 m-es „

Üzemben kitermelt vízmennyiség: 550-600 l/perc, -26,7-27,6 m üzemi vízszintnél.
 A kútba beépített szivattyú adatai:

Típusa: Wilo-Sub TWI 6.50-05-B
 Emelőmagassága: H= 61 m

V. számú kút:

Kútkataszteri sorszáma: K-46
 EOY koordinátái: x= 93.974,38
 Y= 623.701,06
 Nyilvántartási szám: 499/1988
 Építés éve: 1988
 Mélysége: 110,0
 Csövezés: 0-12,9 m között, Ø324/308 acél
 0-57,8 m között, Ø 241/228 acél,
 -50,0-110 m között, Ø 165/155 acél,
 Szűrőzés: -64,2-85,9 m között, 0,4-mm-es résnyílású tekercselt
 szűrő,
 -94,7-99,3 m között, „
 Nyugalmi vízszint: -19,2 m

Üzemben kitermelt vízmennyiség: 750-800 l/perc, -24,2-24,8 m üzemi vízszintnél.
 A kútba beépített szivattyú adatai:

Típusa: SAER NR 150 E-8
 Emelőmagassága: H= 75 m

VI. számú kút:

Kútkataszteri sorszáma: K-50
 EOY koordinátái: x= 94.121,49
 Y= 624.251,32
 Nyilvántartási szám: 548/2002
 Építés éve: 2002
 Mélysége: 102,0
 Csövezés: 0-22 m között, Ø324/318 acél
 0-508 m között, Ø 219/204 acél,
 -46,0-102 m között, Ø 160/140 acél,
 Szűrőzés: -71-81 m között, sr. 32 szűrő
 -90-95 m között, sr. 32 „
 Nyugalmi vízszint: -15 m

Üzemben kitermelt vízmennyiség: 300-700 l/perc, -24,2-24,8 m üzemi vízszintnél.
 A kútba beépített szivattyú adatai:

Típusa: SAER NR 151 E-8
 Emelőmagassága: H= 70 m

Zenta IV. jelű kút (tartalék kút):

Kútkataszteri sorszáma: K-43
 EOY koordinátái: x= 94.043,62
 Y= 624.113,43
 Nyilvántartási szám: 464/1975
 Építés éve: 1975
 Mélysége: 104,0
 Csövezés: 0-24 m között, Ø318/302 acél
 0-62,5 m között, Ø 279/263 acél,
 -55,6-104 m között, Ø 165/155 acél,
 Szűrőzés: -69-82 m között, 32-es sárgaréz szitaszövettel,
 -91-98 m között, „
 Nyugalmi vízszint: -19,2 m
 Vízhozam: 900 l/perc, -7,6 m-es leszívásnál,
 700 l/perc, -6,0 m-es „
 600 l/perc, -4,6 m-es „

Üzemben kitermelt vízmennyiség: 350-400 l/perc, -19,2-19,4 m üzemi vízszintnél.
 A kútba beépített szivattyú adatai:

Típusa: SP 35-8, Grundfos
 Emelőmagassága: H= 70 m

Báta III. jelű kút (tartalék kút):

Kútkataszteri sorszáma: K-34
 EOY koordinátái: x= 87.451
 Y= 628.530
 Nyilvántartási szám: 599/2004
 Építés éve: 2004
 Mélysége: 108,0
 Csövezés: +0,1-5 m között, Ø418/402 acél

	+0,1-16 m között, Ø 324/308 acél,
	+0,1-80 m között, Ø 241/229 acél,
	-73-108 m között Ø160/140 KM PVC
Szűrőzés:	-85-105 m között, 40/50 PVC,
Nyugalmi vízszint:	-21,39 m
Vízhozam:	900 l/perc, -7,6 m-es leszívásnál,
	700 l/perc, -6,0 m-es „
	600 l/perc, -4,6 m-es „

Üzemben kitermelt vízmennyiség: 300 l/perc, -34,1-34,5 m üzemi vízszintnél.
A kútba beépített szivattyú adatai:

Típusa:	SAER NF F/14
Emelőmagassága:	H= 44 m

Vízkezelés:

A 2013-as vízminőség javító program keretében Bátaszéken vízkezelő telep létesült.
A berendezés típusa és mérete: 2 db párhuzamosan kapcsolt Vattenteknik FEMN-280 vas- és mangántalanító szűrő.
Névleges teljesítménye: $Q = 56 \text{ m}^3/\text{h}$ szűrőnként
 $Q_d =$ napi vízmennyiség 18 órás üzemidővel = $1990 \text{ m}^3/\text{d}$.
A vas és mangán oxidációjához KMnO_4 adagolás történik a rendszerbe, az alkalmazott szűrőanyag több rétegű, a szűrőkavicson kívül zöldhomokot és hidroantracitot is tartalmaz.
A klórozás Advance típusú klórgáz adagolóval történik.
A tisztított vizet a vízmű telepen lévő 200 m^3 hasznos vízterű térszínti medencébe vezetik, ahonnan centrifugál szivattyúk emelik a vizet a víztoronyba, illetve a vízellátó hálózatba.
Báta település ellátására külön nyomásfokozó telepet és ellátó csővezetékét építettek ki a vízkezelő teleptől 9765 méter hosszon. A csővezeték mérete és anyaga: Dk 110 KPE.

Vízszállító rendszer:

A vezetékhálózat anyaga és hossza Bátaszéken:

NA 80 a. cement	9341 m
NA 100 a. c.	10120 m
NA 125 a. c.	1043 m
NA 150 a . c.	4659 m
NA 80 KM. PVC	845 m
NA 100 KM. PVC	2710 m
NA 125 KM. PVC	545 m
NA 90 KPE	365 m
NA 110 KPE	633 m
NÁ 110 KPE	1330,5 m
NÁ 63 KPE	30 m
NÁ 160 KPE	682 m
NÁ 225 KPE	871 m

Összesen: 33 174,5 m

Házi bekötések száma:	2465 db
Tűzcsapszám:	90 db
Közkifolyó:	64 db

Csővezeték Kövesd- Lajvértusztán:

NA 80 KM. PVC	3013 m
NA 100 KM. PVC	1600 m
NA 150 KM. PVC	1080 m
Összesen:	5693 m

Tűzcsapszám:	11 db
Közkifolyó:	3 db

Alsónyék:	
NA 80 azbesztc.	4200 m
NA 100 ac.	416 m
NA 110 KPE	334 m
Összesen:	4950 m

Házi bekötések száma:	284 db
Tűzcsapszám:	15 db
Közkifolyó:	12 db

Kiegyenlítő tároló Bátaszéken: 200 m³-s acélszerkezetű víztorony.
 Nyersvíz tároló medence a vízmű telepen: 100 m³-es térszínti medence.
 Tisztavizes tároló a vízkezelő- vízmű telepen: 200 m³-es térszínti medence.

A kisregionális vízmű két további településén saját víztárolót üzemeltetnek.
 Alsónyéken egy 200 m³-es, Pörbolyön egy 100 m³-es acélszerkezetű víztorony lett felállítva.

Báta településen a távvezetéken érkező vizet egy 25 m³-es mélytárolóban fogadják, majd onnan emelik fel a 100 m³ hasznos vízterű magas tárolóba.

A vízellátó mű mértékadó kapacitása a vízkezelő berendezések 18 órás üzeme alapján:

$$Q = 1990 \text{ m}^3/\text{d}.$$

A jelenlegi átlagos vízfogyasztás a KSH adatok alapján: $q = 1108 \text{ m}^3/\text{d}$
 A maximális napi vízfogyasztás: $Q_{\text{csúcs}} = 1301 \text{ m}^3/\text{d}.$

A fenti adatokból megállapítható, hogy a vízellátó rendszer a jelenlegi és a várható távlati vízigényeket is biztosítani tudja.

A fejlesztésre kijelölt területeken a vízellátó hálózat bővítésére KPE cső alkalmazását javasoljuk. A lakóterületeken a javasolt csőméret Dk 100x10 illetve Dk 90x8,2, SDR11, PE100 anyagú polietilén nyomócső. Az iparterületen a telepítendő ipar vízigényéhez kell a csőméretet megválasztani. A hálózat mentén a föld feletti tűzcsapokat úgy kell felszerelni, hogy a lakóházak 100 méteres környezetében mindig legyen egy vízvételi hely. Azokon a területeken, ahol a szükséges oltóvíz intenzitás nem biztosítható, a szükséges vízmennyiséget tárolókban kell biztosítani. Különösen fontos ez a nagyobb kereskedelmi, illetve az ipartelepítésre kijelölt területeken.

4.2. SZENNYVÍZ ELVEZETÉS

Bátaszéken a csatornázási program már 1976-ban elkezdődött. A folyamatosan bővülő csatornahálózat miatt a szennyvíztisztító telepet 1992-1993-ban fejlesztették. A telep

kapacitása ekkor: $q = 700 \text{ m}^3/\text{d}$ kommunális és $50 \text{ m}^3/\text{d}$ szippantott szennyvíz volt. Jelentősebb fejlesztésre 2003. évben került sor. Bátaszék város csatorna hálózata 2003. év végéig a belterületen szinte 100 %-ban kiépült. A város szennyvízhálózatára érkezik még a környék településeiről kisregionális csatornarendszeren összegyűjtött szennyvíz is. A csatlakozó települések: Bába, Bábaapáti, Alsónána, Mőcsény, Mőrágy és Kismőrágy. A városi csatornahálózat és a kisregionális rendszeren érkező szennyvizek fogadására a szennyvíztisztító telepet bővítették. Lajvér és Kővesd településrészekén a szennyvízhálózat 2019. évben épült ki. A csatornahálózat átadása jelenleg folyamatban van.

A szennyvíztisztító telep kapacitás adatai a vízjogi engedély szerint az alábbiak szerint alakulnak:

Bátaszék:	1085 m^3/d
Bába:	270 m^3/d
Alsónána:	103 m^3/d
Mőcsény:	52 m^3/d
Mőrágy és Kismőrágy:	110 m^3/d
Bábaapáti:	80 m^3/d
Összesen:	1700 m^3/d

A Bába községből nyomóvezetéken érkező szennyvizek közvetlenül a bátaszéki szennyvíztisztító telepre érkeznek. A többi településről a szennyvíz NA 150 mm-es KM. PVC csővezetéken a Tánicsics Mihály utcai gravitációs csatornába érkezik. A kistelepülések szennyvize a városi hálózaton lévő átemelők közül terheli az A-4, A-2 és A-1 jelűeket. Az A-4 és A-2 jelű átemelő kapacitása megfelelő. Az A-1 jelű átemelő a kistelepülések szennyvizén kívül a város összes szennyvizének fogadására készült. A csatornarendszer a városban gravitációs, a helyi mélypontokon átemelők alkalmazásával, melyek a legközelebbi gravitációs csatornába emelik át a kisebb lakóterület szennyvizét. Az átemelők száma az üzemeltetési szabályzat szerint jelenleg 12 db. Ugyanakkor a gravitációs csatornahálózaton összegyűjtött szennyvizek továbbítására létesült Lajvér pusztán kettő, Kővesden egy közterületi átemelő, melyek átadása jelenleg folyamatban van. Az átemelők szennyvíz nyomóvezetéke a Mőrágy irányából érkező NA 150 mm-es szennyvíz nyomóvezetékére van rákötve. Szintén erre a nyomóvezetékre csatlakozik az M6-os autópálya geresdi pihenőhelyeinek szennyvíz nyomóvezetéke déli irányból.

A szennyvíztisztító telepre az A-1 jelű központi átemelőből emelik át a szennyvizet.

Az átemelők főbb műszaki adatai az üzemeltető szabályzat szerint, Lajvér és Kővesd átemelői nélkül:

Átemelő száma	Átemelő neve	Szivattyú típusa	Szivattyúk száma	Nyomóvezeték mérete, anyaga	Nyomóvezeték hossza
1	Mozi tér	ABS AFP1045	2	NA 200 ac, NA 225 KPE	833, 850 méter
2	Bezerédi utca	ABS AS 0840	2	NA 150 ac.	236
3	Bonyhádi út	ABS AS 0840	2	NA 150 ac.	606
4	Nyár utca	ABS AS 0840 S17/2	2	NA 150 KM	330

5	Diófa sor	ABS AS 0840 S12/2	2	NA 80 KM	321
6	Perczel utca	ABS AS 0840 S12/2	2	NA 80 KM	231
7	Patak utca	ABS AS 0840 S17/2	2	NA 100 KM	689
8	Baross utca	ABS AS 0840 S12/2	2	NA 100 KM	395
9	Vörösmarty utca	ABS AS 0840 S17/2	2	NA 150 KM	75
10	Hermann E. utca	ABS AS 0840 S12/2	2	NA 80 KM	384
11	Nándor utca	ABS AS 0840 S12/2	2	NA 80 KM	100
12	M6 Geresdi pihenő	Flygt 3085 HT	2	NA 110 KPE	1053

A táblázatot a későbbiek során ki kell egészíteni a Lajvéren és Kövesden beüzemeltetett átemelők adataival.

A fejlesztésre kijelölt területeken szintén gravitációs csatornahálózat kiépítését javasoljuk, a szükséges pontokon helyi átemelők alkalmazásával. Az átemelő telepeket az irányítási rendszerbe be kell kapcsolni (URH). A csatorna vezeték NA 200 mm-es KG. PVC csőből építhető. Az épülő szennyvízátemelőből a Bezerédj utca csatornarendszerébe emeljük át a szennyvizet. A szennyvizet innen a 2-es számú átemelőn keresztül jutnak az 1-es jelű átemelő vízgyűjtőjébe.

A szennyvíztisztító telep a várostól délre, az 56-os számú közút mellett épült meg. Hidraulikai kapacitása: 1750 m³/d.

A telepet ténylegesen terhelő szennyvízmennyiség az üzemeltetési szabályzat alapján:

$$Q_{\text{ÁTLAG}} = 1039 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{CSÚCS}} = 1074 \text{ m}^3/\text{d}$$

A nyers szennyvíz minőségét a tervekészítéskor az alábbiak szerint vették figyelembe:

$$\text{KOI} = 1500 \text{ kg/d}$$

$$\text{BOI}_5 = 750 \text{ kg/d}$$

$$\text{NH}_4\text{-N} = 104 \text{ kg/d}$$

$$\text{ÖP} = 25 \text{ kg/d}$$

A befogadó vízfolyás a Lajvér-árok, amely a II-es vízminőség-védelmi kategóriába tartozik. A bevezetési pont: 9+680 bal oldali szelvényben.

A telepen mechanikai és biológiai szennyvíztisztítást terveztek. Az iszapot sűrítés után folyékony fázisú komposztálóba vezetik, ahonnan a víztelenítést biztosító szalagszűrőre kerül az iszap. A víztelenített iszapot konténerrel szállítják a befogadó helyre.

4.3. CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS

Bátaszék város a Duna jobb partján, sík területen helyezkedik el. A dunai árvizekkel szemben lokalizációs töltésekkel védett. A város csapadékvizeinek közvetlen befogadója a Lajvér-csatorna. A csatorna viszonylag nagy szelvénnnyel, de ugyanakkor kis eséssel épült ki. A nagyvizek idején a Lajvér vízszintje meghaladhatja a város vizeit elvezető oldalárkok és csatornák bekötési szintjét, így azok visszaduzzasztását okozza. A legkritikusabb csatlakozási pont ebből a szempontból a település déli részén a Kövesdi-árok csatlakozása. Ezen a ponton a Lajvér árvizeinek kizárására a lokalizációs töltésbe iker zsilipet építettek be. A Kövesdi-árok vizeit árvízkor átemelővel juttatják a Lajvér-csatornába. Amennyiben az érkező csapadékvizek mennyisége meghaladja a meglévő átemelő telep kapacitását, bérelt mobil szivattyúkkal történik a vizek átemelése a Lajvérbe.

A város keleti részén lévő utcák csapadékvizeit általában zárt csatornával vezetik be a Lajvér patakba, a visszaduzzasztást a csővégekre szerelt csappantyúkkal oldották meg. A keleti területek viszonylag magasabb tengerszint feletti magassága miatt a csappantyúk zárt helyzete esetén is csak viszonylag kisebb problémák adódnak. Az északkeleti városrész vizeit a Bajai út alatt kiépített átereszekon mély fekvésű területre vezeti ki. (Malomszög). A területnek nincs lefolyása. A viszonylag kis felületű vízgyűjtő miatt a területen az összegyülekező víz elszikkad, illetve magasabb vízálláskor a Lajvér patak felé elszivárog. A terület mély fekvése miatt csak jelentős feltöltés után hasznosítható elsősorban egyéb kereskedelmi célra. A feltöltés után a terület vízelvezetését a Lajvér felé meg kell oldani.

A feltöltés ütemes kiépítését célszerű a Bajai úttal párhuzamosan végezni. A rendezési terv szerinti szélességben végrehajtott töltés északi szélén, a feltöltött területen célszerű egy vízelvezető árok kiépítése a Lajvér patak felé, a patakba gravitációs bevezetéssel. A Lajvér árvizeinek kivédésére célszerű a Lajvér töltésébe zsilip beépítése egy kapcsolódó átemelő teleppel. A Bajai út és a Lajvér patak közti területen lehetséges egy záportároló létesítése is.

A keleti területek csapadékvíz elvezető árcai és csatornái ugyanakkor folyamatos karbantartásra, kiegészítésre szorulnak.

Az 56-os úttól nyugatra lévő területek fő befogadója jelenleg az önkormányzati kezelésben lévő Cigány árok. Az árok megfelelő vízhozamra történő kiépítése és burkolása részben megtörtént. A kis terepesés miatt a burkolást célszerű az árok teljes hosszán elvégezni. Ügyelni kell ugyanakkor arra, hogy magas talajvízállás esetén az árokburkolat tegye lehetővé a talajvizek beszivárgását a mederbe.

A Cigány árok közvetlen befogadója a lakóterületet jelenleg nyugatról határoló Kövesdi árok. A Kövesdi árokba csatlakozástól párszáz méterre van az előzőekben jelzett lokalizációs töltés a töltésbe épített zsilippel. A zsilipnél lévő átemelő telepet terheli tehát a település 56-os úttól nyugatra eső teljes területének, valamint a Kövesdi árok külterületi vízgyűjtőjének csapadékvize is. Fontos ezért a Kövesdi árkon a lokalizációs töltés előtt kialakult nagyobb szélességű meder tároló képességének kihasználása, a szivattyúk teljesítményének és a mederben történő tárolásnak az összehangolása.

A rendezési terv készítése során a lakóterület bővítés elsősorban a Kövesdi ároktól nyugatra lévő területeket célozza. A terület – a település többi részéhez hasonlóan – mély fekvésű. Nagy része a Kövesdi árok töltéskoronájának szintje alatt helyezkedik el. A gravitációs vízelvezetés biztosítása érdekében elkerülhetetlen a terület legmélyebb részeinek feltöltése lehetőleg 89,00, de minimum 88,50 m. Balti tenger feletti szintre. A feltöltés után a vízelvezető árkok a Kövesdi illetve a Kövesdi árokba csatlakozó Zentai árokig 2-3 ‰ lejtéssel kiépíthetők. Az árkokat a kis esés miatt vízáteresztő burkolattal kell építeni! Tekintettel a terület mély fekvésére, a telekosztás előtt szükséges a teljes nyugati városrészre kiterjedően egy részletes vízrendezési terv készítése!

A tervezett lakótelepen pince vagy alagsor építése csak a magas talajvízszint figyelembe vételével javasolható.

Lajvér és Kövesd településrészekén a vízvezetést felszíni árkokkal és folyókákkal a befogadó vízfolyásokig megoldották.

Az M6-os autópálya Bátaszéktől nyugatra halad. Az autópálya miatt Lajvér-pusztá keleti végénél a Lajvér patakot ki kellett váltani. Az autópálya tervezői a kiváltás nyomvonalát és a meder kiépítési méreteit a vízfolyás kezelőjével, a Szekszárd-paksi vízi társulattal egyeztetették.

Lajvér-pusztánál a belterületi árkok továbbra is a Lajvér patakba csatlakoztathatók.

Bátaszék vízkár-elhárítási biztonságának növelése érdekében a Szekszárd-Paksi Vízgazdálkodási társulat javaslatainak beépítését javasoljuk a rendezési tervbe. Mindenképpen szükségesnek tartjuk a Lajvér-patakra és a Kövesdi-árokra vonatkozó vízrendezési elképzelések részletes, vízjogi engedélyezési szintű kidolgozását Bátaszék belvíz-mentesítése érdekében.

A tervekben foglalkozni kell az M6-os autópálya csapadékvizeinek a Kövesdi-árokba vezetésével. A Kövesdi-árkon, Bátaszék belterületén az autópályáról a rendszerbe kerülő megnövekedett vízmennyiség miatt már védekezni kell nagyobb záporcsapadékok esetén az árok kiöntése ellen.

Célszerű megvizsgálni, hogy az autópálya vízbevezetésénél, vagy a Kövesdi árok külterületi szakaszán van-e lehetőség záportároló kiépítésére, csökkentve a Bátaszéki belterületet terhelő vizek egyidejűségét.

Az árok belterületi szakaszán a kis mederesés miatt célszerű megvizsgálni a burkolat építés lehetőségét pályázati források bevonásával. A vízáteresztő burkolattal csökkenteni lehetne a meder érdességét, ami jelentősen növelni tudná a meder vízvezető képességét.

Megvizsgálandónak tartjuk a Lajvér-patakba vezetésnél a csapadékvíz átemelő kapacitás növelését is, tekintettel a Cigány árkon megépített vízátemelő kapacitásra.

4.4. GÁZELLÁTÁS

Bátaszéken a vezetékes földgázellátó hálózat a belterületen kiépült, az ingatlanok nagy részét rákötötték a hálózatra.

A tervezett fejlesztési területek a gázellátó hálózatra csatlakoztathatók. A gázhálózat terveit az üzemeltető E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.-vel egyeztetve lehet elkészíteni. Az iparterületen a fejlesztést megelőzően már célszerű konzultálni a gázszolgáltatóval a lehetséges csatlakozás feltételeiről.

A város nyugati külterületét érinti a MOL RT kezelésében lévő Bába és Szekszárd közötti DN 300 mm átmérőjű, 64 bár nyomású gázszállító távvezeték. A távvezeték tengelyétől 28-28 méterre biztonsági övezetet jelöltek ki, ahol építési korlátozások vannak érvényben. A távvezeték nyomvonalát a közműves tervlapon feltüntették.

4.5. VILLAMOS ENERGIAELLÁTÁS

I. A villamos energiaellátás jelenlegi állapota, helyzetfeltáró elemzése:

Bátaszék város villamos energiaellátási szempontból az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. Szekszárdi Régióközpontjához tartozik. A város villamos energiaellátását az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. három állomásából: a szekszárdi, a bonyhádi és a mohácsi

NAF/KÖF azaz 132/22kV-os feszültségű alállomási táppontokból kivezetett 22kV-os KÖF légvezetési hálózatokkal biztosítja.

A város villamosenergia ellátásának jelenlegi állapota az elmúlt időszakok fejlesztéseinek eredményeként alakult ki. A bel- és külterületek közvetlen kisfeszültségű, azaz 0,4kV-os energiaellátását a fent megnevezett három alállomásból Bátaszék felé kivezetett 22kV-os 3x95 mm²-es keresztmetszetű. ún. gerinc szabadvezetékes hálózatokról táplált, névlegesen 20/0,4kV-os KÖF/KIF transzformátor állomások szolgáltatják.

A várost ellátó meglévő 22kV-os középvezetési hálózat és a névlegesen 20/0,4kV-os transzformátor állomások állapota a következőképpen jellemezhető:

- A nevezett három alállomásból kivezetett 3x95 mm²-es keresztmetszetű szabadvezetékes gerinc hálózatok megfelelő állapotúak.
- A TR állomások jelentős része az alállomásokból kivezetett 22kV-os gerinchálózatról Ald. és AASC. típusú légvezeték hálózatokkal szerelt, döntő mértékben Beton áttört egytörzsű BOTR, illetve OTR 20/0,4kV-os 125, 160, 250 és 400kVA -os gépekkel szerelt KÖF/KIF transzformátor állomás, melyek a közvetlen kisfeszültségű 0,4kV-os energiaellátásokat biztosítják.
- Az ellátást biztosító transzformátorok között kisebb számban megtalálhatók még Rácsos acéloszlopos, Fa bakoszlopos, Épített házas, Kompakt lemezházas és betonházas transzformátor állomások is.
- Az ellátást jelenleg összesen 50 db 20/0,4kV-os transzformátor állomás szolgáltatja, mely állomásokból 9db az E.ON Zrt. szempontjából ún. idegen állomás.
- Tulajdonviszonyok szerint az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati ZRT. tulajdonában és kezelésében lévő 41db KÖF/KIF ipari és kommunális transzformátor állomás a következő:
 - o LEPERD PTA. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o FONALKIEGÉSZÍTŐ Rácsos háromtörzsű acéloszlopos VOTR 20/2x250kVA típ,
 - o KÖVESDPUSZTA Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o TSZ. SZŐLÉSZET Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o LAJVÉRPUSZTA Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o GÁZÁTADÓ Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o TSZ. TRANZ. RAKT. Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o TSZ. SERTÉSTELEP Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o GERESDI PIHENŐHELY Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o KERÁMIA LAKÓPARK Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o TRIGONTECH Kft. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o APM TELEPHELY Beton áttört egytörzsű OTR 20/160kVA típusú állomás,
 - o HERMANN EGYED u. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o BONYHÁDI u. LTP. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o BORPINCE Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o TSZ. KÖZP. MAJOR Rácsos háromtörzsű acéloszlopos VOTR 20/2x250kVA típ.,
 - o LAJVER u. ÚJTEL. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o SZ. ÁG. BÁTASZÉKI ÜE. Fa bakoszlopos FOTR 20/125kVA típusú állomás,
 - o BÁTASZÉK VÍZMŰ Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o KG.IX. NY-LTP. Rácsos acéloszlopos egytörzsű VOTR 20/160kVA típusú állomás,
 - o KG. X. ORBÁN u. Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o KG. IV. MÁV ÁLL. Rácsos acéloszlopos háromtörzsű VOTR 20/250kVA típ. állomás,
 - o ÁG. GYÜM. OSZT. Rácsos acéloszlopos egytörzsű VOTR 20/125kVA típ. állomás,
 - o KG. XIV. PATYOLAT Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o KADAR TSZ. Rácsos acéloszlopos egytörzsű VOTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o DIÓFASOR Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o KG. VIII. ÚJTELEP Rácsos acéloszlopos egytörzsű VOTR 20/160kVA típusú áll.,
 - o BEZERÉDI KG. II. Építhet házas KTW- 1000 R1 típusú állomás,
 - o MALOM Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,

- o KG. III. FÉMIPARI Rácsos acéloszlopos háromtörzsű VOTR 20/250kVA típusú áll.,
 - o MOL KÚT Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o HÓDEX Kft. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o PERCEL u. KG: I. Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o TSZ. LEGELŐ UE. Rácsos acéloszlopos egytörzsű VOTR 20/160kVA típusú állomás,
 - o SZIVATTYÚTELEP FA bakoszlopos FOTR 20/125kVA típusú állomás,
 - o BÁTASZÉK NOKIA TORONY Beton áttört egytörzsű Puttony állomás,
 - o KG. V. ÉPÍTŐIPARI KTSZ. Kompakt betonházas KTW 630kVA típusú állomás,
 - o KG. VII. BAJAI út Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o KG. XIII. NYÉKI út Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o KG. VI. MAGYAR út Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o BABITS M. u. Kompakt lemezházas KTA-1 típusú állomás.
- Az ellátást biztosító 9db, az E.ON Zrt. tulajdona és kezelése szempontjából „idegen”, azaz ún. üzemi állomás a következő:
- o VÍZMŰ Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o CSERÉPGYÁR Ipari-szabadtéri ISZTR 20/1600 típusú állomás,
 - o AGYAGBÁNYA Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o TV ÁTJÁTSZÓ ÁLL. Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o GAMSZÖV. Beton áttört egytörzsű OTR 20/250kVA típusú állomás,
 - o SÜTŐÜZEM Rácsos acéloszlopos egytörzsű VOTR 20/125kVA típusú állomás,
 - o SZENNYVÍZTELEP Beton áttört egytörzsű OTR 20/400kVA típusú állomás,
 - o ALAGÚT Dél, Kompakt betonházas állomás,
 - o ALAGÚT Észak, Kompakt betonházas állomás.
- A városban az összesen 5 db földre telepített TR. állomás kapcsán mindössze cca.: 420 m nyomvonal hosszúságú földkábel hálózat található.

A villamos energiaellátás kialakítása a meglévő KÖF/KIF hálózatok és transzformátor állomások műszaki állapota, kiterheltsége, elhelyezkedése, illetve telepítése szerint:

- A transzformátorokat ellátó 22kV-os légvezetéki hálózatok hálózatképi kialakításán látszik, hogy kezdetekben a fogyasztói igények ellátása volt a létesítési igények elsőrendű szempontja. Az eredendően így létesült 22kV-os hálózati nyomvonalak a település több évtizedes fejlődése során – a fogyasztói igényekhez hozzárendelt transzformátorokkal – alakították ki a jelenlegi hálózatképeket.
- A meglévő 22kV-os légvezetékes hálózatképi kialakítások - az esztétikai megítélésektől eltekintve - megfelelőnek minősíthetők.
- A kommunális TR. állomások lehetőség szerint fogyasztói súlypontokban kerültek telepítésre és többségében rendelkeznek tartalék kapacitással.
- A kisfeszültségű 0,4kV-os hálózatok oszlopokra szerelt szabad, illetve légvezetékes kialakításúak, melyek döntően meghatározzák e vonatkozásban a település arculatát.
- A városban a lakó és intézmény épületek villamos hálózati csatlakozása a fenti kialakításból adódóan légvezetékes, illetve légkábeles móddal szerelt, de megtalálhatók a 0,4kV-os kommunális hálózatok tartóoszlopait igénybe véve a földkábeles hálózati csatlakozások is.
- A kisfeszültségű 0,4 kV-os erősáramú kommunális villamos energia hálózat kiépítettsége gyakorlatilag 100 %-os, többségében megfelelő állagú és megfelelő műszaki minőségű.
- A villamos energiaellátás jelenleg mindenütt megoldott és a hálózatok, valamint a trafó kapacitások alkalmasak az egyedileg jelentkező kisebb energiaigények hálózatra történő rácsatlakoztatásra 3x32A-ig. Így az esetlegesen új igényként jelentkező családi házak, vagy egyéb fogyasztók ellátása folyamatosan biztosított.
- Nagyobb - 3x32A feletti - új igények esetén az E.ON ZRT. -hoz benyújtandó előzetes igénybejelentések elbírálásra kerülnek a csatlakozási feltételek meghatározásával.

Technikai adatok, alkalmazott érintésvédelem:

Középfeszültségen	(22kV):	Védőföldelés
Kisfeszültségen	(0,4kV):	NULLÁZÁS

Zöld, illetve megújuló energetikai létesítmények:

A város ipari parkjában napelem park üzemel.

Megjegyzendő, hogy a Háztartási Kiserőmű (50kW energiatermelés nagyságrendig) kategóriájába tartozó, valamint a háztetőkre telepített fotovoltanikus napelem rendszerek megjelenése várhatóan itt is általánossá válik.

Közüvilágítás

Bátaszék város közvilágításának kialakítása döntő mértékben – a 0,4 kV-os kommunális hálózatok kialakításához illeszkedően – a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt légvezeték rendszerű. A közvilágítási lámpatesteket a 0,4 kV-os kommunális hálózati tartóoszlopokra szerelték fel.

A városban 2015-ben megtörtént a jelentős mértékű, az egész várost átfogó közvilágítási rekonstrukció, mely jelenleg még a garanciális időtávon belül van.

II. Az E.ON Zrt. által tervezett fejlesztési beruházások:

- Bátaszék Ipari Park villamos energiaellátása,
- Bátaszék Garai u. KIF hálózat átépítése,
- Távlati – jelenleg nem meghatározott időponti létesítéssel – a Bátaszék 132/22kV-os NAF/KÖF alállomás létesítése és az alállomást az országos főelosztó hálózatba „felfűző” Szekszárd és Mohács alállomások felől létesítendő 132kV-os NAF hálózat (a településszerkezeti terv a nyomvonalat az E.ON Tolna Megye Területrendezési tervével megegyező adatszolgáltatása alapján tünteti fel)

Ezen megjelölt fejlesztéseken kívül – a meglévő hálózatok állagmegóvásán, karbantartásán és az esetlegesen jelentkező energiaigények teljesítésén túlmenően – az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. beruházásokat nem tervez.

A Bátaszék 132/22kV-os NAF/KÖF alállomás létesítésének távlati szándéka:

A város bel- és külterületeinek, valamint a közigazgatási szempontból a városhoz tartozó településrészeknek összességében már jelenleg is jelentős kommunális és ipari villamos energiaigénye van.

A jelenleg három alállomásból, a szekszárdi, bonyhádi és a mohácsi NAF/KÖF, azaz 132/22kV-os névleges feszültségszintű alállomási táppontokból 22kV-os légvezeték hálózatokkal történő kivezetésekkel biztosított energiaellátás „kiváltását” az E.ON Zrt. egy bátaszéki 132/22kV-os alállomás létesítésével szándékozik biztonságosabbá és megfelelő színvonalúvá emelni.

Ez a létesítendő új alállomás és az alállomást az országos főelosztó hálózatba „felfűző” Szekszárd és Mohács alállomások felől létesítendő 132kV-os NAF hálózat a 2016-os Megyei Rendezési tervben már – tájékoztató helymegjelöléssel – feltüntetésre került. A megyei tervben szereplő nyomvonal keresztezi a város ipari parkját, ezáltal a biztonsági övezetével érintett telkek beépítését ellehetetleníti.

Kíváncos, hogy az önkormányzat a településrendezési tervben meghatározott fejlesztések figyelembevételével kezdeményezze a Tolna megye területrendezési tervének e szempontú módosítását a 132kV-os távvezetékek nyomvonalát illetően.

A 132kV-os távvezeték jelenlegi nyomvonala - a betartandó védőtávolságok miatt - nagyon jelentős mértékű beépítési korlátozással járna az értékes ipari, kereskedelmi, szolgáltató területek beépítése vonatkozásában.

A létesítendő távvezetékek és az állomás rendezési terv szintű nyomvonalának és elhelyezésének ismeretére az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.-nek is - a későbbiek során adatszolgáltatásként- szüksége lesz, az ún. 10 éves fejlesztési tervének meghatározásakor.

III. A rendezési terv által meghatározott fejlesztések, beépítésre szánt területek javasolt villamosenergia ellátása:

A meglévő városszerkezethez illeszkedően a tervezett, illetve a beépítésre szánt területek vonatkozásában – természetesen a jelentkező villamos energiaigények függvényében - több térségben, elsősorban a Ny-i városrészben várható új transzformátor állomás elhelyezése.

Javaslatunk szerint az egyes területek ellátása a következőképpen biztosítható:

- o A Lajvér utca Ny-i végén kertvárosias Lke-1, illetve a Lajvér utcától délre Lke-1 és Lke-2 kertvárosias lakóterületek számára 1db OTR 20/400kVA típusú állomás létesíthető a meglévő 22 kV-os légvezetési hálózatról szerelt leágazással.
- o A Bezerédj utca Ny-i folytatásának északi oldalán jelölt K-St strandfürdő részére 1db OTR 20/250kVA típusú állomás, valamint a
- o Bezerédj utca déli oldalán kialakítható Lke-1 kertvárosias lakóterület részére 1db OTR 20/400kVA-os állomás létesítése irányozható elő, mely telepítéséhez jelentősebb hosszúságú 22 kV-os hálózat is létesítendő.
- o A város Dny-i részén tervezett Gksz-1 és Gksz-2 jelű kereskedelmi szolgáltató területek ellátására várhatóan 1db OTR 20/400kVA típusú állomás létesítendő a meglévő 22 kV-os KÖF hálózatról szerelt légvezetési leágazással.
- o A Bonyhádi út déli oldalára tervezett Gip-E1 gazdasági terület és a Bonyhádi út északi oldalára tervezett (Kövesd) Gip-E1 gazdasági területet ellátására várhatóan 1-1 db OTR 20/400kVA típusú állomás telepítendő, a Bonyhádi alállomásból érkező 22kV-os gerinchálózatról szerelendő leágazással.

A tervezett, egyéb beépítésre szánt területek esetében, mint a „Vt” településközponti, a „Vi” intézmény területek, – mivel a jelenlegi kiépített ellátások kellő mértékű tartalék kapacitásokkal rendelkeznek – a villamos energiaellátás meglévő hálózati rendszerekről megoldható.

Ahol esetlegesen a meglévő tartalék kapacitások nem elegendők, ott a transzformátor állomások kapacitásának bővítésével - az állomások átépítésével, illetve TR gépcserével – oldható meg a tervezett beépítések villamos energiaellátása.

4.6. HÍRKÖZLÉS

A város területén megtalálhatók a vezeték nélküli (mikrohullám) és a vezetékes hálózatok is. A vezetékes telefon a mobiltelefonok térhódításával és az internetes telefonszolgáltatók megjelenésével – eredeti funkcióját tekintve – egyre kisebb jelentőségű. A vezetékes telefonhálózat szerepe a szélessávú internet-hozzáférés kiszolgálásában jelentős, bár az egyéb technológiák terjedése miatt csökkenő. A kábeltelvíziós hálózatnak ugyancsak jelentős a szerepe, hisz a televíziós jeleken kívül internetes és telefonos szolgáltatások lebonyolítására is alkalmas.

A Bátaszéken elérhető szolgáltatások:

Szolgáltatás	Szolgáltatók
Mobiltelefon	Vodafone, Telenor, Telekom
Mobilinternet (számítógéphez és mobiltelefonhoz)	Telenor
Kábel TV + Internet + telefon	Tarr Kft.
TV – műholdas TV (parabolaantennával és beltéri egységgel vehető igénybe)	DIGI
TV – IPTV (internet hálózaton elérhető digitális televíziós szolgáltatás vagyis egy telefonvonalon elérhető, minőségi kábeltvé szolgáltatás)	Telekom

Forrás: telenet.hu

Az egyes szolgáltatások előfizetési számának alakulását a szolgáltatók akciói, csomagkínálata és hűségidős konstrukciója nagyban befolyásolja, így sokszor a csomagajánlat miatt kedvezőbb olyan szolgáltatást is megvásárolni, amelyet az előfizető valójában nem használ (pl. vezetékes telefon).

A hírközlési építmények építésével, engedélyezésével kapcsolatos szabályokat az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 14/2013. (IX.25.) NMHH rendelet tartalmazza. Amennyiben a hírközlési hálózat áthelyezése vagy átépítése szükséges, úgy ennek előírásai alapján kiviteli tervet kell készíteni arra jogosult tervezővel. E tervet benyújtva építési engedélyt kell kérni a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóságtól.

A településen a Magyar Telekom rezes lefedő hálózatot üzemeltet. A központi településrész hálózata nagyelosztós rendszerű (kettőnél optikai trunk üzemel), a külső területek törzsvégpontosak.

A településen a cég vezetékes beszédcélú és szélessávú szolgáltatást nyújt, műholdas TV szolgáltatással, illetve mobil lefedettséggel is rendelkezik. A hálózatban pillanatnyilag 1267 áramkör üzemel, ebből 193 SAT TV. A törzshálózat föld alatti, jellemzően alépítménybe húzott kábelekből áll. Az elosztóhálózat jellemzően közvetlenül földbe fektetett vagy föld feletti. A léges hálózat többnyire Telekom tulajdonú oszlopokon létesült. de szórványosan előfordul erősáramú oszlopsor igénybevétele is.

A Magyar Telekom légvezeték és földkábel hálózatát, illetve a közigazgatási területen áthaladó optikai kábelek nyomvonalát a Telekom adatszolgáltatása alapján a közműellátással foglalkozó tervlapok tüntetik fel. Szintén az üzemeltető adatszolgáltatása alapján került sor a kábel-TV hálózat feltüntetésére is.

A reklámhordozókra és a tájékoztató eszközökre vonatkozó településképi követelményekről, illetve az elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezéséről Bátaszék Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településképi védelméről szóló 21/2017. (XII. 29.) önkormányzati rendelete rendelkezik.

5. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

5.1. A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT KIEGÉSZÍTÉSE

5.1.1. TALAJ, FÖLDTAN

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. A védelemnek magában kell foglalnia a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is. A föld felszínén, vagy a földben olyan tevékenységek folytathatók, ott csak olyan anyagok helyezhetők el, amelyek a föld mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

5.1.1.1. Morfológiai és földtani jellemzők

Bátaszék igazgatási területe – a településre és környezetére jellemző felszíni formák értékelése alapján – valójában több magyarországi nagytáj területére kiterjedő. A település alacsony fekvésű, közel sík részlete – ahol a város belterületének döntő hányada kialakult – az Alföld nevezetű nagytájhoz tartozónak tekintett. A nagytájon belüli helyzetet a Duna menti síkság középtájhoz való tartozás pontosítja, míg az azon belül elkülönített kisebb egységek közül a Tolna-Sárvíz nevezetű kistájhoz tartozó a város keleti részlete. A nyugati és jóval tagoltabb részlet (Kövesd-pusztá és Lajvér-pusztá valamint közvetlen környezetük) a Dunántúli-dombság nagytájhoz tartozó Mecsek és Tolna-Baranyai dombvidék középtájhoz került besorolásra és annak Szekszárdi-dombság nevezetű kistáján belüli helyzettel került pontosításra.

A település igazgatási területének keleti részlete valójában az egykori, szabályozások előtti Duna időszakos árterülete. Az évezredek óta nyugati irányú mederbővüléssel mutakozó folyam által el nem mosott löszös roncsok közül az egyik védettebb helyzetű kiválasztásával jött létre a város kezdeménye. A későbbi szabályozások kedvező lehetőséget biztosítottak a lakóterület bővüléséhez, így az egykori, napjainkra már feltöltődésre került holtágak igénybevétele is bővült a lakóterület. A város nyugati részlete a dombsági terület pereme, ahol a kiszélesedett patakvölgyek elvégződéseinél az emeltebb és így védettebb alacsony hajlású lejtőrészletek igénybevétele alakultak ki a jelenlegi településrészek (Kövesd-pusztá, Lajvér-pusztá).

A település alatti – felszínhez közeli – földtani felépítést mindenütt a laza üledékek általános és jelentős vastagságú előfordulása jellemzi. A valamikori árterületen az erodálódott löszroncsok mellett a finom szemű homok, a szeszélyesen kiékelődő kőzetliszt, valamint a pangóvízes környezetben kialakult agyagok jelenléte egyaránt ismert. Az említettek nagy hányada az utóbbi évezredek holocén korú dunai lerakódások. A város kiemelt helyszínein az eolikus kőzetliszt előfordulása dominál, hiszen a patakos völgytalpak kivételével mindenütt összefüggő területi elterjedéssel megtalálható. A dombsági területén a pleisztocén korú kőzetliszt alatti felső-pannóniai finomszemcsés és kötött rétegek (homok aleurit és agyag) csak foltszerűen bukkannak elő, így jelenlétük nem meghatározó, habár a közelmúltban befejezett téglagyártás alapanyagaként nagy területén megnyitásra kerültek.

A településre jellemző rétegtani viszonyok, valamint a morfológiai jellemzők olyan hegységszerkezeti helyzetre utalnak, hogy a település igazgatási területén a morfológiai formák és rétegtani jellemzők alapján igen fiatal geológiai szerkezet jelenléte mutatható ki. A város nagy része a folyam nyomvonala menti ú.n. Duna-árok területén található, míg a dombsági részlet valójában a Mórággyi-rög pereméhez tartozó. Utóbbi jelenléte árulkodó arra nézve, hogy a lassú kiemelkedése mellett az előterében megvalósult lassú süllyedés is hozzájárult a napjainkra jellemző morfológiai helyzet kialakulásához. Az elmúlt évtizedek

földtani kutatásai és időszakos térképezései szerint aktívnak tekinthető hegységszerkezeti elem napjainkban már nincs. A mélység irányából induló földtani veszélyforrást jelentő események és folyamatok kialakulása nem várható, tehát a szerkezeti elemek nem jelenthetnek veszélyt az épített környezetre. A város igazgatási területe tektonikai szempontok alapján nyugodtnak minősített, azonban a laza üledékekből álló közettér az eróziós hatásokra nagyon érzékenyen reagál, továbbá egyes rétegek állapotváltozásához kapcsolódóan gravitációs tömegmozgások is kialakulhatnak.

5.1.1.2. Ásványi nyersanyagok

A város jelenlegi igazgatási területén már sok évszázada megkezdődött az alkalmazhatónak megismert vagy annak tekintett helyi ásványi nyersanyagok termelése és felhasználása. A sokáig csak a helyiek által felhasznált ásványi nyersanyagok közül a változatos szemű, ám iszappal is keveredett homokot, valamint a vályogvetéshez alkalmas iszapokat a jelenlegi belterület környezetében és attól keletre a dunai árterületen termelték. Az időszakosan végzett művelésekkel kis kiterjedésű gödröket hagytak vissza, hiszen a talajvíz közelsége miatt nem lehetett a kőzetek mélységi kiterjedését követni. A dombsági területen szintén a vályogvetés alapanyagát jelentő, a domboldalakon szinte mindenütt előforduló kőzetlisztet termelték. Utóbbi helyszíneken a szintén időszakosan végzett termeléssel úgy formálták a felszínt, hogy a későbbi lakóterületek helyét is előkészítették.

A város területén található, földtani kutatásokkal azonosított jó minőségű ásványi nyersanyagok előfordulására alapozottan 1972-től kezdődően nagyüzemi téglagyártás indult el. A gyár Kövesd településrész közelében létesült, míg az alapanyagot a közelben kitermelt pleisztocén és felső-pannóniai korú kőzetliszt és agyagváltozatok biztosították. A fokozatosan bővülő gyártáshoz alakították ki a Bátaszék I. – agyag védnevű bányatelket, ahonnan több évtizeden keresztül történt az ásványi nyersanyagok beszállítása a felhasználást jelentő gyárba. A XXI. század elején a kereslet növekedéséhez és a piac által keresett termékek bővítéséhez szükség volt újabb alapanyagokra, így az I. bányatelektől nyugatra a Csábrág nevezetű területrészen kialakították a Bátaszék II. - agyag védnevű bányatelket. A hamarosan elkövetkező gazdasági válság eredményeként a kereslet azonban visszaesett, így a bányászati tevékenységet több lépcsőben felszámolták. Elsőként a Bátaszék II.- agyag védnevű bányatelek megszüntetése történt meg (Csábrág), majd hamarosan a Bátaszék I. – agyag bányatelek (Kövesd) került bezárásra. A bányatelkeket földtani kutatások eredményeként alakították ki, a termelések során a teljes ásványvagyon nem került kitermelésre. Ennek eredményeként a visszahagyott ásványvagyon az országos ásványvagyon nyilvántartásba került, így a településrendezési tervben K-B (bányaterület) övezetek elkülönítésére és lehatárolására nincs szükség. A bányatelek megszüntetése után a város igazgatási területén lévő 2 helyszín azonban az ásványvagyon gazdálkodási övezetbe tartozik annak érdekében, hogy a korábbi bányászati tevékenységek befejezése után a visszahagyott ásványvagyon a jövőben megszerezhető legyen.

1. Bátaszék I. – agyag bányatelek területe, mely a továbbiakban ásványvagyon gazdálkodási övezet az alábbi sarokpontokkal közrefogott egységként

(Bátaszék 0216, 0219, 0217/3, 0217/4, 0217/5, 0217/6, 0218/5, 0218/6, 0218/7, 0218/8, 0218/9, 0218/10, 0218/11, 0218/12, 0218/15, 0218/16, 0218/17, 0218/18, 0220/5, 0220/10, 0220/11, 0235/1, 0235/3, 0235/4, 0235/5, 0235/7, 0235/8, 0235/9, 0235/10, 0235/14, 0235/15, 025/16, 0235/17, 0235/18, 0235/19, 0236/1, 0236/2, 0236/3, 0236/4, 0236/5, 0236/6, 0236/7, 0237/1, 0237/2, 0237/3, 0237/4, 0237/5, 0238/3, 0238/19, 0238/20, 0238/22, 0238/24, 0756, 0757, 0759/2, 0781, 0782, 0783, 0784, 0785, 0786, 0787, 0369/5, 0369/6, 0369/7, 0213/1, 0213/2, 0213/3, 0213/4, 0213/5, 0213/6, 0213/9, 0213/10, 0213/12, 0213/13, 0215/1, 0754, 0755 hrsz-ú földrészletek).

Töréspont	Y	X
1.	622242.06	94630.53
2.	621537.42	94223.61
3.	621548.68	94158.15
4.	621550.63	94133.25
5.	621566.46	94092.99
6.	621575.52	94074.58
9.	621356.21	93968.30
10.	621202.17	94026.72
11.	621104.02	94077.73
12.	621094.72	94110.83
13.	620970.14	94207.24
14.	620989.44	94237.44
15.	620924.24	94281.44
16.	620896.35	94307.35
17.	620663.44	94317.71
18.	620611.46	94471.71
19.	620750.48	94650.70
20.	620827.47	94595.69
21.	621093.47	94650.66
22.	621253.47	94619.64
23.	621261.46	94671.21
24.	621359.93	94659.42
25.	621954.72	94836.54
26.	622230.46	94895.79
27.	621607,78	93992,29
28.	621612,58	93994,28
29.	621612,39	93981,88
30.	621635,57	93924,98
31.	621559,57	93930,09
32.	621554,47	93911,89
33.	621517,87	93916,20
34.	621495,27	93921,30
35.	621474,17	93920,70
36.	621385,08	93948,31
37.	621383,18	93943,31
38.	621355,18	93952,21

2. Bátaszék II. – agyag bányatelek területe, mely a továbbiakban ásványvagyon gazdálkodási övezet az alábbi sarokpontokkal közrefogott egységként

(Bátaszék 0369/6 hrsz-ú földrészlet).

Töréspontok	Y (m)	X (m)
1.	620.337,0	94.155,0
2.	620.448,0	94.150,0
3.	620.582,0	94.077,0
4.	620.664,0	93.865,0
5.	620.914,1	93.619,3
6.	620.847,3	93.513,6
7.	620.713,3	93.592,6
8.	620.553,1	93.188,1

9.	620.288,6	93.283,9
10.	620.267,1	93.731,4
11.	620.225,0	93.990,0

5.1.1.3. Földtani veszélyforrások

A település mérnökgeológiai adottságai és morfológiai viszonyai alapján, továbbá az emberi jelenléthez kötődően alakultak ki a város területén azon földtani veszélyforrások helyszínei, amelyek napjainkig omlások és csúszások voltak. A mozgó tömeget az eseményeknél minden esetben a pleisztocén kőzetliszt alkotta, hiszen nemcsak erózióra érzékeny, hanem gyorsan megvalósuló állapotváltozásai is alkotóan hozzájárultak az események kialakulásához, továbbá az egyik legelterjedtebb képződmény a város területén.

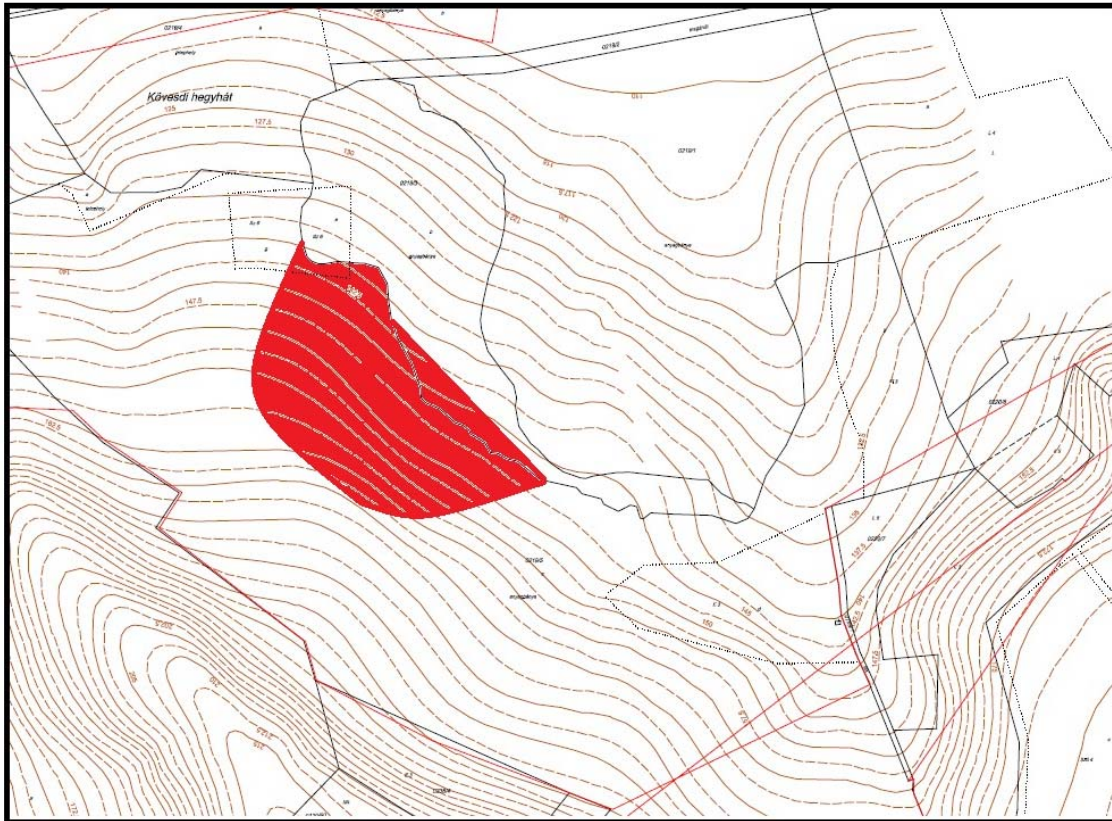
Az események helyszínei és körülményei alapján megállapítható, hogy az emberi jelenlét eredményeként átalakított (bevágott, tereprendezett stb.) és dombsági területrészekhez tartozó helyszíneken történtek a mozgások. Szűk területen jelentkeztek az omlások, míg a csúszások már az omlásoknál jóval nagyobb területen alakultak ki.

Az omlások előfordulási helyei jellemzően Kövesd-pusztá és Lajvér-pusztá településrészek voltak. Az események egy része kötődött az emberi jelenlét során kialakított kőzethalak természetes fellazulásának eredményeként megvalósuló hámláshoz, míg másik része a kőzethalakba vájt pincék tönkremenetelésének eredménye volt. Az omlások a településrészekben szeszélyesen következtek be, továbbá már évtizedek óta jellemzően csak egyes telkeket érintően jelentkeztek az események. Amikor a közterületet is veszélyeztették a káresemények (az 1990-es évek közepétől kezdődően) a város a vis major alapokra többször is pályázott (1992-től a sikeres Pince és Partfal pályázatok). A központi pénzalapok igénybevitelével és saját finanszírozással Kövesd-pusztá és Lajvér-pusztá területén elsősorban a közterületek védelme érdekében végeztek helyreállítási tevékenységeket (bélésfal építés, pincetömedékelés, övások megújítás stb.). Napjainkra a településrészekben már csak olyan helyszínek maradtak, ahol a nyitott, felületi védelem nélküli falak okkal várható omlásai a továbbiakban már úgy következhetnek be, hogy sem lakóépületet, sem közterületet közvetlenül nem veszélyeztethetnek.

A lakóterületi részletek eseményeinél jóval nagyobb területen alakultak ki az elmúlt évtizedek során csúszások az igazgatási területen. Az archív eseményeket rögzítő kataszterekben szereplő legnagyobb mozgások a volt bányászati helyszínhez (Bátaszék I. – agyag) kötődnek. Már 1976-ban bekövetkezett az a mozgás, amely az akkori bányatelen belül a kitermelési rézsú igen jelentős részét felszámolta. A mozgás a tereplépcsővel tagolt takarósáv elmozdulásával történt a felső-pannóniai agyagos kőzetliszt felett. A továbbiakban is voltak a termelési területen olyan csúszások, amelyek nehezítették a kitermelést, de tartós fennakadást nem eredményeztek. A csúszások általános jellemzője volt, hogy a bányászattal igénybevett területen, valamint annak peremvonalához közel a jelentősebb csapadékos időszakot követően történtek az elmozdulások. Minden esetben a felszínről beszivárgó vizeknek a felső-pannóniai rétegsorozatban megvalósult oldalirányú szivárgásai kezdeményezték az eseményeket. A löszös takarósáv alatti felső-pannóniai üledéksorozat változatossága (finom homok, aleurit, agyag megismétlődése) miatt az egyes rétegek szivárgási tényezői között nagyságrendbeli eltérések vannak. Ennek eredményeként a közbetelepült homokos sávokban a szivárgó víz összegyűlekezett és a megnyitott bányafal irányában vezetődött. A lassú szivárgás során a homoksávok a feküjüket jelentő agyagsávok jelenléte miatt vízzel teltek fel és szerkezeti szétesésük következményeként bekövetkeztek az agyagrétegek feletti csúszások.

A csúszásos jelenségek kialakulása a bányaterületek tájrendezése után sem szűnt meg. Ennek eredményeként alakult ki azon helyzet, hogy a 2013-ban befejezett tájrendezés után a I. bánya nyugati részletében napjainkra olyan csúszás alakult ki, amely jelenleg már több ha-nyi területen mutat aktivitást. A 2019. júniusában felvételezett csúszás során olyan több

száz méteres frontszakadás alakult ki, amelynek nyomvonala, valamint a mozgás során kialakult szintkülönbsége alapján megalapozottan várható, hogy a mozgás a jelenleginél nagyobb területre fog kiterjedni. A jelenlegi állapotok szerint a frontszakadás nyomvonala még nem irányul a mozgásba jutó terület lezárására, így északra és délre várhatóan bővül a terület. Az 1-10 m-es szintkülönbségű szakadás falában látható vízjelentkezési helyek alapján okkal valószínűsíthető az is, hogy a jövőben a magasabb háttér felé (nyugatra) is terjeszkedik majd a csúszásos helyszín. A jelenlegi terepformák ismeretében a mozgás aktuális területe piros színnel került lehatárolásra annak jelzésével, hogy a továbbiakban számolni kell a terület bővülésével, vagyis a jelenlegi térképi lehatárolás csak ideiglenes (2019. június után már nem érvényes).

Bátaszék I. - agyag" volt bányatelek területén aktív mozgás 2019. júniusban

A földtani veszélyforrások területi előfordulása és a jelenleg szabadon érvényesülő természeti folyamatok, valamint a továbbiakban várható események alapján ideiglenes építési tilalomra javasolt a Bátaszék I. – agyagbánya termelése során kialakított tó nyugati oldala egészen az erdőhatárig tartóan. A mellékelt térképkivágaton a 2019. júniusban megvalósult felvételezés eredményeként piros színnel csak a felvételezés idején mozgásban lévő terület rész lehatárolása történt. A mozgás jelenlegi aktivitása és a morfológia valamint földtani jellemzők alapján mindenképpen várható a csúszás területének növekedése, tehát a korlátozásokat a piros színnél nagyobb egységre szükséges kiterjeszteni (HÉSz-ben szerepelnek az érintett földrészek).

5.1.1.4. Javaslatok

A helyi adottságokhoz igazodó és a jelenleg a lejtős területeken aktivitást nem mutató földtani veszélyforrások törvényszerűségeinek ismeretében a településrendezési terv tartalmával eleget kell tenni az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi

LXXVIII. Törvény, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm.rendelet, továbbá az országos településrendezési és építési követelményeket részletező 253/1997.(XII.20.) Korm.rendelet, és az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012.(XI.8.) Korm. rendelet követelményeinek.

Településszerkezeti terv

A település mérnökgeológiai viszonyai és építésföldtani adottságai alapján:

- a településszerkezeti tervben szerepeljen a **földtani veszélyforrások** lehatárolása, mivel jelenleg is van a településen mozgásban lévő (aktív) területrészt (a csúszásos terület elkülönítése vagy övezeti lehatárolása a jelenlegi állapotok – a várható terjeszkedés ismeretében – nem megvalósítható),
- szintén önálló megjelenítést igényel az **ásványvagyongazdálkodási terület**, amely a volt bányaterületek kiterjedésével azonos (nem alkot önálló övezetet, mivel az aktuális területhasználatok fennmaradhatnak).

Szabályozási terv

- az aktív csúszás (földtani veszélyforrás) területén a pirossal jelzett területen belül építményt vagy vonalas létesítményt nem lehet elhelyezni (javasolt a mozgásos terület és közvetlen környezetének – a tó nyugati oldalának – erdőterületbe való besorolása) a mozgás területére és környezetére telekalakítási és építési tilalom elrendelése szükséges,
- az ásványvagyongazdálkodási övezet határvonalán belül az aktuális vagy a továbbiakban tervezett területhasználatok nem lehetetleníthetők el a korábban megkutatott ásványvagyongazdálkodási terület későbbi megszerzését.

Helyi Építési Szabályzat

- az aktív felszínmozgás – csúszás – jelenléte és várható/lehetséges terjeszkedése miatt, az üledékföldtani valamint morfológiai jellemzők alapján, az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 20.§ (1) b) ba) alpontjában foglaltakat alapul véve javasolt telekalakítási és építési tilalom elrendelése (építési hely vagy telekhatár módosítás stb. nem végezhető), mely a 0219/3/a, 0219/3/b, 0219/5/c, 0219/5/g hrsz-ú földrészletekre vonatkozik,
- a telekalakítási és építési tilalmat és annak területi kiterjedését a településrendezési eszközök időszakos felülvizsgálatakor minden esetben újra kell értékelni.

5.1.2. FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK, ÁRVÍZVÉDELEM

A vizek védelme a felszíni és felszín alatti vizekre és azok készleteire terjed ki. A környezet igénybevétele – így különösen a vízviszonyokba történő beavatkozások - esetén biztosítani kell, hogy a víz, mint tájalkotó tényező fennmaradjon, a vízi és víz közeli élővilág fennmaradásához szükséges feltételek, valamint a vizek hasznosíthatóságát elősegítő körülmények ne romoljanak.

5.1.2.1. Felszíni vizek

A település legjelentősebb állandó vízfolyása az igazgatási terület északi szélét nyugat-kelet irányban metsző, majd a várost kelet felől határoló, és az igazgatási területet délen elhagyó Lajvér-patak (Sárvíz). Ebbe folyik bele a település középső területeinek csapadékvizét összegyűjtő Kövesdi-víz és Zsizsáki-árok. A Kövesdi-víz mellékágai a belterületen haladó Cigány-árok, és a külterületi Zentai-árok. A külterület keleti részén a Szekszárd-bátai

főcsatorna kanyarog, ebbe az alsónyéki közigazgatási határon vezető Kányafoki-csatorna torkollik. A nyugati dombsági területeken több kisebb vízfolyás található (Belső-réti-patak, Martinca-patak, Lánka-patak).

A Kövesdi-víz egyes szakaszai és a Martinca-patak nem szerepelnek külön helyrajzi számon a földnyilvántartásban.

Bátaszék város a Duna jobb partján, sík területen helyezkedik el. A dunai árvizekkel szemben lokalizációs töltésekkel védett. A város csapadékvizeinek közvetlen befogadója a Lajvér csatorna. A csatorna viszonylag nagy szelvénnel, de ugyanakkor kis eséssel épült ki. A nagyvizek idején a Lajvér vízszintje meghaladhatja a város vizeit elvezető oldalárkok és csatornák bekötési szintjét, így azok visszaduzzasztását okozza. A legkritikusabb csatlakozási pont ebből a szempontból a település déli részén a Kövesdi-árok csatlakozása. Ezen a ponton a Lajvér árvizeinek kizárására a lokalizációs töltésbe iker zsilipet építettek be. A Kövesdi-árok vizeit árvízkor átemelővel juttatják a Lajvér-csatornába. Amennyiben az érkező csapadékvizek mennyisége meghaladja a meglévő átemelő telep kapacitását, bérelt mobil szivattyúkkal történik a vizek átemelése a Lajvérbe.

A város keleti részén lévő utcák csapadékvizeit általában zárt csatornával vezetik be a Lajvér patakba, a visszaduzzasztást a csővégekre szerelt csappantyúkkal oldották meg. A keleti területek viszonylag magasabb tengerszint feletti magassága miatt a csappantyúk zárt helyzete esetén is csak viszonylag kisebb problémák adódnak. Az északkeleti városrész vizeit a Bajai út alatt kiépített átereszekon mély fekvésű területre vezeti ki. (Malomszög). A területnek nincs lefolyása. A viszonylag kis felületű vízgyűjtő miatt a területen az összegyülekező víz elszikkad, illetve magasabb vízálláskor a Lajvér patak felé elszivárog. A terület mély fekvése miatt csak jelentős feltöltés után hasznosítható elsősorban egyéb kereskedelmi célra. A feltöltés után a terület vízelvezetését a Lajvér felé meg kell oldani.

A feltöltés ütemes kiépítését célszerű a Bajai úttal párhuzamosan végezni. A rendezési terv szerinti szélességben végrehajtott töltés északi szélén, a feltöltött területen célszerű egy vízelvezető árok kiépítése a Lajvér patak felé, a patakba gravitációs bevezetéssel. A Lajvér árvizeinek kivédésére célszerű a Lajvér töltésébe zsilip beépítése egy kapcsolódó átemelő teleppel. A Bajai út és a Lajvér patak közti területen lehetséges egy záportároló létesítése is.

A keleti területek csapadékvíz elvezető árcai és csatornái ugyanakkor folyamatos karbantartásra, kiegészítésre szorulnak.

Az 56-os úttól nyugatra lévő területek fő befogadója jelenleg az önkormányzati kezelésben lévő Cigány árok. Az árok megfelelő vízhozamra történő kiépítése és burkolása részben megtörtént. A kis terepesés miatt a burkolást célszerű az árok teljes hosszán elvégezni. Ügyelni kell ugyanakkor arra, hogy magas talajvízállás esetén az árokburkolat tegye lehetővé a talajvizek beszivárgását a mederbe.

A Cigány árok közvetlen befogadója a lakóterületet jelenleg nyugatról határoló Kövesdi árok. A Kövesdi árokba csatlakozástól párszáz méterre van az előzőekben jelzett lokalizációs töltés a töltésbe épített zsilippel. A zsilipnél lévő átemelő telepet terheli tehát a település 56-os úttól nyugatra eső teljes területének, valamint a Kövesdi árok külterületi vízgyűjtőjének csapadékvize is. Fontos ezért a Kövesdi árkon a lokalizációs töltés előtt kialakult nagyobb szélességű meder tároló képességének kihasználása, a szivattyúk teljesítményének és a mederben történő tárolásnak az összehangolása.

A rendezési terv készítése során a lakóterület bővítés elsősorban a Kövesdi ároktól nyugatra lévő területeket célozza. A terület – a település többi részéhez hasonlóan – mély fekvésű. Nagy része a Kövesdi árok töltéskoronájának szintje alatt helyezkedik el. A gravitációs vízelvezetés biztosítása érdekében elkerülhetetlen a terület legmélyebb részeinek feltöltése lehetőleg 89,00, de minimum 88,50 m. Balti tenger feletti szintre. A feltöltés után a vízelvezető árkok a Kövesdi illetve a Kövesdi árokba csatlakozó Zentai árokig 2-3 ‰ lejtéssel kiépíthetők. Az árkokat a kis esés miatt vízáteresztő burkolattal kell építeni! Tekintettel a

terület mély fekvésére, a telekosztás előtt szükséges a teljes nyugati városrészre kiterjedően egy részletes vízrendezési terv készítése!

A tervezett lakótelepen pince vagy alagsor építése csak a magas talajvízszint figyelembe vételével javasolható.

Lajvér és Kövesd településrészekben a vízelvezetést felszíni árkokkal és folyókákkal a befogadó vízfolyásokig megoldották.

Az M6-os autópálya Bátaszéktől nyugatra halad. Az autópálya miatt Lajvér-pusztá keleti végénél a Lajvér patakot ki kellett váltani. Az autópálya tervezői a kiváltás nyomvonalát és a meder kiépítési méreteit a vízfolyás kezelőjével, a Szekszárd-paksi vízi társulattal egyeztetették.

Lajvér-pusztánál a belterületi árkok továbbra is a Lajvér patakba csatlakoztathatók.

Bátaszék vízkár-elhárítási biztonságának növelése érdekében a Szekszárd-Paksi Vízgazdálkodási társulat javaslatának beépítését javasoljuk a rendezési tervbe. Mindenképpen szükségesnek tartjuk a Lajvér-patakra és a Kövesdi-árokra vonatkozó vízrendezési elképzelések részletes, vízjogi engedélyezési szintű kidolgozását Bátaszék belvív-mentesítése érdekében.

5.1.2.2. Felszín alatti vizek

Bátaszék város területét érinti az országos vízminőség-védelmi terület övezete.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004.(VII.21.) Korm.rendelet „Felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolása” című 2. számú melléklete, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004.(XII.25.) KvVM rendelet melléklete alapján Bátaszék közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek közé tartozik.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 2019/2004, (VII. 21.) korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti besorolás alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából az 1.a, 2.a, 2.c, 2.e, 3 alkategóriába esnek a településhatáron belüli területek.

A földtani közeg és megvalósulása esetén a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékeket be kell tartani. A földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendelet követelményei határozzák meg a határértékeket.

A település külterületének ÉNy-i szélét érinti a Mórág községi vízbázis előzetesen lehatárolt vízbázis-védelmi területe. Az érintett területen be kell tartani a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási-művek védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Korm rendelet követelményeit.

Bátaszék település nyílt karszt területeket nem érint.

A felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében a kockázatos szennyezőanyagok elhelyezése, továbbá a felszín alatti vízbe történő közvetlen és közvetett bevezetése tilos, illetve a létesítési engedélyezés során megállapított feltételek szerint – engedély alapján - történhet.

Bátaszék, Alsónyék, Pörboly és Bata vízellátására kis regionális vízellátó mű üzemel. A vízellátó mű vízbázisai fúrt kutak, melyek közül Bátaszéken 3 db és Alsónyéken 1 db üzemel.

Bátaszéken a Zenta IV/A. jelű kút, az V. számú kút és a Zenta IV jelű tartalék kút található. A városban, Kövesden és Lajvér-pusztán is megoldott a szennyvizek közüzemi hálózattal történő elvezetése és kezelése.

5.1.2.3. Árvíz- és belvíz-védelem

Bátaszék város a 04.01. Bata-Siótorok-Sióagárd árvízvédelmi töltéssel védett 1.31 számú Sárközi öblözet nyugati peremén található, a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint a „C” enyhén veszélyeztetett kategóriába tartozik. A rendelet 1. § (2) c) pontja alapján egy település enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, ha nyílt, vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik. A védett öblözetben belül az 1.31.4 számú Bátaszék-Bátai másodrendű töltés és a Bátaszéki körtöltés biztosítja a település védelmét a fővédvonal szakadása esetén.

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014.(III.14.) Korm.rendelet alapján elkészült a Duna folyam nagyvízi mederkezelési tervdokumentációja. Bátaszék városát az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság által készített 03.NMT.03. jelű terv érinti, amennyiben hullámtéren közigazgatási területére eső ingatlana van.

A város közigazgatási területének keleti része belvízzel veszélyeztetett (Pálfi I.-II.). Az érintett területek a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 04.01. Szekszárd – Batai belvízvédelmi szakaszához tartoznak. Lehatárolásukat a településszerkezeti és a szabályozási terv tartalmazza.

5.1.3. A LEVEGŐTISZTASÁG VÉDELME

A levegő minőség megőrzéséről és javításáról a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet szerint kell gondoskodni.

A levegőterhelést okozó forrásokra, tevékenységekre, technológiákra, létesítményekre (a továbbiakban: légszennyező forrás) az elérhető legjobb technika alapján, jogszabályban, illetőleg a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárásának keretében kibocsátási határértéket, levegővédelmi követelményeket kell megállapítani.

Bátaszék közigazgatási területének levegőminőségi állapotát jellemzően a mezőgazdasági és lakossági tevékenység, valamint a közlekedési eredetű légszennyező-anyag kibocsátás környezethasználata határozza meg. A lakossági eredetű tevékenységnél különös tekintettel a fűtés jön számításba. Jelentős környezetterhelő hatású, bejelentés köteles légszennyezőanyag-kibocsátó Bátaszéken nem üzemel.

A településrendezési eszközök felülvizsgálatával / módosításával – figyelembe véve a település lakossági szokásait, tevékenységét is - várhatóan nem romlik a település levegőminőségi állapota.

A város levegőminőségét

- az egyedi fűtések,
- a közlekedés és az
- egyéb gazdasági és kisipari tevékenységek

emissziója határozza meg.

Az **egyedi és lakossági fűtések** energiahordozó felhasználásából keletkező emissziók a szén-, olaj- és gáztüzelésből származó átlagos légszennyezőanyag kibocsátások összehasonlításával jellemezhetők.

A területeken való beruházások során energiatakarékos műszaki megoldásokat és környezetkímélő energiahordozókat (földgáz, megújuló) kell alkalmazni az elérhető legjobb technika szintjének megfelelően.

A fajlagos értékek alapján szorgalmazni kell a földgázrendszer fenntartását és a megújuló energiahordozók igénybevételét. Az energia árak növekedése miatt jellemzően ismételten a vegyes tüzelés került előtérbe, amely nagyobb porterhelést eredményez.

A település levegőminőségi állapotára a **közlekedésből származó légszennyezőanyag-kibocsátás** is hatást gyakorol.

A közlekedés légszennyezőanyag kibocsátása az utak mellett elhelyezkedő területeken észlelhető légszennyezőanyag-terhelés.

A település közigazgatási területét a M6 számú autópálya, az 55. és 56.-os számú főutak, illetve az 5603., 5604 és az 5513.-os számú összekötő utak érintik.

Külterületen településközi mezőgazdasági utak, mezőgazdasági gyűjtő és feltáró utak találhatók. Belterületen kiszolgáló és gyalogutak biztosítják a település lakói számára a közlekedés lehetőségét. Meg kell említeni a kiépített kerékpárutakat is.

Közlekedési eredetű légszennyezés az autópálya mellett a településen haladó, és a belső közlekedést biztosító út térségében jellemző, amely zömében a helyi lakosság közlekedéséből származik. Kedvező a kerékpár utak használata.

Jelenleg belterületen a közlekedési eredetű légszennyező anyagok jelentősebb zavaró hatása nem tapasztalható. A település kellően átszellőzött.

A légszennyezőanyag-terhelés csökkentése érdekében meg kell oldani az eddig még szilárd burkolattal el nem látott utak pormentesítését, csapadékos időjárásban a sárfelhordások megszüntetését, az útpadkák rendezését.

Az **egyéb gazdasági és kisipari tevékenységek** során a diffúz jellegű kibocsátások okozhatnak zavaró hatást (por, bűz). A településen jelenleg nem folytatnak olyan jelentős légszennyező hatású tevékenységeket, amelyek jelentős határérték túllépést eredményeznének.

Az ipari eredetű légszennyezőanyag-terhelés általában szintén hőenergia termelésből (fűtés és melegvíz) származik, valamint technológiai eredetű.

A településen megszűnt az építőanyag gyártás, így mérséklődött a légszennyezőanyag-terhelés. Megállapítható, hogy az elérhető legjobb technika szintjén nem okoznak a létesítmények irritáló, zavaró hatást.

Az állattartás volumenének jelentős csökkenésére tekintettel nem tapasztalható jelentős bűzterhelés

A vonatkozó új jogszabályok betartásával, elsősorban a "jó mezőgazdasági gyakorlat" szabályairól szóló előírások megkövetelésével és betartásával hosszú távon elkerülhetők a bűzpanaszok.

5.1.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

A zaj és rezgés elleni védelem követelményeinek teljesüléséhez a vizsgálati adatok ismeretében, illetve azok értékelését követően kerülhetnek meghatározásra azok az intézkedések és feladatok, melyekkel a meglévő káros mértékű terhelések csökkenthetők, illetve egyidejűleg új terhelések kialakulása megakadályozható.

A környezeti zajforrások közül – a zajforrások jellegének megfelelően – a következők vizsgálata szükséges:

- közlekedési jellegű zajforrások (közúti, vasúti),

- ipari (mezőgazdasági) jellegű zajforrások,
- egyéb jellegű zajforrások (kereskedelmi-, vendéglátó-, kulturális- és sport-létesítmények zajforrásai).

A **közlekedési eredetű** zajforrások közül a **közúti közlekedésből** eredő zajkibocsátás terheli elsősorban a települési környezetet.

A település közigazgatási területét a M6 autópálya, az 55. és 56. számú főutak, illetve az 5603., 5604 és az 5513 számú összekötő utak érintik.

Külterületen településközi mezőgazdasági utak, mezőgazdasági gyűjtő és feltáró utak találhatóak. Belterületen kiszolgáló és gyalogutak biztosítják a település lakói számára a közlekedés lehetőségét. Meg kell említeni a kiépített kerékpárutakat is.

Az M6 autópálya zajterhelése védett létesítményeket közvetlenül nem érint és a főúthálózat fejlesztésével csökken a terhelése, így nem várható zavaró hatás kialakulása.

Az **ipari jellegű** zajforrások terhelő hatása kisebb területet érint, hatása azonban koncentráltabban jelentkezhet.

Bátaszék város több részén található nagyobb kiterjedésű gazdasági terület, amely viszonylag jól elkülönül a lakóterületektől.

Az üzemi létesítmények nagy része a telepengedélyezési eljárás során igazolta a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését, másik része a lakóterülettől való nagyobb távolságból, illetve az üzemelési körülményekből adódóan nem jelent káros mértékű zajterhelést a közvetlen környezetre.

A település teljes területén megengedett az 1-2 fős vállalkozások végzése, melyek esetenként jelentenek káros mértékű zajterhelést a környezetükre. Ilyen tevékenységek: autószerelő, asztalos, árufuvarozó, kőműves, géplakatos, műkökészítő, fémszerkezet lakatos, stb..

Az **egyéb jellegű zajforrások** közé tartoznak a szórakoztatóipari, illetve vendéglátó létesítmények (italboltok, büfék), amelyek működési jellegükből adódóan közvetlen környezetüket terhelhetik. A lakossági zavarást általában a hangosító berendezések okozzák, panaszra adhatnak okot.

A jogszabály értelmében a szórakoztatóipari létesítmények, illetve hangosító berendezések is üzemi létesítménynek minősülnek, ezért ezek környezetében is gondoskodni kell a zajterhelési határértékek betartásáról.

Összefoglalóan megállapítható, hogy Bátaszék településen elsősorban a közlekedés terheli a lakóterületet, de az üzemi létesítmények is jelenthetnek esetenként a megengedettnél nagyobb mértékű zajterhelést.

Fontos feladat a csendes és nyugodt környezet biztosítása érdekében a területrendezés, területfejlesztés eszközeinek megfelelő alkalmazása, a helyi szabályok megalkotása és érvényesítése, melyekkel csökkenthetők a káros mértékű terhelések, és egyidejűleg az új terhelések kialakulása megakadályozható.

5.1.5. SUGÁRZÁS VÉDELEM

A településen nem folytatnak sugárzással járó ipari tevékenységet. A település 30 km-es körzetében üzemel a Bataapátiban létesített kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolója. A radioaktív hulladéktároló 30 km-es körzete felügyelt terület, amelyen az egyes feladatokat a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló biztonsági övezetéről szóló 246/2011.(XI.24.) Korm.rendelet előírásai szabályozzák.

5.1.6. HULLADÉKKEZELÉS

A hulladék az ember mindennapi élete, munkája, gazdasági tevékenysége során keletkező, a keletkezés helyén feleslegessé vált, ott közvetlenül fel nem használható anyag, amelynek kezeléséről külön kell gondoskodni.

A hulladékok keletkezésük és fajtájuk szerint az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- kommunális szilárd és folyékony hulladék
- termelési hulladék
- veszélyes hulladék

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységet a hulladékgazdálkodásról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján kell szervezni és végezni.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. Törvény:

- a 32/A. § (1) bekezdés d.) pontja szerint az állam az, aki elkészíti az Országos Hulladékgazdálkodási Közzolgáltatási tervet, amely többek között meghatározza a közzolgáltatás ellátásának optimális területi lehatárolását és az adott területen minimálisan ellátandó közzolgáltatási feladatokat,
- a 32/A. § (3) bekezdés c.) pontja szerint a Koordináló szerv az, aki az érintett közigazgatási szervezeteknek javaslatot tesz a hulladékgazdálkodási közzolgáltatás szabályozására.

A hulladék "termelő" köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről, történő kiszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását.

A településen a környezet veszélyeztetésének minimalizálása érdekében kizárólag hulladékszegény technológiák telepítését szabad engedélyezni úgy, hogy a keletkező hulladékok hasznosítására, ártalmatlanítására, rendelkezésre álljon engedéllyel és kapacitással bíró szolgáltató szervezet.

A településen keletkezett lakossági hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag-tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növény- védőszeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani.

Jelenleg a településen megoldott a kommunális jellegű szilárd hulladékoknak engedéllyel rendelkező lerakóba való szervezett szállítása.

A 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a fentiek figyelembevételével el kellett készíteni a település komplex hulladékgazdálkodási tervét.

Az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet elvárásai teljesülésével a települési környezet környezetterhelése minimalizálható.

A település a Cikói Hulladékgazdálkodási Társuláshoz csatlakozott, megoldott a települési hulladékok elszállítása. A közzolgáltatás keretében az ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi a hulladékok elszállítását. Házhoz menő szállítással biztosított a hulladékok szelektív gyűjtése és elszállítása.

Regionális hulladéklerakót nem kívánnak a településen megvalósítani, így ezzel kapcsolatban nem szükséges területet biztosítani. A szelektív gyűjtést hulladékgyűjtő udvar és pontok segítik.

A beruházások a felülvizsgálat, illetve a későbbi fejlesztések során kialakult új övezetek közzolgáltatásba való bevonásával valósíthatók meg.

5.2. KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT, KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezés sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 9. pontja alapján a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint Bátaszék város településrendezési eszközeinek felülvizsgálatához elkészült a stratégiai környezeti értékelés. A környezeti értékelés jelen véleményezési dokumentáció részét képezi.

A környezeti értékelés általános tartalmi követelményeit a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. sz. melléklete tartalmazza.

Ennek megfelelően a környezeti értékelés – más kötelező szakági tartalom mellett – a meglévő állapot elemzését követően részleteiben tartalmazza a településrendezési javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatását, a várható környezeti hatások előrejelzését, a környezeti feltételeket a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek, a levegőtisztaság-védelem, a zaj- és rezgésterhelés, a hulladékkezelés vonatkozásában.

A településrendezési eszközök felülvizsgálata a környezeti értékelésben rögzített környezeti elemekre és jelentős hatótényezőkre vonatkozó követelményeknek, valamint a módosítások feltételeinek figyelembe vételével készült.

A környezeti értékelés során javaslat készült a helyi építési szabályzat környezetvédelmet érintő elemeire, amely beépült a HÉSZ normaszövegébe.

IV. HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA

A felülvizsgálat alapjául szolgáló településszerkezeti tervet Bátaszék Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 99/2004.(VI.1.) KTH. számú határozatával fogadta el. A terv az azóta eltelt időszakban többször módosult. A hatályos tervet a felülvizsgálat elfogadásával egyidőben a Képviselő-testület hatályon kívül helyezi.

A felülvizsgálat során bekövetkezett településszerkezeti változásokkal érintett területek összefoglalója és értékelése a II. / 2. fejezetben található.

A felülvizsgálat teljes körű, így mind a településszerkezeti terv, mind pedig a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv felülvizsgálatát, valamint új településszerkezeti terv leírást tartalmaz a teljes közigazgatási területre vonatkozóan.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet adta lehetőséggel élve a településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat (településrendezési eszközök) felülvizsgálata egyszerre készül, egy véleményezési eljárásban, de a településszerkezeti terv elfogadása meg fogja előzni a helyi építési szabályzat elfogadását.

A helyi építési szabályzat a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 3.§ (6) bekezdésének megfelelően a településszerkezeti tervvel összhangban készült. A helyi építési szabályzat mellékleteként megjelenő szabályozási terv tartalmazza a településszerkezeti terv szerinti beépítésre szánt és nem szánt területeket, örökségvédelmi, táj- és természetvédelmi elemeket, védőterületeket, biztonsági övezeteket, korlátozással érintett területeket.

A szabályozási terv konkrét, a szabályozást lehetővé tévő engedélyezési és kiviteli tervek hiányában tájékoztató elemként tünteti fel az 56. út tervezett tehermentesítő szakaszának nyomvonalát.

V. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ

Bátaszék 10/2004.(VII.1.) KTR. számú rendelettel elfogadott, majd azóta többször módosított hatályos helyi építési szabályzata (HÉSZ) biztosította az építés rendjét, az értékek védelmét, lehetőséget adott az aktuális fejlesztésekre, azonban az időközben bekövetkezett jelentős mértékű jogszabály-változás következtében elavult, felülvizsgálatra szorult.

Az új HÉSZ elfogadásával egyidőben a Képviselő-testület a korábbi rendeletet hatályon kívül helyezi.

A felülvizsgált HÉSZ az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.), valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK) előírásain alapul. A HÉSZ az OTÉK II.-III. fejezetében meghatározott követelményeknél megengedőbb előírásokat nem tartalmaz. A rendelet felépítése és tartalma, valamint a szabályozási terv jelkulcsa a 314/2012.(XI.8.) Korm. rendeletben előírtaknak felel meg.

A HÉSZ értelmező rendelkezésekben fogalmazza meg az elvárásokat abban az esetben, ha az építési övezeti vagy övezeti előírásnak nem megfelelő állapot a rendelet hatálybalépését megelőzően keletkezett (kialakult állapot).

A HÉSZ több sajátos jogintézményt is alkalmaz, ezek a következők:

- Telekalakítási tilalom a természeti, környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében – HÉSZ 7. melléklet
- Építési tilalom a természeti, környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében – HÉSZ 8. melléklet
- Elővásárlási jog egyes településrendezési célok megvalósítása érdekében – HÉSZ 9. melléklet
- Beültetési kötelezettség a közérdekű környezetalakítás céljából – HÉSZ 10. melléklet

A felülvizsgálat során a HÉSZ zömmel megtartotta a korábbi rendeletben az OTÉK adta lehetőségeket kihasználó rugalmas szabályozás elvét, de néhány övezetben elsősorban tájképvédelmi okokból az OTÉK-ban meghatározott követelményeknél szigorúbb előírásokat fogalmaz meg.

- Beépítésre szánt területi építési övezetekben a településközpont és intézmény területi övezetek, valamint a pincesorok K-P2 övezetének kivételével a megengedett legnagyobb beépítettség és a legkisebb zöldfelület az OTÉK szerinti érték. A településközpont egyes övezeteiben a település jellegéhez igazodva a HÉSZ az OTÉK szerinti maximumnál kisebb beépítettséget tesz csak lehetővé. Az intézmény területi övezetekben a beépítettséget és a zöldfelületi mutatót elsősorban az adott intézmény rendeltetése határozza meg. Ez alapján az érték többnyire az OTÉK adta lehetőségnél szigorúbb. A K-P2 övezetben a szabályozás célja a történetileg kialakult állapothoz való igazodás.
- Beépítésre nem szánt övezetekben zöldterület, erdőterület, vízgazdálkodási terület esetében a megengedett legnagyobb beépítettség OTÉK szerinti. Mezőgazdasági területen a megengedett legnagyobb beépítettség egyrészt a kiváló termőhelyi adottságok védelmében (általános mezőgazdasági területen), másrészt tájképvédelmi okokból (kertes mezőgazdasági területen) az OTÉK szerinti megengedett maximumnál szigorúbb (10% helyett 1-3%, ezen belül az adottságok figyelembe vételével beépíthető alapterülettel is maximált).
- A legkisebb telekterület értékét az adott rendeltetés határozza meg.
- A HÉSZ lakóterületi, vegyes területi és gazdasági területi övezetekben a beépítés túlzott besűrűsödésének elkerülése érdekében legkisebb telekszélességet is megállapít.

- A rendelet a megengedett legnagyobb beépítési magasságot a homlokzatmagasság fogalommal határozza meg, amely mindig az adott terület adottságaihoz és az övezetben elhelyezhető rendeltetéshez igazodik. Az adott övezetre vonatkozó homlokzatmagasság érték lejtős terepen a 2.§ (5) bekezdés figyelembe vételével az alapértéktől eltérhet.
- A beépítési mód szintén a kialakult állapotot veszi alapul, új beépítésű területen családi házas beépítésű lakóterületi övezetekben általában az oldalhatáron álló beépítési mód, kisvárosias társasházak területén a zárt sorú beépítési mód dominál, gazdasági területen a beépítési mód szabadon álló.
- Az újonnan szabályozott közterületek szélessége általában OTÉK szerinti, az ettől eltérő közterületeket javasolt minta kereszttszelvények mutatják be, ezek a HÉSZ 4. sz. függelékében találhatók.

A HÉSZ egyes előírásaitól való eltérés feltételeit a normaszöveg végén külön szakasz rögzíti.

A rendelet mellékletei a szabályozási terven kívül a közúthálózat és a kötöttpályás közlekedési hálózat elemeinek felsorolását, a sajátos jogintézményekkel érintett ingatlanok felsorolását, valamint az állattartó épületek elhelyezésére vonatkozó előírásokat tartalmazzák.

Függelékbe kerültek az örökségvédelmi elemek (műemlékek és műemléki környezetük, régészeti lelőhelyek, helyi védelemmel érintett épületek és területek) listái, az országos jelentőségű védett természeti értékek felsorolása, valamint az újonnan kijelölt, OTÉK-ban szabályozottnál kisebb szélességű közterületek tervezett minta-kereszttszelvényei.

A településképet érintő előírásokat, a helyi védelem keletkezésével és megszűnésével, annak támogatásával és nyilvántartásával kapcsolatos előírásokat, továbbá a helyi védelemmel érintett építmények listáját Bátaszék Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településképi védelméről szóló 21/2017. (XII. 29.) önkormányzati rendelete tartalmazza.

AZ ÖNKORMÁNYZATI FŐÉPÍTÉSZ TARTALMAT MEGHATÁROZÓ FELJEGYZÉSE

Feljegyzés a településfejlesztési koncepció készítésekor összeállított megalapozó vizsgálat felhasználhatóságáról

Bátaszék Város Önkormányzat Képviselő-testülete 1/2016.(I.14.) önkormányzati határozatával új településfejlesztési koncepciót fogadott el. A koncepció és a stratégia megalapozására a jogszabályi követelmények szerinti vizsgálat készült (készítette a Kapos-Faktor Tanácsadó Nonprofit Kft. és a DDRFÜ Nonprofit Kft.).

A Képviselő-testület 309/2018.(X.31.) önkormányzati határozatával úgy döntött, hogy a hatályos településfejlesztési koncepciót alapul véve elkészítteti a településrendezési eszközök felülvizsgálatát.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm.rendelet (a továbbiakban Rendelet) 3/A.§ (1) bekezdése szerint a megalapozó vizsgálat bizonyos feltételekkel felhasználható a településrendezési eszközök készítése során.

Feltételek:

- A megalapozó vizsgálat tartalmát a tervezési terület, a tervezési feladat és a tervezési cél figyelembevételével aktualizálni kell olyan módon, hogy a szükséges tartalmat és annak részletezettségét az önkormányzati főépítész írásban határozza meg.
- A településrendezési eszköz készítése során felhasználni csak az aktualizálást megelőzően legfeljebb hét éven belül készült megalapozó vizsgálatot lehet. A felhasználható tartalmi elemeket az önkormányzati főépítész írásban határozza meg.

Fentieket alapul véve:

A 2015-ben készült megalapozó vizsgálat felhasználható a településrendezési eszközök készítése során, de a korrekt továbbtervezés érdekében a Rendelet 1. melléklete szerinti megalapozó vizsgálat helyzetfeltáró munkarészének alábbi táblázatban felsorolt fejezeteit ki kell egészíteni. A vizsgálati összefoglaló az alátámasztó javaslat megfelelő fejezeteiben szerepeltetendő.

Kiegészítendő megalapozó munkarész	Kiegészített megalapozó munkarész helye a felülvizsgálat alátámasztó javaslatában
1.11.1-4 A táji és a természeti adottságok vizsgálata	III.1. Tájrendezési javaslatok 1.1. A táji és természeti adottságok vizsgálata
1.11.5-6 Zöldfelületi rendszer vizsgálata	III.2. Zöldfelületi rendszer fejlesztése 2.1. Zöldfelületi rendszer vizsgálata
1.12 Az épített környezet vizsgálata fejezeten belül • 1.12.2 A telekstruktúra vizsgálata - o Telekmorfológia és telekméret - o Tulajdonjogi vizsgálat	II.1. Településrendezési javaslatok 1.1 Megalapozó vizsgálat kiegészítése

• 1.12.5 Az építmények vizsgálata - o Funkcióvizsgálat - o Beépítési jellemzők - o Magasság, szintszám, tetőidom • 1.12.6 Az épített környezet értékei fejezetén belül a régészeti lelőhelyek, a műemlékek és műemléki környezetük és a helyi védelem listáinak aktualizálása	
1.13 Közlekedés	III.3. Közlekedési javaslatok fejezeteiben
1.14 Közművesítés	III.4. Közművesítési javaslatok Az egyes szakterületek (vízellátás, szennyvíz elvezetés, csapadékvíz elvezetés, gázellátás, villamos energiaellátás, hírközlés) leírásaiban
1.15 Környezetvédelem	III.5. Környezeti hatások és feltételek 5.1. A megalapozó vizsgálat kiegészítése
1.16 Katasztrófavédelem	III.5. Környezeti hatások és feltételek 5.1. A megalapozó vizsgálat kiegészítése

Bátaszék, 2019. május 17.

Béres István
önkormányzati főépítész